Cemâziye'l Evvel 1445

tevhid

"TAĞUTA KULLUK ETMEKTEN KAÇINIP, ALLAH'A YÖNELENLERE MÜJDE VARDIR. KULLARIMI MÜJDELE!" (39/ZUMER, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | ARALIK '23 | YIL: 12 | SAYI: 131 | FİYATI: 40₺ | ISSN: 2148-4635

İÇİMİZDEKİ İSRÂİL

HALİS BAYANCUK HOCA | HASBİHÂL' 04

Türkçe ile uyumlu bir şekilde Arapça öğrenebilmek isteyenlerin kolaylıkla ilerleme katedeceği yepyeni bir ders silsilesi Halis Bayancuk Hoca YouTube kanalımızda.
Arapça ders listemize ulaşmak için QR kodu okutabilirsiniz.

بسم الله الرحمن الرحيم

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuhu,

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Tevhid Dergisi olarak yılın son sayısını siz değerli okuyucularımıza takdim ediyoruz.

Halis Bayancuk Hoca'mız, "Şayet İsrâîl'den şikâyet edeceksek önce kendi nefsimize bakacağız, zira içimizdeki İsrâîl'i temizlemeden dışımızdaki İsrâîl'den kurtulamayacağız." diyor. Peki, neden böyle söylüyor, ne demek istiyor? Bunun İsrâîl zulmüyle ne ilgisi var? Evet, Hocamız bu sayımızda yaşanan vahşetten rahatsızlık duyan kalplere ve "Ben ne yapabilirim?" diye soran zihinlere sesleniyor.

Enes Yelgün, İslam tarihinde çok mühim bir yere sahip olan Hendek Gazvesi'nin başlangıcını anlatıyor, hak ile batıl ehlini bu savaşa götüren sebepleri sıralıyor.

Talha Akman, Mu'minûn Suresi'nin 4. ayeti bağlamında Rahmân'ın kullarını vasfetmeye devam ediyor, zekât ibadetinin müminler üzerindeki yansımasını naslar ışığında tefsir ediyor.

Enes Doğan, Sünnet özelindeki yazı dizisinde bu kez çok sayıda rivayette bulunan muksirûn sahabileri ve onların bu sıfatı alma sebeplerini ele alıyor, hadislerin korunması ve güvenirliliği meselesine getirilen şüpheleri bir bir defediyor.

Emre Acar, yeni iman etmiş kardeşlerimiz üzerindeki sorumluluklarımızı hatırlatıyor, bu hususta rol modelimiz olan Ensâr ve Muhâcir kardeşliğinden misal vermeyi ihmal etmiyor.

Ömer Akduman, komşuluk ilişkilerimizde sabitemiz olması gereken üç temel ilkeyi konu ediniyor.

Salim Kandemir, seçkin sahabilerimizin hayatlarını perde perde sunduğu yazı silsilesinde bu ay, Allah Resûlü'nün (sav) ilk eşi, kıymetlisi, yirmi yılı aşkın yol arkadaşı, dert ortağı, çocuklarının annesi, Allah'ın (cc) elçisi Cibrîl'le (as) selam göndererek şereflendirdiği Hatice Annemizi (r.anha) konuk ediyor.

Kerem Çağlar, aile temelli yazı serisinde bu ay, "Çocuk, ebeveynin gölgesi ve aklının eseridir." diyerek şahsına münhasır üslubuyla çocukların bakımını üstlenen kişilerin çocuklar üzerinde ne kadar büyük bir etkiye sahip olduklarını vurguluyor.

Zeynep Bayancuk, hayatımızdaki oldukça önemli bir hakikate bir masal yordamıyla işaret ediyor, bu vesileyle cennete giden kapılardan birinin yol haritasını çiziyor.

Dr. Gözde Tercuman, salgın hastalıklar tarihini ele aldığı yazılarında bu defa gayr-i Müslimlerin tekelinde olan bilim dünyasının tabiatıyla bazı çıkmazları olduğunu ve Allah'ın (cc) tevhid nimetiyle izzet verdiği Müslimlerin böyle bir gerçeklikte tıp ilmine hangi bakış açısıyla yaklaşması gerektiğini değerlendiriyor.

Özge Uzunkaya, psikotevhid köşesinde öfkenin ardında yatan sebepleri irdeliyor, öfkenin buz dağının görünen kısmı olduğuna ve yüzeye en kolay çıkan duygu olduğuna değiniyor.

Melek Şeref, özgür iradeleriyle sorumluluk alan ve karar verebilen gençler yetişmesi için ebeveynlerin hangi noktalara dikkat etmeleri gerektiği ve ifrat ve tefrite kaçmadan dengeyi koruyabilmeleri hususunda rehberlik ediyor.

Bahri Tunçbilek, astrotevhid köşesinde Dünya'nın kendisi ve Güneş etrafındaki dönüş hareketlerinin ve elips şeklindeki yörüngesinin yeryüzünde hangi sonuçlara yol açtığını anlatırken Rabbimizin kudretine ve yaratmasındaki mükemmelliğe dikkat çekiyor.

Osman Sadıkoğlu, bidat taifesinin inançlarından bahsederken Allah Resûlü'nün (sav) "Her bidat sapıklıktır." buyruğu gereği bu hususta hiçbir ayrım yapılamayacağının altını çiziyor.

Bu ay sizlere Mevdûdî'nin yaklaşık altmış eserden oluşan külliyatının derlemesi olan Gelin Bu Dünyayı Değiştirelim isimli kitabını tanıtıyor, veciz sözler barındıran ve içinde bulunduğumuz vakıayı daha iyi anlayabilmemize vesile olacağını umduğumuz bu eserden tüm okurlarımızın faydalanmasını diliyoruz.

Allah'ın (cc) izniyle 131. sayımızı istifadenize sunuyor, Rabbimizden sünneti gereği vuku bulan bu amansız günlerden bizleri hayalini kurduğumuz, derdiyle dertlendiğimiz vaadine ulaştırmasını niyaz ediyoruz.

Editör

tevhid

İmtiyaz Sahibi
Hamza ÖZTÜRK

Yazı İşleri Müdürü
Abdullah DEMİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com
0 (545) 762 15 15

Adres
Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Yazışma Adresi
Hamza ÖZTÜRK
Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Basım
İmak Ofset, 71320
Akçaburgaz Mah. 137. Sok. No. 12
Esenyurt/İSTANBUL 0 212 656 49 97

Satış Noktaları: Tevhid Kitabevi

- **İstanbul** : Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
- **Ankara** : Piyade Mah. İstasyon Cad. No. 190 06794 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
- **Diyarbakır** : Fırat Mah. 500. Sok. Taşkıran 2 Sitesi D Blok Altı 21070 Kayapınar/DİYARBAKIR 0 543 225 50 43
- **Konya** : Mengene Mah. Büyük Kumköprü Cad. No. 78/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
- **Van** : Vali Mithatbey Mah. Gündüz 2. Sok. No. 2 A 65100 İpekyolu/VAN 0 543 225 50 45
- **Bursa** : Bağlarbaşı Mah. 1. Hürriyet Cad. 1. Sedir Sok. No. 1 16160 Osmangazi/BURSA 0 543 225 50 46

İrtibat Büroları

- **Merkez** : Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
- **Avcılar** : Firuzköy Mah. Kazım Karabekir Cad. Tütün Sok. No. 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
- **Sultangazi** : İsmetpaşa Mah. 95. Sok. No. 41/A 34270 Sultangazi/İSTANBUL
- **Diyarbakır** : Fırat Mah. 500. Sok. Taşkıran 2 Sitesi D Blok Altı 21070 Kayapınar/DİYARBAKIR
- **Konya** : Mengene Mah. Büyük Kumköprü Cad. No. 78/A 42020 Karatay/KONYA
- **Van** : Bahçıvan Mah. Sıhke Cad. Karatekin Sok. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 İpekyolu/VAN
- **Erciş** : Kışla Mah. Şehitler Cad. No. 10 65400 Erciş/VAN
- **Bursa** : Bağlarbaşı Mah. 1. Hürriyet Cad. 1. Sedir Sok. No. 1 16160 Osmangazi/BURSA
- **Ankara** : Piyade Mah. İstasyon Cad. No. 190 06794 Etimesgut/ANKARA

Aralık 2023 | Cemâziye'l Evvel 1445
Yıl: 12 | Sayı: 131 | Fiyat: 40₺
ISSN: 2148-4635

teuhid

İÇİNDEKİLER

Halis BAYANCUK HOCA

İÇİMİZDEKİ İSRÂÎL/ YAHUDİLEŞME

İslam ümmetinden birileri İsrâîloğullarının adımlarını izleyecek, en olmadık işlerinde dahi onlara tabi olacaktır. Zira bir şeyi adım adım izlemek; onu rehber edinmeyi ve onun peşi sıra yürümeyi ifade eder. Bunun şer'i karşılığı ittiba etmektir. Yani İslam ümmeti ittiba/nübüvvet/örneklik makamına Ehl-i Kitab'ı koyacak, onları örnek alacak, onlarla benzeşecektir.

Allah'ın adıyla,

Allah'a hamd; Resûl'üne salât ve selam olsun.

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuhu,

7 Ekim 2023 tarihinde Filistinli grupların İsrâîl'e karşı başlattığı Aksa Tufanı Operasyonu'yla birlikte İsrâîl'in bir asırlık gayr-i meşru varlığı ve işgalci konumu yeniden, bir kez daha gündemimize girdi. Bu sıcak gündem vesilesiyle konuya dair söylenmesi gereken her şey söylendi, Filistin halkının bu haklı mücadelesi ve tüm İslam ümmetini utançtan kurtaran destansı direnişi övüldü, İsrâîl kara propagandasına cevaplar verildi ve herkes imkânı nispetinde direnişe destek oldu. Ancak konuşulmayan bir konu var. Kanaatimce İsrâîl'in bölgedeki gayr-i meşru varlığı ve bozgunculuğunun en önemli nedeni, o konuşulmayan konu. Bu yazıda o konuyu konuşacak, İsrâîl'in bize musallat olmasının en önemli nedenini açıklamaya gayret edeceğim. Zira İsrâîl zulmüne karşı yapılan her eylem, ekonomik boykot ve zulmü ifşa çabası, değerli olmakla beraber yetersizdir. İsrâîloğullarının bölgemizde büyüklenme, bozgunculuk yapma ve Mescidi-i Aksâ'yı yıkma girişiminde bulunması biraz da o konuşulmayan konu nedeniyledir.[1] Kanaatim odur ki içimizdeki İsrâîl'i temizlemeden dışımızdaki İsrâîl'den kurtulamayacağız! Şöyle ki;

Allah Resûlü'nün (sav) haber verdiği kadarıyla bu ümmetten birileri adım adım İsrâîloğullarına uyacak; itikadi, siyasi ve ahlaki olarak onlara benzeyecek, yani Yahudileşecektir. Böylece Allah'ın sünneti cari olacak, Allah (cc) zalimleşenlere başka bir zalimi, İslam olduğu hâlde Yahudileşmeyi tercih edenlere gerçek Yahudileri musallat edecektir:

"İşledikleri (kötülüklerden) ötürü, zalimlerden kimini kimine veli/dost/yönetici/tabi yaparız."[2]

Ebû Saîd El-Hudrî'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü (sav), 'Muhakkak, sizden önceki ümmetlerin yoluna karış karış, arşın arşın uyacaksınız. Hatta onlar bir kelerin deliğine girseler sizler de onları takip edeceksiniz.' buyurdu.

1. "Kitap'ta İsrailoğullarına şu hükmü de verdik: Hiç şüphesiz, yeryüzünde iki defa bozgunculuk yapacak ve büyük bir kibirle azgınlaşacaksınız." (17/İsrâ, 4)
2. 6/En'âm, 129

Bizler, 'Ey Allah'ın Resûlü! Bu ümmetler Yahudiler ve Hristiyanlar mıdır?' diye sorduk.

Allah Resûlü (sav), 'Başka kim olacak?' dedi."[3]

Bu rivayet açıkça iki hususu göstermiştir: İslam ümmetinden birileri İsrâîloğullarının adımlarını izleyecek, en olmadık işlerinde dahi onlara tabi olacaktır. Zira bir şeyi adım adım izlemek; onu rehber edinmeyi ve onun peşi sıra yürümeyi ifade eder. Bunun şer'i karşılığı ittiba etmektir. Yani İslam ümmeti ittiba/nübüvvet/örneklik makamına Ehl-i Kitab'ı koyacak, onları örnek alacak, onlarla benzeşecektir. Kur'ân ve Sünnette onlara dair zikredilen istikametten sapma, aşırılık, dinlerini tahrif... gibi olumsuzluklar İslam ümmetinin de başına gelecektir. Yahudi ve Hristiyanların en olmadık işleri dahi buna dâhildir. Allah Resûlü'nün (sav) "kelerin deliğine girme" benzetmesi bunun içindir. Zira keler deliği/yuvası;

– Diğer sürüngenlerin aksine tek girişli, dar ve pistir.[4]

– Araplar keleri kendisine başvurulan hayvanlara misal olarak verirler.[5]

– Kelerler çok uzun süre yaşar ve çok az suya ihtiyaç duyar.[6]

Buradan da anlaşılacağı üzere İslam ümmeti en olmadık işlerinde dahi onlara uyacak; onların dar, karanlık ve pis işlerini taklit edecek, onlar istemese dahi onlarla iş tutacaktır. Öyle ki onların kendilerine has olup başkalarında görmek istemedikleri hasletleri[7] dahi yapacaklardır. Hadisin bazı rivayetlerinde bu benzetme daha açık yapılmıştır:

"...onlardan biri yol ortasında eşiyle beraber olsa siz de olacaksınız."[8]

"...onlardan biri annesiyle nikâh yapsa siz de yapacaksınız."[9]

İşte bu nedenledir ki Kur'ân bize sıkça Ehl-i Kitap'tan, özellikle de Yahudilerden söz eder. Tüm ayetler İslam ümmetini Yahudileşmeye karşı uyaran, onlara benzeme tehlikesine dikkat çeken ayetlerdir. Zira biz de onlar da Kitab'a vâris olan Ehl-i Kitap ümmetleriz. Hâliyle şeytanın bizi saptırmak için kuracağı tuzaklar benzerdir. O nedenle Allah (cc) Kitab'a vâris olan biz Müslimlere,[10] daha önce Müslim olup adım adım İslam'dan sapan ve Yahudileşen topluluğu ibret olarak göstermiştir.

Şimdi İslam ümmetinin hangi alanlarda Yahudilere benzediğine bazı örnekler vereceğiz.

3. Buhari, 7320; Müslim, 2669
4. bk. Fethu'l Bârî, 6/498, 3456 No.lu hadis şerhi
5. bk. age
6. bk. İrşâdu's Sârî, 5/522, 3456 No.lu hadis şerhi
7. Tek kişilik keler yuvasına iki kelerin girmeye çalışması gibi.
8. bk. El-Mustedrek, 8404
9. bk. Tirmizi, 2641
10. "Sonra Kitab'ı kullarımızdan seçtiklerimize miras kıldık. Onlardan kimi nefsine zulmeder, kimisi orta yolludur. Kimisi de Allah'ın izniyle hayırlarda yarışıp öne geçer. Bu, büyük lütuf ve ihsanın ta kendisidir." (35/Fâtır, 32)

İslam'a Mensup Ülkelerin Yöneticileri Yahudileşmiştir

Yüce Allah, Dâvûd Peygamber'in şahsında tüm İsrâîloğullarına Kitap'la hükmetmeyi emretmiş, şeriattan sapıp hevayla hükmetmelerini yasaklamıştır:

"Ey Davud! Seni yeryüzünde halife kıldık. (Öyleyse) insanlar arasında hak ile hükmet. Sakın hevaya/arzuya uyma, yoksa seni, Allah'ın yolundan saptırır. Hiç şüphesiz, Allah'ın yolundan sapanlara, Hesap Günü'nü unuttukları için çetin bir azap vardır."[11]

Ancak Yahudiler Yüce Allah'ın bu buyruğunu çiğnemiş, Kitab'ı sırtlarının gerisine atmış ve İlahi şeriata karşı lakayt bir tavır içerisinde olmuşlardır. Bu eylemleri nedeniyle Yüce Allah onların hiçbir şey, yani hiçbir din üzere olmayan kâfirler olduğuna hükmetmiştir:

"De ki: 'Ey Ehl-i Kitap! Tevrat, İncil ve Rabbinizden size indirileni (içindekilerle amel edip) ayakta tutmadıkça **hiçbir şey üzere değilsiniz.**' Andolsun ki Rabbinden sana indirilen (bu Kur'ân), onların birçoğunun azgınlık ve küfürlerini arttıracaktır. Kâfirler topluluğu için üzülme!"[12]

"Şüphesiz ki Tevrat'ı biz indirdik. Onun içinde hidayet ve nur vardır. (Allah'a hakkıyla) teslim olmuş olan nebiler o Kitap'la Yahudi olan kimselere hükmeder. Rabbaniler ve din bilginleri Kitab'ı korumakla görevli olduklarından ve Kitab'ın şahitleri olduklarından (insanlar arasında Kitap'la) hükmederler. (Öyleyse) insanlardan korkmayın. (Yalnızca) benden korkun! Ayetlerimi az bir paha karşılığında satmayın. **Her kim Allah'ın indirdikleriyle hükmetmezse onlar kâfirlerin ta kendileridir.**"[13]

Bugün yeryüzünde İslam'a mensup olduğunu söyleyen elli yedi ülke vardır. Bunların bir kısmı şeriattan tamamen yüz çevirmiş, kalan kısmı ise şeriatın yalnızca medeni hukuk, ahvâl-i şahsiyye gibi bazı alanlarıyla hükmetmektedir. Yani hiçbir şey/din üzere olmayan topluluklara dönüşmüşlerdir. Daha açık bir ifadeyle adım adım Yahudilerin izinden gitmiş, onların girdiği keler deliğine girmişlerdir. İşte bu nedenle şayet bir Yahudilikten şikâyet edeceksek önce içimizdeki Yahudilikten şikâyet etmeliyiz. Zira içimizdeki İsrâîl'i temizlemeden dışımızdaki İsrâîl'den kurtulamayacağız!

İslam Ümmetinin Âlimleri Yahudileşmiştir

Bazı ayetlerde Yüce Allah, kullarına hakaret eder ve pekiştirilmiş lafızlarla onlara lanet okur. Bu ayetlerin tamamı Ehl-i Kitap âlimleri, özellikle de Yahudi âlimleri hakkındadır:

"Şüphesiz ki bizim indirdiğimiz apaçık delilleri ve hidayeti, insanlar için Kitap'ta açıkladıktan sonra gizleyenler (var ya!), bunlara Allah lanet etmektedir ve tüm lanet ediciler de lanet etmektedir."[14]

11. 38/Sâd, 26
12. 5/Mâide, 68
13. 5/Mâide, 44
14. 2/Bakara, 159

Amacımız bu yarayı tedavi etmekse önce içimizdeki Yahudiliği tedavi edecek, tevbeyle Rabbimize dönecek, vahiyle arınacağız. Bileceğiz ki içimizdeki İsrâîl'i temizlemeden dışımızdaki İsrâîl'den kurtulamayız!

"Onlara, ayetlerimizi verdiğimiz kişinin durumunu anlat. O, ayetlerimizden sıyrılmış, (derken) şeytan onu kendisine uydurmuş ve (bütün bunların neticesinde) azgınlardan olmuştu. İşte bu nedenle şayet biz isteseydik onu (kendisine verdiğimiz ilim ve deliller sayesinde) yüceltirdik. Fakat o, dünyaya meyletti ve hevasına/arzusuna uydu. Onun misali, üzerine gitsen de dili dışarda soluyan kendi hâline terk etsen de dili dışarda soluyan köpek gibidir. Bu, ayetlerimizi yalanlayan topluluğun misalidir. İyice düşünsünler diye kıssaları anlat."[15]

"Tevrat'la yükümlü kılındıkları hâlde onun gereklerini yerine getirmeyenlerin misali, koca koca kitapları yüklenen (fakat içinde yazanları anlamayan ve/veya yaşamayan) eşeğin misali gibidir. Allah'ın ayetlerini yalanlayan bir topluluğun misali ne kötüdür. Allah, zalimler topluluğunu hidayet etmez."[16]

Ayetlerde ağır bir dille eleştirilen Yahudi âlimleri, Yüce Allah'a verdikleri sözü çiğneyerek şahitlik vazifesini ikame edememiş, kendilerine emanet edilen hakkı gizlemişlerdir:

"(Hatırlayın!) Hani Allah: '(Vahyi) insanlara mutlaka açıklayacak ve asla onu gizlemeyeceksiniz.' diye kendilerine Kitap verilenlerden söz almıştı. (Bu sözü) sırtlarının gerisine attılar (kulak ardı ettiler) ve onu az bir paha karşılığında sattılar. (Sözlerini bozma karşılığında) elde ettikleri (dünyalık) ne kötüdür."[17]

Yüce Allah onları yaratılış gayesine şahit tutmuşken[18] onlar basit dünyalıkları o ulvi vazifeye tercih edip birkaç kuruş karşılığında Allah'ın (cc) ayetlerini satmışlardır.

"Sonra onların yerine Kitab'a da mirasçı olan bir topluluk geçti. Dünya malının değersiz olanını alıyor ve (ne de olsa): 'Günahlarımız bağışlanacak.' diyorlardı. (Güya tevbe etmelerine rağmen) değersiz bir dünya malı geldiğinde yine onu alıyorlar. Oysa Allah'a karşı yalnızca hak olanı söyleyeceklerine dair onlardan Kitap sözü alınmamış mıydı? Kitab'ın içindekileri de sürekli okuyanlardı hâlbuki. Ahiret yurdu korkup sakınanlar için daha hayırlıdır. Akletmez misiniz?"[19]

Yahudi âlimleri bir taraftan iktidar korkusuyla, diğer taraftan toplumla aralarını bozmamak adına sustular, gizlediler. Yüce Allah'ın şahitleriyken lanetlileri oluverdiler.

"Rabbanilerin ve din bilginlerinin onları günah olan sözden ve rüşvet/haram yemekten sakındırması gerekmez miydi? (Âlimlerin ve yöneticilerin iyiliği emredip, kötülükten alıkoyma görevini terk ederek) yaptıkları şey ne kötüdür."[20]

Bugün İslam ümmetinin âlimleri farklı bir durumda mıdır? İktidar korkusu, toplumdan takdir beklentisi ve dünyalık çıkarlar için -Allah'ın (cc) rahmet ettikleri müstesna- ölü sessizliğine bürünmüşlerdir. Yüce Allah'ın şahidi olmak yerine onlar iktidar borazanı olmayı tercih etmiş, iktidarın izin verdiği konularda ve iktidarın izin verdiği kadar konuşmuşlardır. Örneğin tüm peygamberlerin gönderilme gayesi olan "Allah'a (cc) ibadet ve tağutlardan içtinab etme"[21] şiarı yokmuş gibi davranmış; iktidarlar rahatsız olduğu için, vârisi[22] oldukları nübüvvet davasına ihanet etmişlerdir. Nübüvvet mirasına sahip çıkan ilim adamları topluma hakkı anlatacak olsa ilk karşılaştıkları tepki, "Bunca yıldır hocaları dinliyoruz, böyle bir şey duymadık." olmuştur.

Toplum faiz, rüşvet, iltimas gibi İslam'ın yasakladığı masiyetlere batmışken susmuşlardır. Zira bu münkerlerin kaynağının sistem olduğunu bilmiş, bu konulara dair adil şahitlik yaptıklarında sistemin gazabına uğramaktan çekinmişlerdir. Allah'a (cc) duymaları gereken haşyeti (saygının eşlik ettiği korkuyu) sisteme duyduklarından korkuları iman ve bilinçlerini örtmüş; susmuş, susmuş ve susmuşlardır.

Allah Resûlü (sav) saltanat kapısında dolanan ilim adamlarının fitneye uğradığını/uğrayacağını haber verirken onlar gayr-i İslami saltanatlarla kurdukları yakın ilişkiyle övünmüş; zalim iktidarların söyledikleri yalanları tasdik ederek ve zulümlerinde onlara yardımcı olarak -ki en büyük yardımları onları meşrulaştırmalarıdır- Nebi'den (sav) berî olmuşlardır:

15. 7/A'râf, 175-176
16. 62/Cuma, 5
17. 3/Âl-i İmrân, 187
18. "Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığına (ibadeti/kulluğu hak edenin yalnızca Allah olduğuna), Allah, melekler ve adaleti ayakta tutan ilim adamları şahitlik etti. O'ndan başka ilah yoktur. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir." (3/Âl-i İmrân, 18)
19. 7/A'râf, 179
20. 5/Mâide, 63
21. "Andolsun ki biz her ümmet arasında: 'Allah'a ibadet/kulluk edin ve tağuttan kaçının.' (diye tebliğ etmesi için) resûl göndermişizdir. Allah içlerinden kimisine hidayet bahşetti, kimisine ise sapıklık hak oldu. Yeryüzünde gezip dolaşın ve yalanlayanların akıbetinin nasıl olduğuna bir bakın." (16/Nahl, 36)
22. "Muhakkak ki âlimler nebilerin vârisleridir. Nebiler miras olarak ne dinar ne de dirhem bırakırlar. Fakat ilim bırakırlar. Kim ilim öğrenirse nebilerin mirasından hissesini fazlasıyla almış olur." (Ebu Davud, 3641; Tirmizi, 2682)

İbni Abbâs'tan (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Çölde yaşayan katılaşır/bedevileşir, av peşinde koşan gafilleşir ve sultanların/iktidarların kapısına giden fitneye düşer."[23]

Nu'mân ibni Beşîr'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Biz yatsı namazından sonra mesciddeyken Allah Resûlü (sav) yanımıza çıktı. Bakışlarını semaya doğru kaldırdı, sonra indirdi. Hatta biz semada bir şey oldu zannettik. Sonra dedi ki: 'Dikkat edin! Muhakkak ki benden sonra yalan söyleyen ve zulmeden yöneticiler olacaktır. Kim onların yalanlarını doğrular ve zulümlerine destek olursa o benden değildir, ben de ondan değilim. Kim de onların yalanlarını doğrulamaz ve zulümlerine destek olmazsa o bendendir, ben de ondanım.' "[24]

Hâliyle bugün âlimlerimiz adım adım İsrâîloğulları âlimlerinin izinden gitmiş, onların girdiği keler deliğine girmişlerdir. İşte bu nedenle şayet bir Yahudilikten şikâyet edeceksek önce içimizdeki Yahudilikten şikâyet etmeliyiz. Zira içimizdeki İsrâîl'i temizlemeden dışımızdaki İsrâîl'den kurtulamayacağız!

İslam Ümmetinin Abidleri Yahudileşmiştir

Allah Resûlü (sav) ümmetinin abidlerini Yahudileşme tehlikesine karşı uyarmış, son günlerinde dahi Yahudi ve Hristiyan abidlerin bir sapmasına dikkat çekmiştir.

Âişe Annemiz ve İbni Abbâs'tan (r.anhuma) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur.

"Allah, Yahudi ve Hristiyanlara lanet etsin. Onlar peygamberlerin kabirlerini mescid edindiler."[25]

Atâ ibni Yesâr'dan (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah'ım, benim kabrimi ibadet edilen bir put kılma! Peygamberlerin kabirlerini mescid edinenlere Allah'ın gazabı şiddetlidir."[26]

İslam âlemine bakan biri rahatlıkla görecektir ki vefat eden her salih zatın kabrinin üstünde bir türbe, namazgâh, yani mescid vardır. Allah Resûlü'nün bunca uyarısı yokmuş gibi pek çok abid, evliya türbeleriyle övünmektedir. Türbeler o denli yaygındır ki türbe turizmi yapılmakta, bölgelerin maneviyatı türbe sayısıyla ölçülmektedir.

Allah Resûlü'nü (sav) sevmek imandandır. O, Rabbi tarafından övülmüş; müminlerin de ondan sevgi, saygı ve övgüyle söz etmeleri istenmiştir:

"Allah ve melekleri Peygamber'e salât etmektedir. Ey iman edenler! Siz de ona salât ve selam edin."[27]

23. Ahmed, 3362; Tirmizi, 2256
24. Ahmed, 18353
25. Buhari, 435; Müslim, 531
26. Muvatta, 475
27. 33/Ahzâb, 56

"Şüphesiz ki biz seni, şahit, müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Allah'a ve Resûl'üne iman etmeniz, onu desteklemeniz, ona saygı duymanız ve sabah akşam (Allah'ı) tesbih etmeniz için."[28]

Ancak onun (sav) uyarılarından da anlaşılacağı gibi onu övmenin de bir sınırı vardır. O sınır aşıldığında "dinde ğuluv/aşırılık" başlar. Kitap ve Sünnetten öğrendiğimiz kadarıyla bu da Yahudi ve Hristiyanların ahlakıdır:

"Ey Ehl-i Kitap! Dininizde aşırı gitmeyin ve Allah'a dair hak olandan başka bir söz söylemeyin. Meryem oğlu İsa Mesih ancak Allah'ın Resûlü ve Meryem'e (babasız doğması için 'Ol!' diyerek) ilka ettiği kelimesi ve O'ndan bir ruhtur. Allah'a ve resûllerine iman edin. '(İlahımız) üçtür.' demeyin. (Bu batıla) son verin. (Bu) sizin için daha hayırlı olur. Ancak Allah tek bir ilahtır. O bir çocuğunun olmasından münezzehtir. Göklerde ve yerde olanların tamamı O'na aittir. Vekil olarak Allah yeter."[29]

Ömer'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Hristiyanların Meryem oğlu Mesih'i övdükleri gibi siz de beni övmede aşırıya gitmeyin. Bilakis, ben Allah'ın kuluyum. 'Allah'ın kulu ve resûlü' deyin."[30]

Abdullah ibni'ş Şihhîr'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Âmiroğullarından oluşan bir temsilci heyetiyle Peygamber'e (sav) gittim. Allah Resûlü'ne (sav) hitaben, 'Sen bizim seyyidimizsin/efendimizsin.' dedik.

'Seyyid/Efendi olan Allah'tır.' buyurdu.

'En üstünümüz ve büyüklük bakımından da en büyüğümüzsün.' dediğimizde şöyle buyurdu: 'Bu sözünüzü ya da bu sözünüzün bir kısmını söyleyin. Şeytan, sizi peşinden (sapıklığa) sürüklemesin.' "[31]

Bugün Allah Resûlü'nden (sav) "efendimiz" diye söz etmek sıradanlaşmıştır. Oysa o (sav) bu ifadeyi hususen yasaklamıştır. Allah Resûlü'ne (sav) İlahi sıfatlar atfeden kasideler titizlikle bestelenmekte ve büyük bir huşu içinde icra edilmektedir. Sözün özü; bu ümmetin abidleri adım adım İsrâîloğulları abidlerinin izinden gitmiş, onların girdiği keler deliğine girmişlerdir. İşte bu nedenle şayet bir Yahudilikten şikâyet edeceksek önce içimizdeki Yahudilikten şikâyet etmeliyiz. Zira içimizdeki İsrâîl'i temizlemeden dışımızdaki İsrâîl'den kurtulamayacağız!

Tevhid Ehli İddiasında Olan Bir Grup Yahudileşmiştir

"Ehl-i Kitap'tan öylesi vardır ki ona bir kantar (altın) emanet etsen, onu sana geri verir. Öylesi de vardır ki ona bir dinar versen üstüne durmadığın müddetçe sana geri vermez. (Bunun nedeni) onların şöyle demeleridir: 'Ummilere karşı (yaptıklarımızda) bir sorumluluğumuz

28. 48/Fetih, 8-9
29. 4/Nisâ, 171
30. Buhari, 3445
31. Ebu Davud, 4806; Ahmed, 16307

yoktur. (Malları bize helaldir.)' Bilerek Allah'a karşı yalan söylüyorlar. (Hayır, öyle değil!) Kim sözünü tutar ve (Allah'tan) sakınıp korkarsa Allah, muttaki olanları sever."[32]

Yahudiler, kendi dinlerinden olmayana ummi/umemi der, onların mallarını kendilerine helal görürlerdi:

"Abdullah ibni Abbâs (ra), 'Ummilere karşı (yaptıklarımızda) bir sorumluluğumuz yoktur. (Malları bize helaldir.)' ayeti hakkında şöyle demiştir: 'Bu ayet, Ehl-i Kitab'ın, 'Onlar ummi oldukları için, onlardan bizim elimize geçen şeylerden dolayı bizlere günah yoktur.' demeleri sebebiyle indirilmiştir.' "[33]

"Katâde (rh) ise ayet hakkında şöyle dedi: ''Müşriklere karşı (yaptıklarımızda) bir sorumluluğumuz yoktur.' Bununla Ehl-i Kitab olmayanları kastediyorlardı.' "[34]

"Suddî (rh) ise şöyle demiştir: 'Onlar bile bile Allah hakkında yalan söylüyorlardı. Yani onlardan birine, 'Ne oluyor sana da aldığın emaneti geri vermiyorsun?' denildiğinde şöyle diyorlardı: 'Arapların malları hususunda bize herhangi bir vebal yoktur. Allah onların mallarını bize helal kılmıştır.' ' "[35]

Bu sapkınlığın nedeni nedir? Çünkü İsrâiloğullarının şeriatında (kıtal anlamında) cihad vardı. Onlar cihadı terk edip cihad ahkâmını normal hayata taşıdılar. İnsanlarla güven içinde komşuluk ettiler, ticaret yaptılar, yolculuğa çıktılar. Birinin malına göz koyduklarında ise, "Bunlar müşriktir, malları helaldir, bunlara karşı sorumluluğumuz yoktur..." dediler. Yüce Allah onları yalanladı, yaptıklarının Allah'a/dine iftira olduğunu beyan etti. Zira bir arada yaşayan her insan topluluğu, sarih veya dolaylı, eman içinde bir arada yaşar. Bir arada yaşamanın getirdiği çeşitli haklar, ödevler ve sorumluluklar vardır. Birlikte yaşarken eman hukukuna riayet edip insanların malına tamah edince savaş hukukunu tatbik etmek, olsa olsa dine iftiradır. Zaten Yahudileşmenin en temel niteliği Kitab'a uymak yerine Kitab'ı arzulara/hevaya uydurmaktır[36] ve ne yazık ki İslam ümmeti içinde kendini tevhid ehli kabul eden bir grup, insan ilişkilerinde adım adım İsrâiloğullarının izinden gitmiş, onların girdiği keler deliğine girmiştir. İşte bu nedenle şayet bir Yahudilikten şikâyet edeceksek önce içimizdeki Yahudilikten şikâyet etmeliyiz. Zira içimizdeki İsrâîl'i temizlemeden dışımızdaki İsrâîl'den kurtulamayacağız![37]

Sonuç olarak;

Evet, dışımızdaki İsrâîl'i konuşacağız, eleştireceğiz, zulmettiği mazlumlarla İslami kimliğimiz ve insanlığımız adına dayanışma içinde olacak ve barbarlığa karşı ses yükselteceğiz. Ancak bir karar da vereceğiz: Biz, bir asırdır kanayan bu yarayı (İsrâîl ve Siyonizm) tedavi mi edeceğiz yoksa pansuman yapmakla mı yetineceğiz? Şayet amacımız pansumansa bol bol hamaset yapacak, hiçbir payımız olmamasına rağmen Filistinlilerin şeref ve izzetine -attığımız sloganlarla- ortak olacak, hakikatte kendimizi kandıracağız. Amacımız bu yarayı tedavi etmekse önce içimizdeki Yahudiliği tedavi edecek, tevbeyle Rabbimize dönecek, vahiyle arınacağız. Bileceğiz ki içimizdeki İsrâîl'i temizlemeden dışımızdaki İsrâîl'den kurtulamayız!

32. 3/Âl-i İmrân, 75-76
33. Mevsûatu't Tefsîri'l Me'sûr, 5/104, 13412 No.lu rivayet
34. age. 5/105, 13416 No.lu rivayet
35. age. 5/105, 13417 No.lu rivayet
36. Kur'ân'ın ifadesiyle bu, Kitab'ın/dinin bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr etmektir.

"Sonra sizler (söz vermenize rağmen) birbirinizi öldürüyor, bir bölümünüzü yurtlarınızdan çıkarıyor, günah ve haddi aşmada onların aleyhine yardımlaşıyorsunuz. (Dindaşlarınız) size esir olarak geldiğinde, onları yurtlarından çıkarmak size haram kılınmasına rağmen (serbest bırakma karşılığında) fidye alıyorsunuz. Yoksa siz Kitab'ın bir kısmına inanıp, bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Sizden böyle yapanların cezası dünya hayatında rezil rüsva olmaktan başka bir şey değildir. Ahiret Günü'nde de azabın en çetinine uğrayacaklardır. Allah sizin yaptıklarınızdan gafil değildir." (2/Bakara, 85)

Yahudilere birbirleriyle savaşmaları ve birbirlerini sürgün etmeleri yasaklanmıştı. Onlar Tevrat'ın bu kesin emrini çiğneyip savaşıyorlardı. Savaş esiri olan dindaşlarına Tevrat'ın hükmünü uyguluyor, serbest bırakma karşılığında fidye alıyorlardı. Böylece Kitap'tan işlerine gelene iman ediyor, işlerine gelmeyeni inkâr etmiş oluyorlardı. Bunun gibi işine gelen yerlerde Kitab'a uyan, nefsine zor gelen yerlerde ise işi kitabına uyduranlar, Allah'ın (cc) ayetlerinden bir kısmını inkâr etmiş olurlar. Çünkü din bir bütündür ve tamamı Allah'a (cc) aittir. Tam bir teslimiyetle teslim olunmadan Müslim/mümin olunmaz. (Tevhid Meali, s. 12, Bakara Suresi, 85. ayetin açıklaması)

37. Geniş bilgi için bk. Allah Resûlünün Örnekliğinden Yahudileşmeye Gayr-i Müslimlerle Münasebetler, Tevhid Dergisi, S 119, s. 4

Enes YELGÜN

HENDEK GAZVESİ

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a; salât ve selam, Resûl'üne olsun.

Hendek Savaşı İslam tarihinde başlangıcı ve sonuçları yönünden müstesna bir yere sahiptir. Bu savaş Medine'de bir dönüm noktası olmuş ve Allah Resûlü'nün ashabı artık savunma pozisyonundan saldırı pozisyonuna geçmiştir.

Peygamber (sav) şöyle buyurmaktadır:

"Bundan sonra biz onlara saldıracağız, onlar bir daha bize yurdumuzda saldıramayacaklar."[1]

Medine'ye hicret gerçekleştiği ândan itibaren Peygamber'in (sav) ve ashabının uyguladığı stratejiyle bazı adımlar atılmıştı. Bunları bilmek, Hendek Savaşı'nın sebeplerini öğrenmek açısından da oldukça önemlidir:

• Kureyş'le karşı karşıya gelmeden ticaret yollarına yapılan baskınlarla ekonomik anlamda onları zor durumda bıraktılar.

• Medine çevresinde başıboş yaşayan ve saldırgan tutumları nedeniyle Medine ve diğer şehirler için sorun oluşturan bedeviler baskınlarla kontrol altına alındılar.

• Medine'de yaşayan Yahudiler ihanetleri nedeniyle tek tek uzak beldelere sürüldüler.

• Tüm bunlar da sırasıyla yeri ve zamanı geldiğinde yapıldı.

Bu adımların hepsi Hendek Savaşı'na müşrikleri ve Ehl-i Kitab'ı sevk eden etkenlerdir.

Öncelikle siyer kitaplarında Hendek Savaşı'nın başlangıcıyla ilgili var olan rivayetleri okuyalım, daha sonra çıkaracağımız notlara bakalım:

"Hendek gazvesi hicretin beşinci senesinde Şevval ayında oldu.

Sellam b. Ebi'l Hukayk el-Madari, Huyey b. Ahtab el-Madari, Kinane b. Ebü'l Hukayk el-Madari, Havza b. Kays el-Varli, Ebü Ammar el-Varli, Beni Nadir ve Beni Vail'den oluşan bir yahudi topluluğu (ki bunlar Rasülullah (sav)'e karşı kabileleri tertip eden kimselerdir) Mekke'ye Kureyş'in yanına geldiler ve onları Rasulullah (sav) ile harp etmeye davet ettiler. Dediler ki:

Kureyş de savaşa girmek zorunda, çünkü ticaretleri durma noktasına gelmiş. Allah Resûlü'nün gönderdiği askerî birlikler o kadar etkili ki Mekkeliler hac mevsimi dışında çarşılarında hiçbir hareketlilik göremiyorlar. Arap Yarımadası'na dinî anlamda önderlik ettiğini iddia eden Kureyş daha kendisine gelecek malları bile güvence altına alamıyor. Kureyş bu savaşa, kaybolan prestijini tekrardan kazanmak için de giriyor.

1. El-Bidâye ve'n Nihâye, 6/68

Medine'ye hicret gerçekleşmeden önce çarşı Yahudilerin kontrolündeydi. Yine Medine'nin en verimli arazilerine Yahudiler sahipti. Tefecilik olarak adlandırabileceğimiz o günün banka sistemi de yine onlardaydı. Bu nedenlerle sayısal dezavantajlarına rağmen müşriklerle aynı masayı paylaşıp söz söyleme hakkına sahip oluyorlardı.

'Biz ona karşı yakında sizinle beraber olacağız. Onun kökünü kurutuncaya kadar onunla savaşacağız.' Kureyş de onlara dedi ki:

'Ey yahudi topluluğu! Siz ilk ehl-i kitapsınız ve Muhammed ile ihtilaf ettiğimiz şeyi bilirsiniz. Acaba dinimiz mi hak yoksa onun dini mi?' dediler ki:

'Bilakis sizin dininiz onun dininden hayırlıdır ve siz ondan hakka daha yakınsınız.'

İşte bunun üzerine Allah (cc) onlar hakkında şu ayetleri indirdi:

'Kendilerine Kitap'tan pay (ilim) verilen kimseleri görmedin mi? Onlar cibte ve tağuta iman ediyorlar ve kâfirler için 'Bunlar, müminlerden daha doğru bir yol üzeredir.' diyorlar. Bunlar, Allah'ın lanet ettiği kimselerdir. Kime de Allah lanet etmişse, ona bir yardımcı bulamazsın. Yoksa onların mülkte nasipleri mi vardır? O zaman insanlara kıl kadar dahi bir şey vermezlerdi. Yoksa Allah'ın lütuf ve ihsanından insanlara verdiklerini mi kıskanıyorlar? Hiç şüphesiz biz, İbrahim ailesine Kitap ve hikmet verdik. Ve onlara büyük bir mülk verdik. Onlardan kimi (kendilerine verilene) iman etti, kimi de ondan yüz çevirdi. Dehşet saçan alevleriyle cehennem (onlara) yeter.'[2]

Yahudiler bu sözleri Kureyş'e söyledikleri zaman bu onları sevindirdi ve yahudilerin Rasulullah'a karşı çağırdıkları bu savaşı arzuladılar. Bu savaş için toplandılar ve hazırlık yaptılar. Sonra o yahudi topluluğu Kavsi Aylan'dan olan Gatafan'a geldi ve onları da Rasulullah (sav) ile harp etmeye çağırdı.

Onlara, 'Yakında Müslümanlara karşı sizinle beraber olacağız.' dediler. Gatafan onlarla beraber savaş için toplandı.

Bunun üzerine Kureyş çıktı. Onların yöneticisi Ebu Süfyan b. Harb idi. Gatafan da çıktı. Onların kumandanı ise Uyeyne b. Hısn idi. Bunlar, Beni Fezare ile birlikte çıktılar. Haris b. Avf da Beni Mürre ile birlikte çıktı. Mi'sen b. Ruhayfe de Eşce'den olan kavminden kendisine tabi olanlarla birlikte çıktı."[3]

2. 4/Nisâ, 51-55
3. Siret-i İbn-i Hişam, 3/299 vd.

Bu rivayetten anlaşıldığı üzere Hendek Savaşı pek çok benzemezin Medine İslam Devleti'ni yok etme gayesiyle bir araya gelmesi neticesinde meydana gelmiştir. Aslına bakılırsa bu toplulukların aynı sancak altında bir araya gelmeleri çok zordur. Çünkü Kureyşliler, kendi içlerinden en değerli soya mensup olanların başını çektiği bir devlete karşı savaşmaktalar. Bu, üzerine her şeyi bina ettikleri ırkçılık belasına taban tabana zıt bir durumdur. Dahası bu savaşı soy olarak çok değersiz gördükleri bedevi Gatafan Kabileleriyle beraber vermekteler.

Aynı şey Yahudiler için de geçerlidir. ummi dedikleri, küçümsedikleri, hiçbir şeyden saymadıkları Arap kabilelere gidip peygamber olduğunu kabul ettikleri bir kişiye karşı savaşa girmeyi teklif ediyorlar.

"Ehl-i Kitap'tan öylesi vardır ki ona bir kantar (altın) emanet etsen, onu sana geri verir. Öylesi de vardır ki ona bir dinar versen üstüne durmadığın müddetçe sana geri vermez. (Bunun nedeni) onların şöyle demeleridir: 'Ummilere karşı (yaptıklarımızda) bir sorumluluğumuz yoktur. (Malları bize helaldir.)' Bilerek Allah'a karşı yalan söylüyorlar. (Hayır, öyle değil!) Kim sözünü tutar ve (Allah'tan) sakınıp korkarsa Allah, muttaki olanları sever."[4]

Yahudiler, kendi dinlerinden olmayana ummi/umemi der, onların mallarını kendilerine helal görürlerdi:

"Abdullah ibni Abbâs (ra), 'Ummilere karşı (yaptıklarımızda) bir sorumluluğumuz yoktur. (Malları bize helaldir.)'[5] ayeti hakkında şöyle demiştir: 'Bu ayet, Ehl-i Kitab'ın, 'Onlar ummi oldukları için, onlardan bizim elimize geçen şeylerden dolayı bizlere günah yoktur.' demeleri sebebiyle indirilmiştir.' "[6]

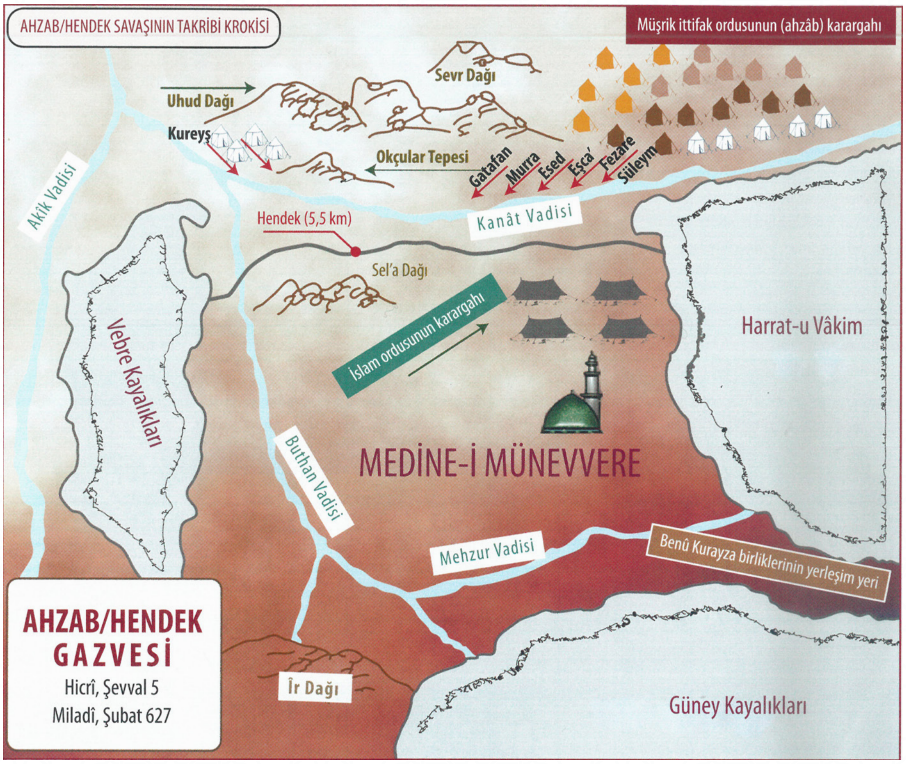
"Katâde (rh) ise ayet hakkında şöyle dedi: ' 'Müşriklere karşı (yaptıklarımızda) bir sorumluluğumuz yoktur.' Bununla Ehl-i Kitab olmayanları kastediyorlardı.' "[7]

"Suddî (rh) ise şöyle demiştir: 'Onlar bile bile Allah hakkında yalan söylüyorlardı. Yani onlardan birine, 'Ne oluyor sana da aldığın emaneti geri vermiyorsun?' denildiğinde şöyle diyorlardı: 'Arapların malları hususunda bize herhangi bir vebal yoktur. Allah onların mallarını bize helal kılmıştır.' ' "[8]

Evet, savaşa giriyorlar; çünkü Yahudiler kıskançlık, haset ve intikam duygularıyla yanıp tutuşuyorlar. Yıllardır yaşadıkları ve ekonomik anlamda parmaklarında oynattıkları Medine Arap topluluklarının üzerlerinde artık hiçbir etkileri yok. Mallarını, evlatlarını, topraklarını kaybedip sürgünde yaşamak zorunda kalmışlar.

Kureyş de savaşa girmek zorunda, çünkü ticaretleri durma noktasına gelmiş. Allah Resûlü'nün (sav) gönderdiği askerî birlikler o kadar etkili ki Mekkeliler hac mevsimi dışında çarşılarında hiçbir hareketlilik göremiyorlar. Arap

4. 3/Âl-i İmrân, 75-76
5. 3/Âl-i İmrân, 75
6. Mevsûatu't Tefsîri'l Me'sûr, 5/104, 13412 No.lu rivayet
7. age. 5/105, 13416 No.lu rivayet
8. age. 5/105, 13417 No.lu rivayet

Yarımadası'na dinî anlamda önderlik ettiğini iddia eden Kureyş daha kendisine gelecek malları bile güvence altına alamıyor. Kureyş bu savaşa, kaybolan prestijini tekrardan kazanmak için de giriyor.

En önemlisi ise artık Medine örnek bir model. Siyasi, ekonomik, askerî, dinî anlamda söyleyeceği sözü var. Mekke'ye alternatif bir sistemin oturması tabii ki Kureyş'in işine gelmez. O yüzden en imkânsız ittifaklarla İslam Devleti'ni tamamen ortadan kaldırmayı planlıyorlar.

Gatafan'ı harekete geçiren tek neden ise elde edecekleri ganimet ve eskiden olduğu gibi dilediklerini yapabilecekleri bir coğrafya.

Savaşın başlangıç safhasıyla ilgili okuduğumuz rivayette birkaç önemli nokta bulunmakta:

Yahudiler tarih boyunca sayısal anlamda her zaman azınlıkta olmuştur. Bu da onları söyledikleri sözlerin bir kıymeti olması adına farklı alanlarda daha güçlü olmaya sevk etmiştir. En önemli çabaları ise maddi gücü ellerinde bulundurmaktır.

Medine'ye hicret gerçekleşmeden önce çarşı Yahudilerin kontrolündeydi. Yine Medine'nin en verimli arazilerine Yahudiler sahipti. Tefecilik olarak adlandırabileceğimiz o günün banka sistemi de yine onlardaydı. Bu nedenlerle sayısal dezavantajlarına rağmen müşriklerle aynı masayı paylaşıp söz söyleme hakkına sahip oluyorlardı.

Asırlar geçse de durum değişmedi. Çok basit inanç sistemlerinin sahipleri bile Yahudilerden sayıca daha fazla olsa da dünya siyasetinde en etkili sözü yine onlar söylüyorlar. Bunun birçok nedeni olmakla birlikte ekonomik olarak köşe başlarını tutmaları birincil madde olarak karşımıza çıkmakta.

Allah Resûlü (sav) Medine'de ekonomik tekeli kırmak adına alternatif bir çarşı kurduğunda buna en ağır tepkiyi de Yahudiler vermişti. Özetle savaş sadece inanç düzeyinde ya da savaş meydanında olmuyordu. Hendek Savaşı'nda da Yahudilerin birkaç yönden etkisi oldu: Düşmanlıkları canlandırdılar, tarafları kışkırttılar, Ben-i Kureyza'yı ihanete zorladılar, ama asıl olarak bu orduyu finanse ettiler.

Yahudilerle savaş bugün veya yarın hiç bitmeyecek. Bu savaştan galip çıkabilmenin yollarından biri de Yahudi'nin elinde olan bu gücün farkına varıp alternatif bir ekonomik düzen kurmak, yakın vadede bu mümkün olmayacak ise de başlangıç olarak kendi kendimize yetebilecek kaynakları oluşturmaktır.

Yazımızı sonlandırmadan önce bir noktanın daha altını çizmemiz gerekiyor. Başlangıçta da söylediğimiz gibi birbirleriyle hiç alakası olmayan toplulukları bir araya getiren sebep, İslam düşmanlığıdır. İslam düşmanlığı yaparken onların aralarındaki samimiyet bizi aldatmasın. Kendi içlerinde de müthiş bir kin ve ayrılık mevcuttur. Ama mesele İslam olunca her türlü ihtilafı bir süreliğine ertelemektelerdir. Daha da önemlisi onlar sadece hakiki anlamda İslam'a değil, İslam'la az çok alakası olan her şeye düşmanlar. Durum bu iken bize düşen; saflarımızı sıkılaştırmak, ihtilaflarımızı en aza indirmenin yollarına bakmak ve en azından asıl düşmana karşı beraberce mücadele edebilmenin fıkhını öğrenmektir.

Duamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

Talha AKMAN

ARINMA: ZEKÂT

Rabbimiz, kendi rızası gözetilerek, minnet ve riya olmaksızın verilen zekâtın/infakın yerini daha hayırlısıyla dolduracağını vadetmiştir. Matematiksel olarak, verilen malın rakamsal değeri düşüyor gibi görünse de verdiğimizin yeri daha hayırlısıyla mutlaka dolacaktır. Bu, matematikle hesaplanabilecek bir değer değildir…

وَالَّذٖينَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فَاعِلُونَۙ

"Onlar, zekât sorumluluğunu yerine getirirler."[1]

Allah'ın (cc) adıyla,

Allah'a (cc) hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Örnek mümin şahsiyetini öğrenme amacıyla Mu'minûn Suresi'ni okumaya ve açıklamaya devam ediyoruz. Bizim için her konuda en güzel örnek Resûlulah'ın (sav) ahlakı da bu ayetlerle tarif edilmiştir.

Yezîd ibni Bâbanûs (rh) şöyle nakleder:

"Biz, Âişe'nin (r.anha) yanına geldik ve dedik ki:

'Ey Müminlerin Annesi! Resûlulah'ın (sav) ahlakı nasıldı?'

Âişe (r.anha) şöyle dedi:

'Onun ahlakı, Kur'ân idi. Siz Mu'minûn Suresi'ni okuyor musunuz? 'Şüphesiz ki müminler, kurtuluşa ermişlerdir.'[2] ayetini oku.'

Ben de, 'Onlar, (vakitlerine, şart ve rükünlarına, huşu ve sünnetlerine dikkat ederek) namazlarını korurlar.'[3] ayetine kadar okudum. Âişe (r.anha) şöyle dedi:

'İşte Resûlullah'ın (sav) ahlakı böyleydi.' "[4]

Konu edindiğimiz önceki ayetlerde müminlerin, namazlarında huşu içinde olduklarını ve onların boş işlerden yüz çevirdiklerini öğrendik. Felaha eren müminlerin üçüncü özelliği olarak onların malları ile aralarındaki örnek ilişki zikredildi. Namazda huşulu olma ve boş işlerden yüz çevirmenin ardından mallara karşı sorumluluğun zikredilmesinin bir hikmeti de kişinin namazlarında huşu içinde olmasına engel olan veya boş işlerle meşgul olmasına neden olan, kişinin dünyayla arasındaki yanlış ilişkidir, Allah (cc) en doğrusunu bilir. Rabbimiz bu ayetle kullarına verdiği mallar ile aralarında nasıl bir ilişki olması gerektiğini öğretmektedir.

1. 23/Mu'minûn, 4
2. 23/Mu'minûn, 1
3. 23/Mu'minûn, 9
4. El-Edebu'l Mufred, 308; Es-Sunenu'l Kubrâ l'in Nesâî, 11287

Onlar, zekât sorumluluğunu yerine getirirler.

Zekât kelimesi, "z-k-y" kökünden gelir ve artıp genişlemek, temizlemek manasındadır. Istılahta ise Rabbimizin (cc) belirlediği mallardan belirlediği miktarlarda belirlediği insanlara verilmesi demektir.

Bildiğimiz üzere Mu'minûn Suresi, Mekkî bir suredir. Tefsir âlimlerimizin ekserî çoğunluğu zekât ibadetinin aslının Mekke'de bir sorumluluk olarak emredildiğini, Medine'de ise nisap ve miktarlarının belirlendiğini ifade etmişlerdir.

İlk dönem müfessirlerden Saîd ibni Cubeyr[5] (rh) ve Mukâtil ibni Suleymân[6] (rh) ayette geçen zekât kelimesini mallardan verilen zekât olarak tefsir etmişlerdir.

Şer'i hükümlerin birçoğunun inmediği Mekke Dönemi'nde zekât/infak/sadaka ibadetinin, "verilmesi gereken bir hak" olarak emredildiğini ve ebrâr olan kulların bir özelliği olduğunu görüyoruz:

"Asmalı ve asmasız bahçeleri, yemişleri farklı farklı hurma ve ekinleri, birbirine benzeyen ve benzemeyen zeytin ve narı inşa edip, var eden O'dur. Meyve verdiğinde meyvelerini yiyin, **hasat zamanı da hakkını (zekât, infak, sadaka) verin.** İsraf etmeyin. (Çünkü) O, müsrifleri sevmez."[7]

"Yakın akrabaya, miskine/ihtiyaç sahibi yoksula, yolda kalmışa hakkını ver, malı saçıp savurma."[8]

"Doğrusu Ebrar olanlar (çokça iyilik yapanlar), karışımı kâfur olan (hoş kokulu ve serinletici) bir kadehten içerler. Allah'ın kullarının kendisinden içtikleri ve (diledikleri yerde) gürül gürül akıttıkları bir kaynaktır. Adaklarını yerine getirir ve kötülüğü/şerri yaygın olan bir günden korkarlar. Ona olan sevgilerine/iştahlarına rağmen yemeği, miskine/ihtiyaç sahibi yoksula, yetime ve esire yedirirler. 'Biz, size ancak Allah rızası için yediriyoruz. Sizden ne bir mükâfat ne de teşekkür isteriz. Çünkü biz asık suratlı, uzun ve zor bir gün (nedeniyle) Rabbimizden korkuyoruz.' "[9]

Mekke'nin zorlu ve imkânların kısıtlı olduğu zamanlarında dahi Allah (cc) kullarına ihtiyaç sahiplerini gözetmelerini, onların haklarını vermeleri gerektiğini tembihlemiş ve bunun gözetilmesi gereken bir hak olduğunu belirtmiştir. Hak sahibinin hakkını gözetmek bir erdem değil, bir zorunluluktur. Bu şekilde Rabbimiz (cc), kullarına verdiği malları ile aralarında olması gereken ilişkiyi öğreterek kalplerindeki mala karşı düşkünlük ve bencillik gibi kötü ahlakları terbiye etmiştir.

5. bk. Tefsîru İbni Ebî Hâtim, 2/485
6. bk.Tefsîru Mukâtil ibni Suleymân, 3/152, 2564 No.lu rivayet
7. 6/En'âm, 141
8. 17/İsrâ, 26
9. 76/İnsân, 5-10

Kalplerindeki karanlığın opak bir hâle gelmiş olmasından dolayı vahyin nuruna karşı kayıtsız kalan müşriklerin en belirgin vasıfları, onların mallarına karşı aşırı düşkün ve bencil olmalarıdır. Onların bu hâli karanlıklarına karanlık, hastalıklarına hastalık katmıştır…

Mali bir ibadete temizlik anlamında "zekât" ismi verilmesinin hikmeti

Allah (cc) El-Hakîm olandır. Herhangi bir ibadeti farz kıldığının hikmetleri olduğu gibi o ibadetlere verdiği isimlerin de elbette hikmetleri vardır. Zekâtın kelime manasının "artmak" olduğunu belirttik. Bununla birlikte zekâtın mallardan vermek olduğunu söyledik. Yani bir şeyin verilmesi ile artması arasında nasıl bir bağlantı olabilir?

"De ki: 'Şüphesiz ki Rabbim, kullarından dilediğine rızkı genişletir, (dilediğine) daraltır. **Her ne infak ederseniz (Allah,) yerine başkasını koyar. O, rızık verenlerin en hayırlısıdır.**' "[10]

Rabbimiz, kendi rızası gözetilerek, minnet ve riya olmaksızın verilen zekâtın/infakın[11] yerini daha hayırlısıyla dolduracağını vadetmiştir. Matematiksel olarak, verilen malın rakamsal değeri düşüyor gibi görünse de verdiğimizin yeri daha hayırlısıyla mutlaka dolacaktır. Bu, matematikle hesaplanabilecek bir değer değildir…

Ebû Hureyre'den (ra) rivayet edilen bir hadiste Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Bir kimse susuz, çöllük bir arazide yürürken bir bulutun içinden, 'Falanın bahçesini sula!' diye bir ses duydu. Bunun üzerine bulut, o yere yöneldi ve taşlık bir arazi üzerine suyunu boşalttı. O ânda sel yollarından bir yol o suyu içine aldı. Bunu gören adam da suyu takip etti. Baktı ki bir adam, suyu kürekle bahçesine yönlendiriyor. Adama, 'Ey Allah'ın (cc) kulu, senin adın nedir?' diye sordu. Adam da adını söyledi. Bu isim, adamın bulut içinde duyduğu isimdi. Bahçe sahibi, 'Ey Allah'ın (cc) kulu, sen neden adımı sordun?' dedi. Adam, 'Suyuyla bahçeni suladığın bulutun içinden 'Falanın bahçesini sula.' diye senin adını söyleyen bir ses duydum. Bu bahçeyi nasıl işletiyorsun?'

10. 34/Sebe', 39
11. bk. 2/Bakara, 264

dedi. Bahçe sahibi, 'Ben, bahçeden çıkan mahsule bakarım. Üçte birini sadaka olarak veririm. Üçte birini ailem ve ben tüketiriz. Diğer üçte birini de bahçeye geri veririm.' dedi."[12]

Buraya kadar anlattıklarımız, zekâtın malı arttırması ve bereketlendirmesiyle ilgiliydi. Zekâtın diğer bir anlamı olan temizlik ise hem malı hem de zekât veren mal sahibini temizler, arındırır.

İnsan, yaratılışından gelen bir fücuru içinde taşır.[13] İçinde taşıdığı bu fücurdan dolayı insan mala karşı düşkündür. Bu düşkünlüğü insanı cimriliğe, bencilliğe, dünyalık hırsa yönlendirir. Elde ettiği imkânları kendisinden bilir, mallarıyla övünür ve kibirlenir. Bunların her biri birer kulluk afetidir ve kalbi kirleten hastalıklardır. Kişi kalbini kirleten bu hastalıklardan kendisini zekâtla temizler ve arındırır, pak bir kullukla Rabbinin rızasına yürür.

"O ki; malını vererek arınır."[14]

"Onların mallarından sadaka/zekât al ki onunla onları temizlemiş ve arındırmış olasın. Onlara dua et. Hiç şüphesiz, senin duan onlara (huzur ve güven veren) bir sükundur. Allah (işiten ve dualara icabet eden) Semi', (her şeyi bilen) Alîm'dir."[15]

Kalplerindeki karanlığın opak bir hâle gelmiş olmasından dolayı vahyin nuruna karşı kayıtsız kalan müşriklerin en belirgin vasıfları, onların mallarına karşı aşırı düşkün ve bencil olmalarıdır. Onların bu hâli karanlıklarına karanlık, hastalıklarına hastalık katmıştır...

"Asla! (Zenginlik ve fakirlik yalnızca bir imtihandır. Asıl değersiz/alçaltılmış olanlar, şu özelliklere sahip kimselerdir:) Siz yetime ikramda bulunmazsınız. Yoksulu doyurmaya teşvik de etmezsiniz. (Yetimin ve kadınların) mirasını hiç dikkat etmeden yersiniz. Malı da aşırı bir sevgiyle seversiniz."[16]

"Onlara: 'Allah'ın size rızık olarak verdiklerinden infak edin.' denildiğinde, kâfirler iman edenlere dediler ki: 'Allah'ın isterse doyuracağı kimseleri biz mi doyuracağız? Siz, apaçık bir sapıklık içindesiniz.' "[17]

"De ki: 'Ben, ancak sizin gibi bir insanım. Bana, ilahınızın ancak tek bir ilah olduğu vahyolunuyor. (O hâlde) O'na yönelin ve O'ndan bağışlanma dileyin. Yazıklar olsun o müşriklere... Onlar ki; zekâtı vermezler ve onlar kesinlikle ahireti inkâr ederler.' "[18]

Selam ve dua ile...

12. Müslim, 2984
13. bk. 91/Şems, 8
14. 92/Leyl, 18
15. 9/Tevbe, 103
16. 89/Fecr,17-20
17. 36/Yâsîn, 47
18. 41/Fussilet, 6-7

MUKSİRÛN SAHABİLER VE HADİS RİVAYETİ

Enes DOĞAN

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla,

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Önceki yazılarımızda genel olarak sahabenin farklı sayıda hadis rivayet etme nedenlerini işledik. Bu yazımızda ise muksirûn sahabilerin çok hadis rivayet etme nedenleri üzerinde duracağız, inşallah.

Daha önce de belirttiğimiz gibi rivayet sayısı açısından sahabiler, muksirûn ve mukillûn olarak iki kısma ayrılır. Binden fazla hadis rivayet edenler muksirûn, rivayetleri bu sayının altında olanlar ise mukillûn diye isimlendirilir.

Muksirûn sahabileri (r.anhum) ve rivayet sayılarını yeniden hatırlayalım:

Sahabe	Vefat Tarihi	Allah Resûlü'nden Sonra Kaç Sene Yaşadığı	Bakî ibni Mahled'in Müsned'ine Göre Rivayet Sayısı	İmam Ahmed'in Müsned'ine Göre Rivayet Sayısı
Ebû Hureyre	H 59	48	5374	4297
Abdullah ibni Ömer	H 73	62	2630	2377
Enes ibni Mâlik	H 93	82	2286	2624
Âişe Annemiz	H 58	47	2210	2707
Abdullah ibni Abbâs	H 68	57	1660	2195
Câbir ibni Abdullah	H 78	67	1540	1425
Ebû Saîd El-Hudrî	H 64	53	1170	1162

Şimdi, bu sahabilerin her biri için "Rivayet sayısı neden fazladır? Neden muksirûn sahabiler arasında yer almıştır?" sorularını soralım ve sırayla cevaplandıralım:

1. Ebû Hureyre'nin (ra) rivayetleri neden çoktur?

Şu sebepleri zikredebiliriz:

a. Başka sahabiler bahçe işleri, ticaret gibi şeylerle meşgulken Ebû Hureyre (ra) kendisini Allah Resûlü'nün (sav) hadislerini/sünnetini öğrenmeye adamıştır. Başka sahabiler Allah Resûlü'nü (sav) gün veya hafta içerisinde kısa aralıklarla görürlerken, Ebû Hureyre (ra) ondan (sav) ayrılmamıştır. Suffa'da kalması ona Allah Resûlü'nü (sav) çok daha fazla görme imkânı vermiştir. Böyle olunca başka sahabilerin görmediğini görmüş, duymadığını duymuş, onlar olmadığında hazır bulunmuştur… Hâliyle rivayetlerinin fazla olması normaldir, çünkü çok fazla hadis öğrenmiştir.

Ebû Hureyre'nin (ra) kendisinden dinleyelim:

"Sizler, 'Ebû Hureyre, Resûlullah'tan (sav) çok hadis rivayet ediyor. Muhâcirlere ve Ensâr'a ne oluyor ki Ebû Hureyre kadar hadis rivayet etmiyorlar?' diyorsunuz. Benim Muhâcir kardeşlerim çarşı pazarda alışverişle meşgul olurken ben karın tokluğuna Resûlullah'ın yanından ayrılmazdım. Onların bulunmadığı şeylere ben şahit olurdum, onların unuttuklarını ezberlerdim. Ensâr kardeşlerim ise malları (tarlaları, bahçeleri) ile meşgul olurlardı. Ben Suffe'de kalan fakirlerden bir fakir idim. Onlar (Ensâr) unuttuğunda ben aklımda tutardım. Resûlullah (sav) bir konuşmasında şöyle buyurmuştu:

1. bk. Sahabe ve Hadis Rivayeti, s. 128-145; Hadîs ve Hadîsçiler, s. 161-174; Sünnetin Tespiti, s. 376-434

Ebû Hureyre Allah Resûlü'nün hadislerini öğrenme, ezberleme ve ulaştırma hususunda girişken, gözlemci, hırslı ve gayretli bir sahabidir.

'Kim benim şu konuşmam bitmeden önce elbisesini yere yayar, sonra da toplarsa benim söylediğimi aklında tutar?'

Bunun üzerine ben hemen üzerimdeki çizgili cübbeyi yere yaydım. Resûlullah (sav) konuşmasını bitirdiğinde cübbeyi alıp göğsüme bastırdım. Resûlullah'ın o konuşmasından hiçbir şeyi unutmadım."[2]

Âişe Annemizden (r.anha) şöyle rivayet edilmiştir:

"O, Ebû Hureyre'yi çağırdı ve ona, 'Ey Ebû Hureyre! Peygamber'den (sav) naklen rivayet ettiğini işittiğimiz bu hadisler de ne oluyor? Bizim işittiğimizden başka bir şey işitip, bizim gördüğümüzden başka bir şey mi gördün?' diye sordu. Ebû Hureyre şu karşılığı verdi: 'Anneciğim! Ayna, sürme ve Allah Resûlü (sav) için süslenme sizleri Resûlullah'tan (sav) meşgul ediyordu. Oysa hiçbir şey beni ondan meşgul etmiyordu.' "[3]

Bu duruma başka sahabiler de şahitlik etmiştir.

Abdullah ibni Ömer (ra), Ebû Hureyre'ye (ra) şöyle demiştir:

"Ey Ebû Hureyre! Resûlullah (sav) ile en çok beraber olanımız ve onun hadislerini en çok ezberleyenimiz sendin."[4]

Mâlik ibni Ebî Âmir'den şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir adam Talha ibni Ubeydullah'a gelip, 'Ey Ebû Muhammed! Şu Yemenli Ebû Hureyre Allah Resûlü'nün hadisleri hususunda sizden daha mı âlim? Sizlerden işitmediğimiz hadisleri ondan işitiyoruz. Yoksa Nebi'nin (sav) söylemediği şeyleri mi söylüyor?' dedi. Talha ibni Ubeydullah şöyle dedi: 'Gerçek şu ki o bizim işitmediğimiz şeyleri işitmiştir. Bunda kuşkumuz yok. Çünkü kendisi fakir ve yoksul olup hiçbir şeyi yoktu. Resûlullah'ın (sav) misafiri olarak Suffeliler arasında kalmaktaydı. Eli Nebi'nin (sav) eliyle beraberdi. Bizler ise ev, bark ve servet sahibi idik. Resûlullah'ın (sav) yanına gündüzün iki ucunda, yani sabah akşam ancak gelebiliyorduk. Ebû Hureyre'nin bizim duymadığımız şeyleri duyması konusunda hiç şüphe etmiyorum. Değil Ebû Hureyre, iman ve hayır sahibi hiçbir kimseyi Resûlullah'ın (sav) söylemediği bir şeyi yalan yere onun sözü imiş gibi söylemiş olduğunu bulamazsın.' "[5]

Ebû Saîd El-Hudrî (ra) şöyle der:

"Ebû Hureyre, ilmin kabıdır."[6]

Ebû Hureyre (ra) mükerrer rivayetlerle[7] birlikte 5374 hadis aktarmıştır. Mükerrerleri çıkardığımızda Ebû Hureyre'nin rivayet ettiği hadislerin öz sayısı, bir araştırmaya göre 1236'dır. Düşünelim, Ebû Hureyre'nin Allah Resûlü'yle birlikteliği üç seneden biraz fazladır. Üç sene ise 1095 gün yapar. Ebû Hureyre her gün bir hadis ezberlese 1236 hadis, makul miktarın çok üstünde uç bir rakam değildir. Hâlihazırda günümüz hadis talebeleri bile birkaç ay içinde bu kadar hadisi ezberleyebilmektedir.

b. Ebû Hureyre (ra) Allah Resûlü'nün (sav) hadislerini öğrenme, ezberleme ve ulaştırma hususunda girişken, gözlemci, hırslı ve gayretli bir sahabidir. Onun bu hırsı Allah Resûlü'nün de (sav) gözünden kaçmamıştır. Böyle olunca başka sahabilerin çekindiklerini o öğrenmiş, başkalarının dikkatinden kaçanlar onun gözlemine takılmış, hadis ilmine başkalarından daha çok vakit vermiş ve kısa bir sürede büyük ilim sahibi olmuştur. Kaçınılmaz olarak rivayet ettiği hadislerin sayısı da fazladır.

Ebû Hureyre'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir keresinde, 'Ey Allah'ın Resûlü, Kıyamet Günü'nde senin şefaatin en ziyade kime olacak?' diye sordum. Allah Resûlü, 'Ey Ebû Hureyre! Hadis (bellemek) için sende gördüğüm hırsa binaen, bu hadisi senden evvel kimsenin bana sormayacağını tahmin etmiştim. Kıyamet Günü'nde halk içinde şefaatime en ziyade mazhar olacak kimse kalbinden ve gönlünden halis ve samimi olarak 'Lailaheillallah' diyen kimsedir.' buyurdu."[8]

Ebû Hureyre (ra) kendisinden hadis dinlemek için gelen akrabalarına şöyle der:

"Hoş geldiler, sefalar getirdiler. Ben Peygamber'le (sav) üç yıl beraber oldum. Ömrümde bu yıllar kadar, işittiğim hadisi ezberlemeye hırslı olmamışımdır."[9]

Ebû Hureyre (ra) şöyle der:

"İnsanlar, 'Ebû Hureyre çok hadis rivayet ediyor?' diyorlar. (Allah Resûlü hayattayken) ben bir adama rastladım ve ona, 'Resûlullah (sav) bu gece yatsıda ne okudu?' diye sordum. Adam, 'Bilmiyorum.' dedi. Ben,

2. Buhari, 2047; Müslim, 2492
3. El-Mustedrek, 6160
4. Tirmizi, 3836
5. Tirmizi, 3837
6. El-Mustedrek, 6159
7. Başka ravi veya sened aracılığıyla gelen aynı hadis. Muhaddisler, bir hadis birden fazla tarikle gelmişse, her bir tariki bir hadis olarak saymışlardır. Böyle olunca hadis sayısı kabarık görünür. Bazı hadis imamları hakkında "On bin hadis bilirdi." şeklindeki ifadeler de böyle anlaşılmalıdır. Bu on bin ayrı hadis değil, on bin ayrı tarikle/senedle gelen hadisler manasındadır. Yani, bir hadisin birkaç ayrı senedle gelmesi de bu sayıya dâhildir.
8. Buhari, 6570
9. Ahmed, 7986

‘Namazda yok muydun?’ diye sordum. Adam, ‘Vardım.’ dedi. Ben, ‘Ben onun (sav) ne okuduğunu biliyorum. Falanca falanca sureyi okudu.’ dedim.”[10]

Huzeyfe’den şöyle rivayet edilmiştir:

“Bir adam İbni Ömer’e, ‘Ebû Hureyre, Resûlullah’tan çok fazla hadis aktarıyor.’ deyince İbni Ömer, ‘Naklettiği hadislerden yana şüphe etmekten Allah’a sığın! O, Resûlullah’tan (sav) öğrenme konusunda pek atılgandı, biz ise çekinirdik.’ karşılığını verdi.”[11]

Günümüzde hırs ve azimle, gecesini gündüzüne katarak herhangi bir alanda uzmanlık elde etmeye çalışan biri, üç senenin sonunda iyi bir seviyeye gelebilmektedir. Hele de Ebû Hureyre gibi çalıştığı alanı çok çok seviyorsa... Düşünelim, Ebû Hureyre’nin, yoğun bir üç senenin ardından Allah Resûlü’nün (sav) Sünnetinden ezberledikleri makul miktarın çok üstünde midir?

c. Ebû Hureyre (ra) Allah Resûlü’nün (sav) hadislerini ezberlemek ve unutmamak hususunda İlahi bir lütfa da mazhar olmuştur, ezberi kuvvetli bir sahabidir. Bunu hem kendisi hem de başkaları ifade etmektedir. Ezberleyip unutmadığı için Ebû Hureyre’nin hadis birikimi fazladır. Hâliyle rivayet sayısı da çok olmuştur.

Ebû Hureyre’den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

“Nebi’ye (sav) şöyle dedim: ‘Ey Allah’ın Resûlü! Ben senden pek çok hadis işitiyorum, ancak unutuyorum.’ Nebi (sav) bana, ‘Hırkanı yere ser.’ buyurdu. Ben hırkamı yere serdim. Elleriyle bir şey avuçlayıp hırkamın içine atıyor gibi yaptı. Sonra da, ‘Topla.’ dedi. Ben hırkamı topladım. Bundan sonra hiçbir şey unutmadım.”[12]

Ebû Sâlih şöyle der:

“Ebû Hureyre, Resûlullah’ın (sav) ashabı arasında hafızası en güçlü olan kişilerden biriydi.”[13]

Mervân ibni Hakem’in kâtibi, Ebû’z Zuayzia anlatıyor:

“Mervân, Ebû Hureyre’yi çağırdı ve beni divanın arkasında oturttu. Ebû Hureyre gelince ona bildiği hadisleri sormaya başladı. Ebû Hureyre naklettikçe ben onları yazıyordum. Diğer yıl bir daha onu çağırdı ve aynı hadisleri sordu. Ebû Hureyre bildiği hadisleri naklederken bir önceki yıldan ne eksik ne fazla ve sırasını bile değiştirmeden zikretti.”[14]

d. Ebû Hureyre (ra) idari işlerle pek meşgul olmamış, fitne olaylarına da karışmamıştır. Hem idari işler hem de iç karışıklıklar kendisini hadis öğrenmekten ve öğretmekten alıkoymamıştır. Böyle olunca hadis rivayeti çok fazla olmuştur.[15]

e. Ebû Hureyre (ra) sadece Allah Resûlü’nden (sav) değil, başka sahabilerden de hadis öğrenmiştir. Ebû Bekir, Ömer ibni Hattâb, Ubeyy ibni Ka’b, Usame ibni Zeyd, Âişe Annemiz (r.anhum) kendisinden hadis aldığı bazı sahabilerdir. Hâliyle bizzat öğrendiklerinin üstüne başka sahabilerin bildiği hadisleri de eklemiştir. Bu da hadis bilgisini arttırmış, sahabilerin parça parça bildikleri hadisler, arşiv misali kendisinde toplanmıştır. Nitekim bir araştırmaya göre Ebû Hureyre’nin rivayet edip de başka bir sahabiden aynısı gelmeyen sahih veya hasen hadis sayısı yüz ondur. Yani, Ebû Hureyre’nin rivayet ettiği hadislerden yüz onu hariç diğer hadisler mutlaka başka bir sahabiden de aktarılmıştır.[16]

Muhammed ibni Amr ibni Hazm anlatıyor:

“Ebû Hureyre’nin bulunduğu bir mecliste oturuyordum. Ebû Hureyre, Resûlullah’tan (sav) hadis naklediyordu. Oradakilerden bazıları Ebû Hureyre’nin aktardığı hadisleri tanımazken, bazıları o hadisleri bilirlerdi. Bu şekilde birkaç oturum yapınca anladım ki insanlar içinde Resûlullah’ın hadislerini en çok ezberlemiş kişi Ebû Hureyre’dir.”[17]

f. Ebû Hureyre en fazla talebeye sahip olan sahabilerdendir. Hem sahabeden hem de tabiinden birçok kişi ona talebelik etmiş, ondan hadis almıştır. Talebelerinin arasında kendileri de muksirûndan olan İbni Abbâs, İbni Ömer, Enes ibni Mâlik ve Câbir ibni Abdullah da (r.anhum) yer alır.[18] İmam Buhârî (rh), Ebû Hureyre’nin 800 ya da daha fazla öğrencisinin olduğunu söyler.[19] Böyle olunca kendisinden çokça hadis aktarılmıştır.

g. Ebû Hureyre’nin (ra) rivayetlerinin fazla olmasında yaşam süresinin de etkisi vardır. O, H 59. yılda vefat etmiştir. Yani Allah Resûlü’nden (sav) sonra kırk sekiz sene yaşamıştır. Yaşam süresinin uzunluğu ona rivayette bulunma fırsatı sağlamıştır. Böylece rivayet sayısı fazla olmuştur.[20]

h. Ebû Hureyre hadis rivayeti işini bir kulluk vazifesi olarak görür ve fırsatları değerlendirirdi. Gittiği yerlerde hadis rivayet etmeye özen gösterirdi. Ebû Hureyre (ra) Medine, Mekke, Dimaşk, Irak ve Bahreyn gibi beldelerde bulunmuş, oralarda da hadis rivayet etmiştir. Bu da onun hadislerinin yaygınlaşmasını, rivayet sayısının artmasını sağlamıştır. 800 küsur talebesi olması bunu teyit etmektedir.

Ebû Hureyre (ra) şöyle der:

“İnsanlar, ‘Ebû Hureyre çok hadis rivayet ediyor’ diyorlar. Allah’ın Kitabı’ndaki şu iki ayet olmasaydı hiçbir hadis rivayet etmezdim: ‘Şüphesiz ki bizim indirdiğimiz

10. Buhari, 1223
11. El-Mustedrek, 6165
12. Buhari, 119
13. El-Mustedrek, 6161
14. El-Mustedrek, 6164
15. Bu konunun tafsilatını önceki yazılarımızda anlatmıştık.
16. El-Ehâdisu’s Sahîha elletî Teferrede bi Rivâyetihâ Ebû Hureyre, Muhammed ibni Ali ibni Cemil El-Matarî
Bu konuda başka bir çalışma olarak bk. Ebû Hureyre fî Dav’i Merviyyâtihi bi Şevâhidihâ ve Hâli İnfirâdihâ, Muhammed Diyâu’r Rahmân El-A’zâmî
17. El-Mustedrek, 6171
18. Ondan hadis alanların isimleri için bk. Siyeru A’lâmi’n Nubelâ, 2/ 579-585
19. Siyeru A’lâmi’n Nubelâ, 2/ 586
20. Yaşam süresinin rivayet sayısına etkisini daha önce işlemiştik.

apaçık delilleri ve hidayeti, insanlar için Kitap'ta açıkladıktan sonra gizleyenler (var ya!), bunlara Allah lanet etmektedir ve tüm lanet ediciler de lanet etmektedir. Tevbe edenler, (hatasını) düzeltenler ve (yanlış yaptığını insanlara) açıklayanlar (bu lanetten) istisnadır. Bunların tevbesini kabul edeceğim. Ve ben (tevbeye muvaffak kılan, tevbeleri çokça kabul eden) Et-Tevvâb, (kullarına karşı merhametli) Er-Rahîm olanım.'[21] "[22]

Âsım ibni Muhammed, babasından şöyle rivayet ediyor:

"Ebû Hureyre'nin cuma günleri minberin kenarından tutup ayakta, 'Doğruyu söyleyen ve doğru söylediği onaylanan Ebû'l Kâsım Resûlullah (sav) bize şöyle söyledi.' diyerek hadis naklettiğini görürdüm. İmamın, cuma namazını kıldırmak için odasının kapısının açıldığını duyunca da otururdu."[23]

Devam edecek, inşallah...

* * *

Gelecek sayımızda buluşmak duası ile...

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun.

21. 2/Bakara, 159-160
22. Buhari, 118; Müslim, 2493
23. El-Mustedrek, 6173

KARDEŞİMLE İLGİLENMELİYİM, AMA NASIL?

Emre ACAR

Bizleri iman bağıyla kardeş kılan Rabbime hamdolsun. Müminlere, birbirlerine kenetlenmiş tuğlalar gibi kardeşlik bilinci kazandıran Resûlullah'a salât olsun. Dayanışmalarıyla kardeşliği temsil eden Ensâr ve Muhâcir'e de selam olsun.

Aziz Kardeşim,

İlk iman ettiğimiz günleri hatırlayalım. Bizleri mescide bağlayan, imanımızı arttıran ve sebat etmemizi sağlayan neydi? Elbette birçok sebep vardı. Ancak en çok dile getirdiğimiz kardeşlerimizin tebessümleri, hâlimizi hatırımızı sormaları, evimizi veya iş yerimizi ziyaret etmeleri mescidlere heyecanla gelmemizi sağlıyordu. Çünkü insanı var eden, ilgi ve değer görmektir. Kardeşlerimizin yakınlığı olmasaydı, belki de imanda şüpheye düşecek, hiçbir şekilde Müslimlerle beraber olmayacaktık. Rabbime hamdolsun ki kardeşlerimizin ilgisini imanımıza, hizmetimize vesile kıldı.

Yeni iman eden ve hicret eden kardeşlerimizin de aynı şekilde bu ilgiye ihtiyaçları olduğunu görmekteyiz. O kadar ki bu ilgiyi kendileri de dillendirmektelerdir. Selefimizin bize gösterdiği muhabbeti, biz de diğer kardeşlerimize göstermeliyiz. Onlarla yakınlık kurmalıyız ki imanlarının artmasına, dava bilinci kazanmalarına vesile olalım. Bu, kırmızı develerden daha hayırlı, Rabbimize (cc) olan şükür borcumuzun da gereğidir.

Kardeşliğin simgesi Ensâr ve Muhâcir dayanışmasını hatırlayalım. Muhâcirler yurtlarından sürgün edilmiş, mallarını mülklerini Mekke'de bırakmışlardı. Bilmedikleri bölgeye, tanımadıkları insanların yanına tereddütsüz, güven içerisinde hicret ettiler. Bu hicretin akabinde Mekke'ye geri dönen olmadı. Medine'yi öz vatanları gibi sevdiler, orada sebat edip İslam için her şeylerini ortaya koydular. Neden?

Çünkü Muhâcirler, Medine'ye geldiği zaman Ensâr ile kardeş oldular. Ensâr, kardeşliğin gereği olarak Muhâcirlere evlerini açtı, mallarını paylaştı, bekârlarını evlendirme teklifinde bulundu, onların her türlü ihtiyaçlarında yardımcı oldu. Tarihin sayfasına kardeşliği; ilgi, alaka, yakınlık ve dayanışmayla yazdılar.

Allah Resûlü (sav) vefat etmeden önce sahabesine Medine'ye dışarıdan gelen heyetlerle ilgilenmelerini, kendisinin

Kardeşlerimiz bizi dostları olarak görmeli ve onları sevdiğimizi hissedebilmelilerdir. Sadece sorun yaşadıklarında ya da teşvike ihtiyaç duyduklarında değil, bu yakınlığı her zaman görmeleri için onlara vakit ayırmamız gerekir.

Çünkü Muhâcirler, Medine'ye geldiği zaman Ensâr ile kardeş oldular. Ensâr, kardeşliğin gereği olarak Muhâcirlere evlerini açtı, mallarını paylaştı, bekârlarını evlendirme teklifinde bulundu, onların her türlü ihtiyaçlarında yardımcı oldu. Tarihin sayfasına kardeşliği; ilgi, alaka, yakınlık ve dayanışmayla yazdılar.

yaptığı gibi onlara ikramlarda bulunmalarını vasiyet etti. Neden Allah Resûlü (sav), ölüm döşeğinde bu vasiyette bulundu? Çünkü insanlar sözden ziyade amele bakar. İddialarımızın ispatı amellerimizdir. Bu tutum düşman olarak gelenlerde dostluk, ön yargıyla gelenlerde hüsn-ü zan, nefret edenlerde sevgi oluşturur. Bu durumu çoğu zaman müşahede ettik. Bu tecrübe, bu örneklik, bizleri yeni iman edenlerle, hicret edenlerle yakından ilgilenmeye sevk etmelidir.

Peki, Onlarla Nasıl İlgilenebilirim?

Şu satırların altı kalın çizgilerle çizilmelidir ki dili, ırkı, kültürü ne olursa olsun iman eden herkes kardeşimizdir. Kardeşliğin gerekliliklerini hiçbir ayrım yapmadan tüm kardeşlerimize karşı yerine getirmeliyiz. İnsanoğlu gruplaşmayı sever. Bu da genelde sevdiği, samimi olduğu kişilerle olur. Hâl böyle olunca yeniler, hoşlanılmayan kişiler ister istemez dışlanmış olur, kenarda bırakılır. Bu da onlarda ilgilenilmiyor duygusu oluşturur. Sonuç olarak büyük tahribatlar meydana gelir ve kişiler kaybolup giderler. Bu, ilgilenmede ayrım yapmamızın neticesidir ve büyük bir vebaldir.

Bununla beraber dikkat etmemiz gereken en önemli hususlardan biri de ilişkilerimizi mescidlerde üstünkörü bir selamla sınırlamamaktır. Haftanın bazı günleri mescidde görüşmelerimiz veya aynı iş yerinde çalışmamız kardeşlerimizle ilgilenmek için yeterli değildir. Çünkü buralarda ibadetle veya kendi işlerimizle meşgul olduğumuz için bu kâfi derecede bir ilgilenme olmayacaktır. Resmî bir ortam olması hasebiyle ilgilenme de aynı oranda resmî ve kısır kalacaktır. Bu nedenle ilgimizi mescidin dışına, kardeşlerimizin yakınına taşımamız gerekir.

Dikkat edeceğimiz iki noktayı hatırlattıktan sonra kardeşlerimizle nasıl ilgilenebiliriz sorusunun cevabını arayalım:

1. Tanımak

Kardeşlerimize destek olmak istiyorsak onları gerçekten tanımalıyız. Yaşam koşullarını, niteliklerini, ruhen ne durumda olduklarını, güçlü ve zayıf yönlerini bilmeliyiz. Ki bilinçli ve ihtiyaç duydukları ölçüde kendileriyle ilgilenmiş olalım.

Örneğin, kardeşimizin sıkıntı yaşadığı, zorlandığı meseleleri bilmezsek onunla muhabbet ederken ihtiyacı olmayan konular konuşabiliriz. Onlarla sadece önemsiz meseleler hakkında konuştuğumuzda kardeşlerimizin ihtiyaçlarına karşı duyarlı olduğumuzu söyleyebilir miyiz? Tabii ki hayır. Muhatabımızın istifade edeceği bir muhabbeti kurmak için onu tanımak gerekir.

Hakeza niteliğini bilirsek, bu yönden ilgilenip kardeşimizi İslam için hizmete kazandırabiliriz. Ki bu onların hem sebat etmesini sağlayacak hem de aidiyetlerini güçlendirecektir.

2. Vakit Ayırmak

Kardeşlerimiz bizi dostları olarak görmeli ve onları sevdiğimizi hissedebilmelilerdir. Sadece sorun yaşadıklarında ya da teşvike ihtiyaç duyduklarında değil, bu yakınlığı her zaman görmeleri için onlara vakit ayırmamız gerekir.

Özellikle evinde, iş yerinde ziyaret etmeli veya kendi evimize davet etmeliyiz. Bu ortamlar samimi ortamlar olduğu gibi kardeşlerimizin gelişimi ve eksiklerini giderme açısından da büyük katkı sağlamaktadır. Aynı şekilde telefonla arayarak hâl hatırlarını sormalı, iletişimimizin daim kalmasını sağlamalıyız. Bu ilgilenmeler, vakit ayırmakla mümkündür.

Allah Resûlü'nün (sav), Yahudi bir genci hastalığında ziyaret etmesini hatırlayalım. Peygamberimiz (sav) bu gençle ilgilendi, tevhide davet etti ve sonuç olarak genç İslam'ı kabul etti. Bazen insanı hidayete götüren anlatım değil, ziyaret olur, bazen bir ders ortamında öğretemediğin konuyu ziyaret ortamında ilgilenmeyle daha etkili öğretebilirsin. İşte tüm bunların olması için programlı bir şekilde kardeşlerimiz için vakit ayırmak gerekir.

3. İkram Etmek, Hediyeleşmek

İnsan, iyiliğin kölesidir. İkram etmek ve hediyeleşmek kalplerdeki kini, öfkeyi giderir. Hakeza bu iyilikler, damarlarımızda dolaşan şeytanın kardeşliğe kurduğu tuzakları da bertaraf eder. Bu, Peygamberimizin (sav) fiillerinden ve tavsiyelerindendir. Mekke'nin fethinde kalplerinde iman oturmamış kişilere deve, koyun hediye ederek onların kalplerini mutmain etmiş, ileride iman etmelerine vesile olmuştur.

"Hediyeleşin. Çünkü hediye, gönülden kini söküp atar."[1]

1. Tirmizi, 2130

“Allah’a ve Ahiret Günü’ne iman eden kimse misafirine ikram etsin. Allah’a ve Ahiret Günü’ne iman eden kimse akrabalık bağlarını gözetsin. Allah’a ve Ahiret Günü’ne iman eden kimse ya faydalı söz söylesin veya sussun!”[2]

Özellikle ihtiyaç sahibi olan, evini geçindirmekte zorlanan, kirasını ödeyemeyen, çocuğunun okul masraflarını karşılayamayan, borcunu ödeyemeyen, iş bulmakta zorlanan kardeşlerimize ihtiyaçlarını gidermeleri için maddi ikramda bulunmalıyız. Zor günlerde etrafında kardeşlerini görmesi kalbini mutmain edecektir.

4. Sevindiği ve Üzüldüğü Ânlarda Özel İlgilenmek

Kaderimizde bazen sevindirici bazen de üzücü olaylarla karşılaşabiliyoruz. Her iki durumda da paylaşmak, fıtri ihtiyacımızdır. Bir kardeşimiz düğünü olduğunda, çocuğu olduğunda, hacca veya umreye gittiğinde etrafında kardeşlerini görmek, sevincini kardeşleriyle paylaşmak ister. Hakeza cenazesi olduğunda, hastalandığında, ticari sorun yaşadığında kardeşlerini yanında bulmak, derdini paylaşmak, nasihat dinlemek ister. İmtihan, tabiatı itibarıyla zordur. İnsan ne yapacağını bilemeyebilir. Bu tür zamanlarda özel ilgi, kardeşlerimizin imtihanlarını kolay bir şekilde atlatmasına yardımcı olmaktadır.

Kıymetli Kardeşim,

Yazımıza son vermeden bir noktayı hatırlatmak isteriz ki kardeşlerle ilgilenmek için kimseden özel bir görev, buyruk beklememize gerek yoktur. Din kardeşi oluşumuz yeterlidir. Maalesef, bu konuda eksiğimiz mevcuttur. Bizlere ilgilenme görevi verilmediği sürece kardeşlerimizle yakından ilgilenmiyoruz. Hâliyle kardeşlerimizin gönlü kırılıyor. Aynı durumda bizler nasıl bir ilgi bekliyorsak empati yaparak kardeşlerimize de aynı ilgiyi göstermeliyiz.

Rabbim (cc) bizleri kardeşlerimizin hidayetine, İslam’a hizmet etmelerine vesile kılsın. Razı olacağı şekilde onlarla ilgilenmeye muvaffak kılsın. Allahumme Âmin.

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah’a hamdetmektir.

Bir sonraki yazımızda görüşme ümidi ile...

2. Buhari, 6138

KIRK HADİS ŞERHİ

Ömer AKDUMAN

KOMŞULUK: EZA, İHSAN VE İKRAM

Komşularımızla aramızda bir hak söz konusudur ve İslam buna özel bir anlam yüklemiştir. Komşularımıza en iyi ve güzel şekilde davranmalı, onlara sıradan iyiliklerin de ötesinde hatırı sayılır güzelliklerle mukabelede bulunmalıyız. En alt sınırda da iyilik olarak bir şey yapamıyorsak bile herhangi bir zarar vermemeliyiz.

Ebû Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman eden ya hayır söylesin ya sussun. Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman eden komşusuna eziyet etmesin. Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman eden, misafirine ikram etsin!"[1]

Sosyal bir yapının en temel parçalarından biri komşuluktur. Aile, toplumu oluşturan bir küçük yapı ise komşuluk da bu toplumun bir başka gerçeğidir. İslam komşuluk ilişkisinin üzerinde çokça durmuş ve yeni bir düzenleme getirmiştir. Buna göre komşuların birbirlerine karşı bazı hak ve ödevleri vardır. Bu hak ve ödevler, tercihe veya talebe bırakılmadan imanla bağdaştırılmış, böylece konu daha fazla ciddiyet barındırır hâle gelmiştir.

Yüce Allah, yalnız kendisine ibadet etmemizi emrettiği bir ayetin akabinde ihsan/iyilik ile davranacağımız sınıfları sırasıyla belirtmiştir. Okuyacağımız ayette âdeta imanın temelinden duvarlarına, çatısından boyasına kadar kemalini zikretmiştir. Özellikle vurgunun insanlar arası ilişki üzerinden devam etmesi öte taraftan nasıl bir toplum oluşması gerektiğine dair önümüze program sunmuştur. Okuyacağımız ayetin Medine toplumu gibi asırlara örnek olacak bir toplum oluşturulurken inmiş olması -bir yönüyle de- Asr-ı Saadet'i oluşturan yapı taşlarını göstermiştir:

"Allah'a ibadet edin, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayın. Anne babaya, yakın akrabaya, yetimlere, miskinlere/ihtiyaç sahibi yoksullara, **akrabanız olan komşuya, akraba olmayan komşuya**, yanınızda olan arkadaşa, yolda kalmışa ve ellerinizin altında bulunanlara (köle ve cariyelere) **iyilik yapın.** Şüphesiz ki Allah, kibirli ve böbürlenen kimseleri sevmez."[2]

Komşulukla ilgili ilişkimizi belirleyen üç kavram olduğunu söyleyebiliriz:

Yukarıda ayette zikredilen **ihsan**, şerh ettiğimiz hadiste belirtilen **ikram** ve aynı hadisin bir başka rivayetinde[3] geçen **eza vermemek.** Sırasıyla eza, ihsan ve ikram kavramları inceleyeceğiz.

1. Buhari 6475; Müslim 47
2. 4/Nisâ, 36
3. bk. Buhari, 6475

Eza

Komşuluk haklarında en alt sınır eza vermemektir. Eza kelimesi e-z-y kökünden türemiş bir kelimedir. Râğıb El-İsfahânî şöyle tanımlar:

"Bir canlının bedenine, ruhuna veya malına yönelik dünyevi veya uhrevi bir zarar vermektir." [4]

Bu tanıma göre "komşuya eza vermeme" ifadesi her türlü zararı kapsar. Komşumuz bizden kendisine ulaşması muhtemel bütün zararlardan emin olmalıdır. Bu, ses ve gürültüyle eza vermek olabileceği gibi malına, çocuklarına veya evine yönelik zarar verici herhangi bir davranış da olabilir. Komşuya hakaret etmek, kötü davranmak, bir eşyasını aldığımızda aldığımız gibi iade etmeyip zarar vermek örnek olarak verilebilir. Apartmanda daire komşuluğu yapıyorsak çöpleri komşuları rahatsız edecek şekilde kapının önüne bırakmak, bekletmek yine örnekler arasında yer alabilir. Peygamber (sav) asgari düzeyde ölçüyü bize bildirmiştir: Komşumuza eza ve rahatsızlık verecek herhangi bir şey yapmamalıyız.

İhsan

Allah (cc) yalnız O'na kulluk etmemiz gerektiğini söylediği yerde, yukarıda belirttiğimiz ayette geçtiği gibi bazı insanlara yönelik ihsan görevi verir. Bu ihsan iki defa komşular için zikredilmiştir; akraba olan komşu ve yakınınızda olan komşu.

İhsan, en genel tanımıyla kötülük yapmanın zıddıdır. [5] Bazen bu kötülük yapmamak ve iyilik davranışı peyda oluveren bir zararı gidermek olur, [6] bazen güzel söz söylemek olur, [7] bazen de haktan ve adaletten şaşmadan insafla davranmak olur. [8]

İkram

Hadisin şerh ettiğimiz lafzında "komşuya ikram" teşvik ediliyor. El-Kerîm, Allah'ın (cc) isimlerinden ve sıfatlarından biridir ve Neml Suresi'nin 40. ayetinde Allah'ın El-Ğaniy oluşuyla beraber zikredilir. Alak Suresi'nde Allah (cc) için El-Ekrem ismi zikredilmiştir. Allah'ın (cc) bu sıfatı, zatının değerli ve cömert olmasıyla beraber ihsanı ve iyiliği çok olan anlamı taşır. [9]

İkram en genel anlamıyla insanın hâl ve hareketlerinde ortaya çıkan ve takdir edilesi ahlak ve davranışlardır. [10] Bir kul kerem sahibi olmanın gereğini yerine getirdiğinde Allah'ın El-Kerîm ismine uyum sağlayıp harekete geçtiği için bunun karşılığında kulun büyük bir ecir alması umulur.

İhsan, eza vermemeye bir ek olarak iyilik denilebilecek davranış ve tutumları; yani her türlü iyi ve güzel eylemi, tutumu kapsar. Bu yönüyle eza vermemekten daha üstün bir mertebedir. İkram ise, ihsandır. Ancak sıradan bir ihsan değil, değerli, hatırı sayılır, görünür ve bariz iyiliklerdir.

Bu kavramlardan hareketle sonucu şöyle bağlayabiliriz:

Komşularımızla aramızda bir hak söz konusudur ve İslam buna özel bir anlam yüklemiştir. Komşularımıza en iyi ve güzel şekilde davranmalı, onlara sıradan iyiliklerin de ötesinde hatırı sayılır güzelliklerle mukabelede bulunmalıyız. En alt sınırda da iyilik olarak bir şey yapamıyorsak bile herhangi bir zarar vermemeliyiz.

Komşuluk o kadar önemlidir ki Allah Rasûlü'nün (sav) bu konuda pek çok yönlendirmesi ve uyarısı bize sahih olarak ulaşmıştır:

"Cibrîl, komşu hakkı üzerinde o kadar önemle durdu ki neredeyse komşuyu komşuya mirasçı yapacak sandım." [11]

4. El-Mufredât, s. 72, e-z-y maddesi
5. Kur'ân-ı Kerim'de iki yerde Yüce Rabbimiz hüsn/iyilik kelimesine zıt olarak seyyie/kötülük kelimesini zikretti:

   "Gündüzün iki ucunda ve gecenin (gündüze) yakın saatlerinde namazı dosdoğru kıl. **Şüphesiz iyilikler, kötülükleri giderir.** Bu, (Allah'ı) ananlar için bir öğüttür." (11/Hûd, 114)

   "Onlar ki; Rablerinin rızasını elde etmek için sabreder, namazı dosdoğru kılar, onlara rızık olarak verdiklerimizden gizli açık (sürekli) infak eder, **kötülüğü iyilikle savarlar.** Böylelerine (ahiret) yurdunun (güzel) akıbeti vardır." (13/Ra'd, 22)
6. "Ebeveynini tahtın üzerine çıkarttı/oturttu. (Hepsi) ona secde ettiler/saygıyla selamladılar. Dedi ki: 'Babacığım! İşte bu, benim daha önce gördüğüm rüyamın tevili/gerçekleşmesidir. Rabbim onu gerçek çıkardı. **Şüphesiz ki beni zindandan çıkardığında ve şeytan, kardeşlerimle aramı bozduktan sonra sizleri çölden getirdiğinde bana iyilikte bulundu.** Şüphesiz ki Rabbim, dilediği şeyi incelikle (sebeplerini hazırlayıp lütfu ve kuşatıcı bilgisiyle) sonuca ulaştırandır. Şüphesiz ki O, (her şeyi bilen) El-Alîm, (hüküm ve hikmet sahibi) El-Hakîm olanın ta kendisidir.' " (12/Yûsuf, 100)
7. "(Hatırlayın!) Hani biz İsrailoğullarından: 'Yalnızca Allah'a ibadet edin, anne babaya, yakın akrabaya, yetimlere ve miskinlere/ihtiyaç sahibi yoksullara iyilik yapın. **İnsanlara güzel söz söyleyin.** Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin.' diye söz almıştık. Sonra pek azınız hariç (büyük çoğunluğunuz) sözünüzden döndünüz ve hâlâ yüz çevirmeye devam etmektesiniz." (2/Bakara, 83)
8. "Ergenlik çağına erişinceye kadar, **yetimin malına yalnızca güzellikle yaklaşın.** Ahde vefa gösterin. Çünkü ahid, sorumluluktur." (17/İsrâ, 34)
9. bk. El-Esmau'l Husna, Halis Bayancuk, Tevhid Basım Yayın, 2/704
10. El-Mufredât, s. 707, k-r-m maddesi
11. Buhari, 6014

Salim KANDEMİR

KADINLARIN EFENDİSİ, MÜMİNLERİN ANNESİ: HATİCE BİNTİ HUVEYLİD

> *“İnsanlar madenler gibidir. Anlayış sahibi olurlarsa cahiliyede en hayırlı olanları İslam’da da en hayırlı olanlarıdır.” düsturunca anlıyoruz ki Hatice Annemiz bir altın mesabesindedir. Güzel tabiatı imanla işlendiğinde ortaya nasıl bir mücevher çıkacak, inşallah ileride göreceğiz.*

خَدِيجَةُ بِنْتِ خُوَيْلِد Hatice binti Huveylid

Rabbimiz (cc) Resûl’üne (sav) ayrı bir değer atfettiği gibi eşlerine de ayrı bir değer atfetmiştir. Onları Kur’ân’ı Kerim’de diğer hanımlardan ayrı olarak zikretmiş,[1] onların diğer kadınlar gibi olmadığını,[2] onları tüm kötülüklerden arındırmak istediğini söylemiştir.[3] Ve en önemlisi onların müminlerin anneleri olduğunu haber vererek onları yüksek bir makamda övmüştür.

“Nebi, müminlere kendi nefislerinden daha evladır/önceliklidir. Eşleri de onların anneleridir.”[4]

Okuduğumuz naslardan açıkça anlıyoruz ki müminlerin temel sorumluluklarından biri de Allah Resûlü’nün (sav) eşlerine gerekli değeri verip, onlara karşı derinden sevgi ve saygı duymaktır. Bu yüzden Nebi’nin (sav) hayatının öğrenilmesi gerektiği gibi eşlerinin hayatlarının da öğrenilmesi gerekir. Çünkü ancak onları tanıdığımız oranda sevgi duyup örnek alabiliriz. Onların örnek hayatları genelde müminlere, özelde müminelere hüsn-ü misaldir.

Bu annelerimizin başında Hatice Annemiz (r.anha) gelir. Çünkü o, Allah Resûlü’nün (sav) ilk eşi ve ona iman eden ilk kişidir. Allah Resûlü’ne ilk vahiy geldiğinde sözleriyle onu teskin etmiştir. Sonra davet görevini yerine getirirken karşılaştığı tüm sıkıntılarda her zaman onun yanında olmuştur. Risalete şahitlik ettiği yaklaşık on yıllık bir sürede maddi manevi tüm imkânlarını Allah Resûlü’ne (sav) sunmuştur. Böylelikle çok büyük faziletlere erişmiştir. İşte tüm bu sebeplerden dolayı Allah Resûlü (sav) onu herkesten çok sevmiş, vefatından sonra ise onu hiç unutmamıştır. Hatırasını daima hayırla yâd etmiştir.

Ailesi ve Çevresi

Cahiliye Dönemi’nde kabileler savaşçı erkeklerin sayısıyla önem kazanırdı. Çünkü mevcut hayat şartlarında insanların varlık gösterebilmesi ancak erkeklerin yapacağı savaşla mümkündü. Kavimlerin egemenliği bu erkeklerin çokluğuna bağlıydı. Bu yüzden onlar erkeklere daha çok değer verirken kadınlara daha az değer veriyorlardı. Erkek çocukları

1. bk. 33/Ahzâb, 59
2. bk. 33/Ahzâb, 32
3. bk. 33/Ahzâb, 33
4. 33/Ahzâb, 6

olduğunda sevinir ve gurur duyarlarken kız çocukları olduğunda üzülür ve utanç duyarlardı. Kur'ân'ı Kerim'de bu duruma birkaç yerde dikkat çekilmiştir.[5]

Fakat bununla birlikte birçok hür kadın değer görmüyor değildi. Tıpkı erkekler gibi birçok hakka sahip olurlardı. Köle veya hizmetçiler edinir, ölen yakınlarına mirasçı olur, mal kazanır ve ticaret yaparlardı. Hemşirelik, ebelik, süt verme gibi alanlarda çokça yer alırlardı. Ayrıca ailelerine göre de itibar kazanırlar ve yüksek bir konuma sahip olurlardı. Hatta öyle ki bazı eşrafın kadınları yönetime karışır ve alınacak kararlarla ilgili görüşlerini belirtirlerdi.

Hatice Annemiz de (r.anha) yaşadığı dönemde değerli kadınlardan biriydi. Önemli bir aileye mensuptu ve insanlar tarafından saygı duyulan bir hanımdı. Miladi olarak takriben 556 yılında Fil Yılı'ndan on dört on beş yıl önce, Hicretten ise altmış sekiz altmış dokuz yıl önce dünyaya gelmişti. Doğum yılıyla ilgili rivayetler farklılaşsa da yaklaşık olarak bu tarihlere tekabül eder.[6]

Hatice Annemizin babası Huveylid ibni Esed, Mekke'nin büyük kabilelerinden biri olan Ben-i Esed Kabilesi'ndendi. Kureyş liderleri Huveylid'e değer verir, saygı duyar ve görüşlerine başvururlardı. Bir rivayette Yemen Meliki Tubba'nın Kâbe'de bulunan Haceru'l Esved'i oradan alıp Yemen'e götürmek istemesine karşı çıkmış ve Kureyş'i bu hususta ayaklandırmıştı. Sonra hiç kimse Haceru'l Esved'i yerinden koparmaya cesaret edememişti. Böylelikle Kureyş nazarında büyük bir itibar kazanmıştı. Daha sonra Ficar Harbi'nde vefat etmişti.[7]

Hatice Annemizin annesi ise Fâtıma binti Zâide'dir. O da yine Kureyş'in Ben-i Âmir koluna mensuptur. Dolayısıyla Hatice Annemizin (r.anha) soyu ile Allah Resûlü'nün (sav) soyu aynıdır. Soyları baba tarafından Kusay ibni Kilâb'ta, anne tarafından ise Luey ibni Gâlib'te birleşir. Allah Resûlü (sav) ile hem anne hem de baba tarafından uzaktan akraba olmaktadır.

İslam tarihinde isimleri ön plana çıkmış olan Allah Resûlü'nün (sav) havarisi Zubeyr ibni Avvâm (ra) ile Allah Resûlü'nün (sav) damadı Ebu'l Âs ibni Er-Rebî' de (ra) Hatice Annemizin yeğenleridir. Ayrıca Kureyş'in önde gelen isimlerinden biri olan, Mekke'nin fethine kadar Müslimlere yardımcı olmaya çalışan, sonra Mekke'nin fethiyle iman edip müellefe-i kulûbtan sayılan, Hakîm ibni Hizâm da (ra) Hatice Annemizin yeğenidir. Yine bi'setten önce hanifliğiyle bildiğimiz, Allah Resûlü'ne (sav) vahiy geldiğinde Hatice Annemizin yönlendirmesiyle durumunu arz ettiği ve Nebi'ye (sav) nübüvvetiyle ilgili sözlerinden tanıdığımız Varaka ibni Nevfel de onun yakın akrabasıdır.[8]

5. bk. 16/Nahl, 58-59; 43/Zuhruf, 17; 81/Tekvîr, 8
6. Alimlerin Hatice Annemizin yaşıyla ilgili değerlendirmeleri ileride gelecek.
7. bk. El-Bidâye ve'n Nihâye, İbnu Kesîr, Dâru İhyâi't Turâs, 2/362
8. Hatta bazı rivayetlerde Hatice Annemizle sözlendiği, ancak evlenmedikleri söylenmiştir. (bk. Et-Tabakâtu'l Kubrâ, İbnu Sa'd, Mektebetu'l Hâncî, 10/15)

Hatice Annemizin bu özelliği günümüzde bir kadının ticaret yapabilmesinin en parlak örneğidir. Tevhid ehli hanımlar bu güzellikten ilham almalıdır. Özellikle bugün şirk düzenlerinin ısrarla kadınları pasifize etmesine karşı durmalı, önce iffetleriyle ve ardından yetenekleriyle büyük işler başarabileceklerini göstermelilerdir.

Bu bilgilerden Hatice Annemizin seçkin bir çevrede yetiştiğini anlıyoruz. Kendi tabiatında var olan ahlaki güzellik, ailesinin de etkisiyle kendisine bir ayrıcalık katmıştı. Çevresindeki insanlar ona üstün iffetinden dolayı temiz kadın manasında "Tâhire", derin olgunluğundan dolayı Kureyş kadınlarının efendisi manasında "Seyyidetu Kureyş", ahlaki ve fiziki güzelliğinden dolayı da "Ceyyide" lakaplarını vermişlerdi.[9]

"İnsanlar madenler gibidir. Anlayış sahibi olurlarsa cahiliyede en hayırlı olanları İslam'da da en hayırlı olanlarıdır."[10] düsturunca anlıyoruz ki Hatice Annemiz bir altın mesabesindedir. Güzel tabiatı imanla işlendiğinde ortaya nasıl bir mücevher çıkacak, inşallah ileride göreceğiz.

Bunlarla birlikte aslında doğumundan gençliğine kadar devam eden bu süreç onun için belirlenen kader planında risalet davasının hamiliği noktasında bir hazırlıktı. Allah (cc) onu Resûl'ünün (sav) hanımı olarak seçecekti. O da Allah'ın Nebisi'ne arka çıkacaktı.

Allah Resûlü'nden Önce

Hatice Annemiz (r.anha) güzellik, maddi durum, soy ve olgunluk bakımından üstün bir kadın olduğu için evlilik çağına geldiğinde birçok talibi olmuştu. Bu taliplerin arasından ilk olarak Ebû Hâle ile evlenmişti. Ebû Hâle bir süre sonra vefat etmişti. Sonra Atîk ibni Âiz ile evlenmişti. Atîk de bir süre sonra vefat etmişti. Hatice (r.anha) iki evliliğinden de genel olarak çok uzun bir süre geçmeden eşlerini kaybetmişti. Ölen iki eşi de Mekke'nin önde gelen ailelerine mensup, ticaretle uğraşan çok zengin kişilerdi. Geride birçok mal bırakmışlardı. Hatice Annemiz de (r.anha) bu mallarla ticaret yapıyor ve çocuklarının geçimini sağlıyordu.

Hatice'nin (r.anha) ilk evliliği olan Ebû Hâle'den, Hind ve Hâle isminde iki erkek çocuğu olmuştur. İkinci evliliği olan Atîk'ten ise Hind isminde bir kız çocuğu olmuştur.

9. bk. Et-Tabakâtu'l Kubrâ, İbnu Sa'd, Mektebetu'l Hâncî, 10/15-19
10. Buhari, 3353; Müslim, 2378

Bu üç çocuğuyla ilgili rivayetlerde isimlerinin birbirine karışmış olması muhtemel bir durum. Bununla birlikte tarihçilerimiz tarafından onlarla ilgili bazı bilgiler de verilmiştir.

Hind ibni Ebî Hâle:

Hatice Annemizin (r.anha) ilk çocuğu olan Hind hep annesinin yanında kalmıştır. Hatice Annemiz, Allah Resûlü (sav) ile evlendikten sonra ise Peygamberimizin (sav) gölgesi altında yetişmiştir. Bu yüzden ona Allah Resûlü'nün (sav) kendi çocuğu gibi büyüttüğü üvey oğlu manasında "Rabîbu Resûlillah" ismi verilmiştir. Allah Resûlü'ne (sav) iman edip onun şemailini en güzel anlatan kimselerden biridir. Alî'nin (ra) dönemine kadar yaşamış ve o dönemde çıkan karışıklıklarda Alî'nin (ra) yanında yer almıştır. Cemel Savaşı'nda onun safında şehit olduğu rivayet edilmiştir.

Hâle ibni Ebî Hâle:

Hatice Annemizin (r.anha) ikinci çocuğu olan Hâle'yle ilgili, sahabe arasında yer almasının dışında kaynaklarımızda pek bir bilgi bulunmamaktadır.

Hind binti Atîk:

Hatice Annemizin (r.anha) üçüncü çocuğu olan Hind, ikinci eşi Atîk'ten dünyaya gelen kızıdır. Evleninceye kadar Hatice Annemizin yanında kaldığını ve ona ilişkin "Ummu Hind" diye anıldığını biliyoruz. Hind'in çocukları Hatice Annemize nispetle "Tâhire'nin Çocukları" anlamında "Ben-û Tâhire" diye çağrılırdı.[11]

Tarihte Hatice Annemizin (r.anha) önceki evliliklerinden olan çocuklarıyla ilgili bilgiler çok kısıtlıdır. Onlarla ilgili pek bir malumat bulunmamaktadır. Buradan yola çıkarak bu çocuklarla ilgili Hatice Annemiz ile Allah Resûlü (sav) arasında herhangi bir problemin olmadığını da söyleyebiliriz. Böyle bir sorun olsaydı mutlaka davranışlara ve dolayısıyla rivayetlere yansırdı. Demek ki üvey çocuklara iyi davranmak temiz fıtrattan sâdır olan güzel ahlaklardan bir tanesidir. Bunun karşısında üvey evlat denildiğinde zihinlerde kötü çağrışımların oluşması da bir cahiliye kalıntısıdır. Bu konudaki uyum Peygamber evinde müşahede ettiğimiz bariz hikmetlerden biridir.

Ticari Kabiliyeti

Kureyş kurak bir belde olduğu için ehli daha çok ticaretle uğraşırdı. Bazen bir yere gitmeden Mekke'de daha çok hac zamanında kurulan pazarlarda hac için gelen kimselerle ticaret yaparlardı. Bazen de başka zamanlarda başka beldelere giderek orada kurulan panayırlara katılarak ticaret yaparlardı. Bu ticareti ekseriyetle büyük sermaye sahipleri kervanlar vasıtasıyla yaparlardı. Ticaretlerini güvenle sürdürmek için o ülkelerin liderlerine hediyeler sunar ve bazen de anlaşmalar kurarlardı.

Hatice Annemiz de (r.anha) ücretle adam tutarak ya da güvendiği kimselerle mudarebe yaparak, yani sermaye ve emek ortaklığı kurarak ticaret yapardı. Hem babasından hem eşlerinden kalan malları kullanırdı. Bu malları, olduğu yerde erimesine müsaade etmeyip çalıştırarak çoğaltmıştı. Çok büyük kervanlarla ticaret yaptığı bilinmektedir. Öyle ki bu kervanların diğer büyük tacirlerin kervanlarına eşit olduğu, hatta bazen tümünden çok olduğu söylenmektedir. Ticari başarısı herkes tarafından öyle malum olan bir durumdu ki ona "Tâcire" lakabını vermişlerdi.

Böyle bir işi yürütmenin büyük beceri istediği aşikârdır. Hatice Annemiz de hem bulunduğu bölge olarak hem de yetiştiği aile olarak yüksek ticaret becerisi olan kimselerin içinde yetişmiştir. Tabiatındaki beceriyle çevresindeki tecrübe birleşince bu konudaki mahareti ortaya çıkmıştır. Ancak yine de kadınların hor görüldüğü bir toplumda bir hanımın böyle bir iş yürütmesi takdire şayan bir durumdur. O dönemde başka kadınların böyle bir ticaret yaptığını da çok bilmiyoruz. İşte Hatice Annemizin bu başarısı ileride İslam'a büyük faydalar sağlayacaktır...

Hatice Annemizin (r.anha) bu özelliği günümüzde bir kadının ticaret yapabilmesinin en parlak örneğidir. Tevhid ehli hanımlar bu güzellikten ilham almalıdır. Özellikle bugün şirk düzenlerinin ısrarla kadınları pasifize etmesine karşı durmalı, önce iffetleriyle ve ardından yetenekleriyle büyük işler başarabileceklerini göstermelilerdir. Özgürlük adı altında kadınların sadece nesneleştirilmiş figürler olarak görülmeye çalışıldığı şu çağda sahip oldukları maharetlerle ve güçlü duruşlarıyla öne çıkmaları daha da anlam kazanır. İslam'ın kadına verdiği cevahirî değerlerle davalarını daha güçlü ve etkili kılabilirler.

Bugünün Haticeleri sadece kendi değerlerini korumakla kalmayıp aynı zamanda toplumsal değişime de liderlik edebilen kadınlardır. Onlar sahip oldukları mukaddes ahlaklarla ve güçlü duruşlarıyla sadece kendi toplumlarına değil, aynı zamanda tüm insanlığa öncülük ederler. Davalarına sundukları fedakârlıklarla şirk düzenlerine karşı sarsılmaz bir direniş göstererek kendi benliklerini ve çevrelerini adım adım daha yükseklere taşırlar. Böylelikle bulundukları yerde onların eliyle nübüvvet menheci üzerine bir yurt, bir yuva inşa edilmiş olur.[12]

Devam edecek, inşallah...

11. El-İstîâb fî Ma'rifeti'l Ashâb, İbnu Abdilberr, Dâru'l Ceyl, 4/1817-1820

12. Tüm bilgiler için bk. Yüksek Lisans Tezi, Hz. Peygamber'in İlk Hanımı Hz. Hatice'nin Hayatı ve Kişiliği, Ömer Sabuncu

KISSADAN HİSSE

GERÇEK FAKİRLİK BAKIŞ AÇISINDADIR

Günlerden bir gün zengin bir baba, çocuğunu bir köye götürür.

Bu yolculuğun tek amacı vardır: İnsanların ne kadar fakir olabileceklerini oğluna göstermek.

Çok fakir bir ailenin çiftliğinde bir gece ve bir gün geçirirler. Yolculuktan döndüklerinde baba, çocuğuna sorar:

"Evet oğlum, bu yolculukta ne öğrendin?"

Çocuk yanıt verir: "Şunu öğrendim babacığım: Bizim evimizde bir köpeğimiz var, onların ise dört. Bizim bahçemizin ortasına kadar uzanan bir havuzumuz var, onların ise sonu olmayan bir dereleri. Bizim görüş alanımız ön avluya kadar, onlar ise tüm ufku görebiliyorlar."

Çocuk sözünü bitirince babası söyleyecek bir şey bulamaz, duyduklarının şaşkınlığı içerisindedir.

Çocuk ekler: "Teşekkür ederim babacığım, ne kadar fakir olduğumuzu bana gösterdiğin için!"

Kerem ÇAĞLAR

ÇOCUK, EBEVEYNİN GÖLGESİ VE AKLININ ESERİDİR

Mümin ve muttaki bir aile ortamında yetişmiş bir çocuk ileriki yaşlarında dahi; şirk okullarında okumuş, fesat medyası karşısında büyümüş ve sokak diliyle konuşmaya alışmış yaşıtlarının kendi aralarında yaptıkları esprileri anlamaz. Bu, onun zekâvetinin zayıflığından ya da espriden anlamıyor oluşundan değil, nezafetini koruyan selim fıtrat üzere yetişmiş olmasındandır.

Âdem'den (as) günümüze kadar gelmiş geçmiş tüm insanların müşterek tecrübesi olan çocukluk, genellikle kısa veya geçici bir süreç olarak görülmektedir. Hâlbuki çocukluk, insanın hayatına dair kalıcı iz ve etkilere sahip, oldukça önemli bir dönemdir. Bu doğrultuda çoğu kimse tarafından pek önemsenmeyen çocuk meselesi hakikatte pek büyük ve mühim bir meseledir. Bir değerler tecrübesi olarak çocukluk dönemi kültürel iklim, geleneksel hayat tarzı veya yaşanan çağa göre değişebilmektedir.

Anne babalar; kendi aralarında yaşanan iddialaşmalar, tartışmalar, malayani işler ve kavgalar da dâhil her şeyi çocukların da anladığını ve tüm bunların farkında olduklarını bilmelilerdir. Çocuklar tüm bu yaşananların sadece farkında olmazlar, aynı zamanda bunlara şahit olduklarından olumlu ya da olumsuz yönde etkilenirler de. Çocuk aslında anne babanın gölgesi ve aklının eseridir. Salih ve muttaki bir ebeveynin terbiyesinde yetişen çocuk da Allah'ın izniyle salih, muttaki ve güzel ahlaklı olur. Çocuk ebeveyninin özü ve yetiştirildiği çağın dölüdür. Hangi temel üzere yetiştirilir ve her ne görüp işitirse ortaya çıkacak semere de o olur.

Mesela naşize bir kadın, yani kocasına karşı isyankâr ve serkeş olan bir kadın veya ailesinin haklarını gözetmeyen sorumsuz, gamsız ya da gaddar bir babanın çocukları da ebeveynlerinin bu özelliklerinin en azından bir kısmının taşıyıcısı olacaklardır. Şüphesiz ki bu da çocuğa intikal edecek en kötü mirastır.

Salih ve mürüvvet sahibi bir ailede yetişen çocukta da aynısı veya benzeri özelliklerin tevarüs ettiği müşahede edilir. Sonradan edinilmiş zorlama yahut yapmacık olduğu aşikâr olan mürüvvet gösterilerinden salimdir. Mesela eğitim konularında sabır, azim, zekâvet ve şahsiyete sahip olur. Böyle bir çocuk/öğrenci hocası için de göz aydınlığıdır.

Çocuğun Karakter Oluşumunda Ailenin Rolü

Başta anne babalar olmak üzere aile ortamı çocuk eğitiminde anahtar rol oynayan bir mektep gibidir. Aile, çocuğun olumlu davranış geliştirmesinde, çocuğun kişilik ve karakterinin oluşumunda büyük oranda etkilidir. Bu hakikati on yıl boyunca kendisine hizmet etmiş olan Enes ibni Mâlik'in (ra) şahitliğiyle Resûlullah'ın (sav) hayatında görüyoruz.

Enes ibni Mâlik (ra) şöyle demiştir:

"Resûlullah'a (sav) on sene hizmet ettim. Vallahi bana bir kez olsun 'Öf!' bile demedi. Herhangi bir şeyden dolayı, 'Niçin böyle yaptın?' demediği gibi, 'Şöyle yapsaydın ya!' da demedi."[1]

Huzursuzluğun, hak ihlallerinin ve hırgürün hiç eksik olmadığı, salih bir ortamın da oluşmadığı bir ailede yetişen çocukta ise sayılamayacak kadar olumsuzluk örnekleri çıkar ortaya. Mesela profesyonel bir şekilde yalan söyleyebilen çocukların varlığı hayret vericidir. Böyle bir çocukta yalan gibi ciddi bir maraz mevcut ise, irili ufaklı daha birçok kötü alışkanlığın varlığı da kuvvetle muhtemeldir. Bu tür marazî hâlleri çocuk elbette ki doğuştan edinmiş değildir. Bu üzücü manzaranın temelinde doğduğu ve yetiştirildiği aile ortamı vardır. Aile ve ebeveyn böyle bir sonucun tek müsebbibi değilse de en büyük pay sahibidir.

Ailesinde gereği gibi sevgi, şefkat ve merhametten nasiplenememiş ve diyalog kültüründen de uzak bir ortamda yetişmiş bir çocuk, genellikle uyumsuz ve geçimsiz olur. Çevresine karşı hırçın ve kavgacıdır. Konuşması bağırmak, iletişimi karşısındakini suçlamaktan ibarettir. Bu türden davranış biçimlerini çocuk, başta ebeveyni olmak üzere çevresindeki büyüklerden görüp işiterek öğrenmiştir. Anne veya babasının ya da her ikisinin konuşmalarında yalana şahit olmuştur. Ebeveyninin bağrışmaları, huysuzlukları, tartışmaları ve kavgalarıyla beraber büyüyen bir çocuktan farklı bir kişilik çıkması ihtimali oldukça zayıftır. Bunun gibi fıtri zedelenmelere maruz kalan bir çocuğun ileriki süreçlerde bundan kurtulması çok zor olmakla beraber bu marazların tedavisi büyük bir çaba gerektirecektir.

Aile içerisinde ebeveynin yanıldığı hususlardan biri de "Çocuktur, anlamaz." anlayışıdır. Anne babalar, çocukların bulunduğu ortamda konuşulmaması gereken konuları konuşurlar. Bunun yanı sıra yerli yersiz bağrışıp tartışmalar ve hatta fiziki şiddet gibi çocukta etkileri ileriki yıllarda ortaya çıkacak ve psikolojik travmalara sebep olabilecek kötü örnek teşkil eden davranışlar sergilerler.

Kocası kendisine kızmasın diye evin hanımının mazeret olarak ileri sürdüğü yalanları işiten ve işe yaradığını da müşahede eden çocuğun rahatlıkla yalan söyleyebiliyor olması garip karşılanmamalıdır.

Anne babasının, aralarındaki meseleleri şer'i şerifin öğrettiği şekilde medeni bir yöntemle ve güzel ahlak üzere çözebildiklerine şahitlik ederek büyüyen bir çocuk da bu karaktere sahip olur.

1. Buhari, 6038; Müslim, 6011

Anne babalar ailede yaşanan iddialaşmalar, tartışmalar, malayani işler ve kavgalar da dâhil her şeyi çocukların da anladığını ve tüm bunların farkında olduklarını bilmelidir. Çocuklar tüm bu yaşananların sadece farkında olmazlar, aynı zamanda bunlara şahit olduklarından olumsuz yönde etkilenirler de. Çocuk aslında anne babanın gölgesi ve aklının eseridir.

Mürebbiyesi "Pedagoglar" ve/veya "Kitaplar" Olan Çocuklar

Çocuk eğitimi önemli olmakla beraber neredeyse son çeyrek yüzyıldır doğal mecrasından çıkarılmış ve âdeta ticari bir sektöre dönüştürülmüştür. Medya desteğiyle mesele öyle bir hâle getirildi ki çocuk eğitimiyle ilgili kitapları alıp okumayan yahut bu alanda meşhur bazı pedagogların seminerlerine ve konferanslarına iştirak etmeyen ebeveyn cahil kalmış gibi bir kanaat yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır.

Çocuk eğitimi ve terbiyesinin asıl mecrası aile yuvasıdır. Bu eğitim ve terbiye de çocuk doğduktan sonra başlar. Çocuk eğitiminde eşlerin müşterek sorumlulukları olmakla beraber birinci dereceden yükümlü olan annedir.

Anne baba eğer İslam terbiyesi ve güzel ahlakla donanımlı ise çocuk da aynı terbiye ve ahlak üzere yetiştirilecektir. Bundan dolayı diyebiliriz ki çocuk eğitiminden önce anne baba eğitimi gereklidir. Anne baba eğitiminden kasıt yeni evli eşlerin, geniş ailelerinin yanında makul bir süre yaşamalarıdır. Fakat maalesef özellikle son yıllarda yeni evlenen gençler bu durumdan yüz çevirmektelerdir. Bunun başta gelen sebeplerinden biri de modern hayatın kadınlar başta olmak üzere yeni evlilerin yalnız ve konforlu bir hayatı deneyimleme arzularıdır.

Bu arzuları masum gibi görünse de sonuçları kendi aleyhlerine dönmektedir. Şöyle ki hâl böyle olunca bir annenin veya kayınvalidenin çocuk eğitiminden âdâb-ı muâşerete kadar onlarca sene biriktirdiği bilgi, birikim ve tecrübelerden mahrum kalmaktalardır. Bu ise gerçekte yeni evli genç bir çift için telafisi çok zor büyük bir kayıptır. Çocuk sahibi olduklarında da çocuğun büyüme periyodlarında kendilerine yol gösterici olarak çocuk eğitimi kitapları ve pedagoglar eşlik etmeye başlıyor.

Ebeveynler çocuk eğitimi ve terbiyesine; sosyal ilişkiler, ev düzeni, ziyaretler vb. konulardan daha fazla önem vermelilerdir. Bunu da İslam'ın öğrettiği ilim üzere ihlasla,

çokça dua ederek ve Allah'tan yardım dileyip ellerinden geleni yapmak suretiyle süreklileştirmelilerdir.

Her ebeveyn çocuğunu kendince terbiye eder, eğitir ve ona yol göstericilik yapar. Bu, esasen doğru bir şeydir. Yanlış olan ise anne babanın, çocukların da olduğu bir ortamda tartışmaları, bağırıp çağırarak kavga etmeleri ve sonra da çocuklarına güzel ahlaklı olmayı ve arkadaşlarıyla iyi geçinmeyi telkin etmeleridir. Yapmadıkları şeyi söylemelerinin çocuk üzerinde olumlu etkisi olmaz. Zira yaptıkları ve söyledikleri, çocuk için olumsuz bir örnek olma hüviyetini haizdir. Yapılanın tam tersi tavsiyelere muhatap olan çocuğun iki yüzlü olmasından korkulmalıdır. Eğer tavsiyeler aynı zamanda baskı yöntemiyle yapılıyorsa çocuk sinsi de olur. Çünkü baskı altında yetişen çocuk, büyüdüğünde hem riyakâr hem de sinsi olacaktır. Daima muzebzeb, yani "iki arada bir derede" gibi bir hâl üzere olur.

Ailenin Ahvali, Çocuğun Akıbeti

Ailede işler güzel ahlakı tamamlamak için gönderilen Rahmet Peygamberi'nin öğrettiği çerçevede temellendirilebilir ve yürütülebilirse, çocuğun tüm bu gördükleri ve işittikleri, tıpkı taşlara işlenen nakış gibi zihnine ve kalbine nakşolunacaktır. Bilinmelidir ki anne babaların çoğunlukla "Çocuk ne anlar canım!" diyerek tedbirsiz ve tabiri caizse filtresiz bir şekilde yaptıkları konuşma, tartışma vb. olumsuzluklar tıpkı ses alıcısı da olan yüksek çözünürlüklü bir kamera gibi, çocuğun hafıza arşivine depolanır. Yetişkin bir insan hafızasını biraz zorlarsa bir iki yaşlarındayken gördüğü yüzleri ve duyduğu sesleri hatırlayabilecektir. Bu ve benzeri sebeplerden dolayıdır ki bazı Müslim eğitimciler çocuk eğitiminin henüz anne karnındayken başladığını söylerler.

Çocuk eğitimi ve terbiyesinde yapılması gerekenler kadar yapılmaması gerekenler de önemlidir. Ebeveyn, çocuğuma bir şey öğreteceğim ya da istenilen bir şeyi yapmaya zorlayacağım diyerek çocuğu azarlanmaya veya dayağa alıştırmamalıdır. Dayağa alıştırılmış bir çocuk için dayak, eğitim ve öğretim hayatında bir eşik olur. Nasıl ki ametaller erime noktasına ulaşmadan yetersiz ısıyla erimiyorsa bu türden yanlış yöntemlerle sözüm ona terbiye edilmiş bir çocuk da azarı işitmeden yahut sopa yemeden kendisinden talep edilen şeyi yapmaz.

Mümin ve muttaki bir aile ortamında yetişmiş bir çocuk ileriki yaşlarında dahi; şirk okullarında okumuş, fesat medyası karşısında büyümüş ve sokak diliyle konuşmaya alışmış yaşıtlarının kendi aralarında yaptıkları esprileri bile anlamaz. Bu, onun zekâvetinin zayıflığından ya da espriden anlamıyor oluşundan değil, nezafetini koruyan selim fıtrat üzere yetişmiş olmasındandır. Bu sebepledir ki özü sözü bir, müeddep, ağır başlı, vakur, mütevazi, güzel ahlaklı ve halim bir genç; fıtratı bozulmuş ve kalbi fesatla dolmuş, davranışları ve dili bozuk bir toplulukla hasbelkader birkaç dakika bir arada bulunsa ateş çukuruna düşmüş gibi ıstırap çeker.

Çocuk, çok iyi bir ailede çok iyi bir eğitim ve terbiye üzere yetişmiş olsa da ileriki yaşlarda farklı mecralara savrulup fasık, zalim ve kâfirlerden olabilir. Aynı şekilde gayr-i Müslim bir ailede doğup, küfür ortamında büyüyen bir çocuk ileriki yaşlarda Yüce Allah'ın lütuf ve keremiyle hidayet bularak güzel bir Müslim olabilir. Salih bir ailenin çocuğundan azgın bir mücrim çıkabileceği gibi, salih olmayan bir ailenin içinde yetişen çocuktan da gayretli muvahhid bir davetçi çıkabilir. Bu türden istisnai örneklerle de karşılaşmak mümkündür.

Aslolan, aile yuvasındaki saadetin tamamlayıcı unsuru olan çocuğun İslam terbiyesi üzere yetiştirilmesidir. Ebeveynin, çocuğuna bırakabileceği en değerli miras da budur. Bunun için eşlerin birbirleriyle münasebetlerinde ve konuşmalarında çok dikkatli olmaları gerekir. Umulur ki Allah (cc) her bir Müslim ailenin yuvasını sevgi, merhamet, şefkat, huzur ve saadet mekânı eyler ve çocukları dünyada göz aydınlığı, ahirette de gönüllere müjde vesilesi kılar. Bu bölümü tüm müminler için hayatın temel düsturlarından olan şu hadis-i şerifle bitireceğiz:

Abdullah ibni Ömer'in (ra) naklettiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Hepiniz birer sorumlusunuz ve hepiniz yönettiklerinizden mesulsünüz. Devlet başkanı bir sorumludur ve yönettiklerinden mesuldür. Evin beyi bir sorumludur ve yönettiklerinden mesuldür. Evin hanımı da bir sorumludur ve yönettiklerinden mesuldür. Hizmetçi de efendisinin malı üzerinde bir sorumludur ve yönettiklerinden mesuldür."[2]

2. Buhari, 2409

CENNET VESİLEMİZ

Zeynep BAYANCUK

Geçmiş zamanın birinde genç bir han varmış. Çalışkan, sağlıklı ve yakışıklıymış. Geniş topraklara sahipmiş. Bu nedenle çalışacak çok insana ihtiyacı varmış. Tebaasında gençler varmış, ama bir çoğu yaşlı anne babalarına da bakmaktaymış. Han bu durumdan rahatsızmış. “Bu yaşlılara ne yapmalı, bunlar işe yaramıyor, işe yarayanları da alıkoyuyor.” diyerek vezirlerine danışmış. Yaşlılar hakkında ölüm fermanı çıkartmış. Herkes kendi anasını atasını öldürecek, öldürmeyen olursa Han tarafından katledilecekmiş. Herkes korkuya kapılmış. Gözleri yaşlı, yerine getirmişler Hânın emrini. Eget adlı bir delikanlı babasına kıyamamış. Yerin altına bir dehliz yapıp babasını saklamış.

Bir zaman sonra komşu Çar ile Han arasında savaş kızışmış. Bütün gençler silahlarını kuşanıp atlara atlamış. Eget savaşa çıkmadan babasını ziyaret etmiş, “Bir öğüdün var mı babacığım?” demiş.

“Savaş kolay değildir oğul.” demiş babası. “İki ülke de güçlüdür, savaş uzun sürecek. Aç susuz kalacaksınız, Hanın atı da dâhil atlarınızı kesip yiyeceksiniz. Sen sakın atını kesme, Hâna ver.’’ demiş.

Oğul, “Ama baba, o seni öldürmek istedi...” diyecek olmuş, ama babası, “Han atsız olmaz oğul. Askerlere sesini yetiştiremez.” diyerek oğlunun sözünü kesmiş.

Eget babasının boynuna sarılmış, elini öpmüş. Babası, “Daha sözüm bitmedi oğul, ola ki atı kesmek zorunda kalırsan eyeri bırakma, geri getir. Seninle alay edebilirler, aldırma! Eyer atsız kalmaz, eyer yoksa at bulunmaz!” diye eklemiş.

Eget yola koyulmuş. Gerçekten savaş uzun sürmüş. Her iki taraftan da binlerce insan ölmüş, birbirlerini yenememişler. Aç kalmışlar, atlarını kesip yemişler. Han da atını kesmiş. Eget kesmemiş. Bir süre sonra Han, Eget’e atını kesmesini emretmiş. “Hayır Hâkan’ım, han atsız olmaz. Buyurun, benim atıma binin.” demiş. Han memnun olmuş, ata binmiş. Eget atının eyerini almış, beline bağlamış.

Her iki ordu da savaştan el çekmek zorunda kalmış. Yayan yapıldak geri dönmüşler. Kimi asker Eget gibi eyeri atmamış kimi atı kestiği yerde bırakmış.

Oysa büyüklerimizin varlığı ve onların tecrübelerinden istifade etmenin hayat kurtarması bir masalın ana fikri olmanın çok ötesinde, başlı başına bir gerçektir.

Yol uzun, herkes çok yorgun. Bazıları yüklerini hafifletmek için eyerlerini atmışlar. Eget atmamış. Yürümüşler, yürümüşler, takatten düşmüşler. Her biri "Ah bir at olsa! Bir at olsa da sırtına binip eve dönsek!" diyormuş. Derken çok uzaktan beyaz bir at süzülüp gelmiş. Herkes heyecanlanmış. Askerler atı yakalamaya çalışmış, başaramamış. Eget elindeki eyeri atın üzerine atmış, at hiç zorluk çıkarmamış.

Eget, Hâna yaklaşmış, "Buyurun Hânım bu at size yakışır." demiş ve kendi atını geri istemiş. Han sevinçle ata binmiş. Yola devam etmişler. Bir süre sonra deniz kıyısına gelmişler. Şehir çok yakınmış, ama durup dinlenmek istemişler. Denizin dibinde bir parıltı görünüyormuş. Han dalıp çıkarmalarını emretmiş. Ancak su o kadar derinmiş ki dalan boğulmuş, dalan boğulmuş... Akşam olunca parıltı yok olmuş.

Han, "Burada yatalım, sabah parıltılı şeyi çıkaralım." demiş. Yatmışlar. Eget gizlice atına binmiş, babasına gitmiş. Denizdeki parıltıyı babasına anlatmış.

Babası, "O parıltı denizin dibinde değil, kıyıdaki çınar ağacının tepesinde. Paha biçilmez bir elmastır o, denize parıltısı yansıyor. Hânın dedesi oraya koydurmuştu onu. Neslim ne zaman darda kalırsa alsın, kullansın diye ferman okutmuştu." demiş.

Eget gün doğmadan ordunun konakladığı yere gelmiş. Han, sabah uyanır uyanmaz askerleri deniz kıyısına dizmiş, "Parıltıyı çıkarmadan eve dönmek yok." demiş.

Eget öne atılmış, "İnsanlar ölmesin, bırakın ben alıp geleyim." deyip Handan izin istemiş. Az ilerideki ağaca tırmanmış. Elması bulunduğu oyuktan almış.

Han şaşırıp kalmış. "Dün neden indirmedin?" diye sormuş. "Bilmiyordum." demiş Eget.

"Peki, kimden öğrendin?"

"Babamdan." demiş, başını eğmiş.

"Ne? Babandan mı!"

Eget artık saklamamış: "Evet, babamdan. Beni öldürseniz de artık gerçeği söyleyeceğim. Siz buyruk verince ben babama kıyamadım, onu bir dehlize sakladım. Başım dara girince o bana yol gösteriyor; atımı kesmememi, size vermemi, eyerimi saklamamı ve bu parıltının dedenizden kalma bir elmasa ait olduğunu babam söyledi..."

Han düşüncelere dalmış. Bir süre sonra, "Haydi gidiyoruz!" diye emretmiş.

Bitkin bir hâlde şehre dönmüşler. Han, Eget'e babasını getirmesini emretmiş. Herkeste bir korku ve heyecan varmış. Eget, Hânın, babasını ve kendisini öldüreceğini düşünmeye başlamış.

Yaşlı adam gelince Han eğilmiş, elini öpmüş. "Yaşlıları öldürttüğüm için bağışlayın beni. Akıl alacağımız kimse kalmadı. Siz bana başdanışman olun." demiş. Eget'e dönerek, "Ölümü göze alarak babanı sakladığın için seni tebrik ederim. Seni de kendime başvezir yapıyorum!" diye eklemiş.

O günden sonra Hânın işleri başarıyla yürümüş, yaşlılar küçükleri sevmiş, yol göstermiş, küçükler de yaşlılara hürmette saygıda kusur etmemiş...

Bu masalı okuduğumda çok etkilendim. Günümüzde evler fiziksel açıdan küçülünce aileler de küçüldü. Geniş aileden çekirdek aileye geçiş yapalı uzun zaman oldu. Kimi iş kimi eğitim kimi evlilik kimi de geçimsizlik nedeniyle ailesinden koptu. Araya mesafe girince bağlar zayıfladı. Sevgi ve merhamet azaldı. Allah'ın (cc) rahmet ettikleri müstesna yaşlı anne babalar yük görünmeye başlandı.

Zamanın gençleri ve ebeveynleri olan bizler kendimizi daha akıllı, daha bilgili gördüğümüz için akıl danışmak, yardım istemek, tecrübelerinden faydalanmak sanırım sadece masallarda kaldı. Oysa büyüklerimizin varlığı ve onların tecrübelerinden istifade etmenin hayat kurtarması, bir masalın ana fikri olmanın çok ötesinde, başlı başına bir gerçektir. Kurtarılan hayat yalnızca dünya hayatı da değildir. Onların varlığı bir evlat için cennet vesilesidir. Rabbimiz (cc) Kur'ân'da, "Onlara merhamet kanatlarını ger." buyururken; Nebi (sav), "Anne babanın rızası, Allah'ın rızasıdır." derken buna işaret etmiştir. Onların hakkının ödenemeyeceği, "Öf!" demenin dahi menedilişi, secde gibi özel bir ifadenin Allah'tan (cc) sonra anne baba için kullanılması özelinde bu yazdıklarımı bir kez daha düşünmelisiniz. Hatta daha birçok nassa küçük bir Kur'ân ve hadis araştırmasıyla ulaşabilirsiniz.

Rabbimiz (cc), anne babalarımıza bu kadar anlam yüklemiş ve kıymet biçmişken onlarla olan bağımızı, iletişim sıklığımızı, üslubumuzu, yakınlığımızı yeniden gözden geçirmek elzemdir.

SALGIN HASTALIKLAR TARİHİ: BİLİMDE BİLGİNİN ELDE EDİLMESİ

Dr. Gözde TERCUMAN

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla,

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuhu,

Tıp tarihinde vücudun çalışma prensibi, hastalıklar ve tedaviler alanında binlerce farklı fikirler ortaya atıldı. Kimisi zaman içinde kanıtlandı ve hâlâ kullanılıyor, kimi iddiaların yanlış olduğu anlaşıldı ve terk edildi. Kanıta dayalı tıp algısı oluşmadan önce tıp alanı bugün "kesin doğru" dediği bilgiye yarın "kesin yanlış" diyebiliyordu. Bu durum da tıp ilmine duyulan güveni sarsabiliyordu. Fakat kanıta dayanarak bilgiye ulaşma dönemi başladığından beri bu yanılmalar en alt seviyeye indi. Dünyevi ilimlerin tamamı tecrübe ederek, yanılarak, değişerek ve bilgi birikimiyle zaman içerisinde gelişir; fakat bu durum doğru değerlendirilmelidir. Çünkü dünyevi ilimler ile İslam ilmi arasında çok keskin bir çizgi vardır:

"Bugün, sizin için dininizi kemale erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve din olarak sizin için İslam'dan razı oldum."[1]

Rabbimiz dinini tamamlamış ve kemale erdirmiştir. Allah'ın elçisi Peygamberimiz (sav) bu dinin tamamını bize tebliğ etmiştir. Sahabiler bu dini yaşamış ve Allah (cc) onların bu dini yaşayış şekillerinden razı olmuştur.[2] İslam'da insanların bulup dine ekleyeceği bir keşif veya yenilik yoktur. Var olanı arttırıp azaltmadan misli misline iman etmelidir.

Oysa dünyevi ilimler böyle değildir. Tüm âlemleri yaratan Rabbimiz kevnî ayetleri de en mükemmel şekilde yaratmıştır, onlarda hiçbir kusur bulunmaz,[3] fakat bu ayetlerin tüm detayları vahiyle insanlığa bildirilmemiştir. Aksine

Bir olan Allah'a ibadet etmekte istikamet bulamayan, imanına zulüm/şirk bulaştıran, ibadetlerin hakkını veremeyip gevşekliğe düşen, Allah'ın yardımını ummak yerine Allah'a karşı gizliden gizliye su-i zan besleyen, El-Kebîr olan Allah'ı unutup falan ülkeleri filan insanları gözünde büyüten, teknik imkânlara sahip olmak için çalışmak yerine fakir edebiyatı yapan ve dahi bu uğurda koşuşturanları eleştiren hangi insan ortaya bilim koyabilir, bilimsel veriye ulaşıp yeryüzünü hayırla imar edebilir?

1. 5/Mâide, 3
2. "Muhacir ve Ensar'dan öncüler, ilkler ve onlara ihsan üzere tabi olanlar (var ya)! Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah'tan razı olmuşlardır. Allah onlar için altından ırmaklar akan ve içinde ebedî kalacakları cennetler hazırlamıştır. En büyük kurtuluş budur işte." (9/Tevbe, 100)

   "Şayet onlar (misli misline), sizin iman ettiğiniz gibi inanırlarsa, hidayete ererler. Yüz çevirirlerse, onlar ancak bir ayrılık içinde olurlar. Onlara karşı Allah sana yetecektir. O (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semi', (her şeyi bilen) El-Alîm'dir." (2/Bakara, 137)
3. "O (Allah) ki; (her biri diğerinin üzerinde ve birbirine uyumlu) katmanlar hâlinde yedi gök yarattı. Rahmân'ın yaratmasında hiçbir uyumsuzluk/tutarsızlık göremezsin. İşte (yarattıkları ortada) çevir gözünü, bir açık/gedik görebilecek misin? Sonra (kusur aramak için) iki defa daha göz at. Göz hiçbir şey elde edememiş ve yorulmuş olarak sana dönecektir." (67/Mülk, 3-4)

insanoğlundan düşünmesi, kafa yorması, tefekkür etmesi, Allah'ın (cc) birliğine ve yüceliğine delalet eden çıkarımlarda bulunması; yani aklını kullanarak keşfetmesi beklenmektedir. Bu incelemeler ve keşifler esnasında elbette ki zaman zaman hata yapılacaktır, çünkü öznesi insan olan her şey hataya açıktır.

Dinde ortaya çıkarılan her yenilik/bidat sapıklıkken ve ateşteşe aitken dünyevi ilimlerde her yeni fikir zenginlik kaynağıdır, bir keşfin veya buluşun ilk adımı olabilmektedir. İnsanlar Allah'ın kevnî ayetlerindeki neden sonuç ilişkisini akılla, deneme yoluyla, kıyasla, çıkarımda bulunarak, muhakeme gücüyle... anlamaya çalışır. Her insanın kapasitesi; akıl, zekâ ve anlama düzeyi farklı olduğu için birbirinden farklı fikirler ortaya çıkar ve tıp, bilim, teknoloji, sanat, zanaat gibi tüm dünyevi ilimler bu sayede gelişim gösterir. Şüphesiz ki insanların çeşitli özelliklerle yaratılması da Allah'ın ayetlerindendir.[4]

Bugün bilimin araştırdığı her şey aslında Allah'ın (cc) ayetleridir. Neden ve nasıl sorularını sorarak kevnî ayetlerin sebep sonuç ilişkisini incelemektedir. Fakat bilim dünyası bugün bazı çıkmazlara girmiş durumdadır.

Bunlardan ilki, bilimsel verilere baktığımızda yeryüzünün ve gökyüzünün ayetlerinin çok detaylı araştırıldığını ve pek çok doğru bilgi elde edildiğini gördüğümüz hâlde bilimle uğraşan bazı çevrelerin gayb ve şehadet âlemini birbirinden ayıramadığı için bu iki âleme muamelesindeki terazilerinin şaşmasıdır.

Âlem içinde âlem yaratan Rabbimiz gayb ve şehadet âlemini yaratmış ve ikisini de ilmiyle kuşatmıştır:

"Gayb ve şehadet (âleminin) âlimidir. Onların şirk koştuklarından yücedir."[5]

İnsanoğlu şehadet âlemine taalluk eden meselelerde aklını kullanır, kıyas eder, düşünür, araştırır, inceler, çalışmalar yürütür, fikir üretir, deney yapar ve tüm bunlar neticesinde var olanı keşfetmeye, Allah'ın (cc) ufuktaki ayetlerini görmeye çalışır.

Güneşin doğuşu ve batışı, yıldızların yaratılması, yeryüzü ve gökyüzü, insanın yaratılması, canlıların yaratılması, yaratılmışların birbiri arasındaki ilişki/denge gibi ayetler üzerinde düşünmemiz, neden ve nasıl olduğuna dair tefekkür etmemiz gerekir. Bu tefekkür sonucunda da bizden Allah'ın (cc) birliği/tevhid ve ibadetin sadece O'na yapılması gerektiği sonucuna ulaşmamız beklenir:

"Şüphesiz ki göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ve gündüzün peşi sıra yer değiştirmesinde, insanlara fayda sağlayarak denizde yüzen gemilerde, Allah'ın gökyüzünden indirdiği ve ölümünden sonra yeryüzünü kendisiyle canlandırdığı suda, orada yaydığı farklı türdeki her bir canlıda, rüzgârların çevrilip yönlendirilmesinde, gök ve yer arasında emre amade kılınmış olan bulutlarda akledenler için (üzerinde düşünülüp, bunları yapanın tek ilah olduğu ve kulluğun yalnızca O'na yapılması gerektiğine dair) deliller vardır."[6]

İnsanoğlu gayb âlemini kuşatamaz, kavrayamaz ve anlayamaz. Yine Kur'ân'dan biliyoruz ki insan, Allah (cc) haber vermediği sürece gayb âlemine ait bilgilere ulaşamaz. Bize düşen sadece Allah'ın (cc) bize bildirdiği kadarıyla yetinmek ve Allah (cc) neyi ne kadar diyorsa ona o şekilde iman etmek ve teslim olmaktır:

"Gaybın anahtarları Allah'ın yanındadır. (Gaybı) O'ndan başkası bilmez."[7]

"De ki: 'Gaybın (bilgisi) yalnızca Allah'a aittir.' "[8]

"De ki: 'Göklerde ve yerde Allah'tan başkası gaybı bilmez.' "[9]

"Allah sizi gayba muttali kılacak da değildir. Fakat Allah (gaybı bildirmek için) resûllerden dilediğini seçer. Allah'a ve resûllerine iman edin. Şayet iman eder ve sakınıp korkarsanız, sizin için büyük bir ecir vardır."[10]

Allah'ın yeryüzüne indirdiği ilimler akıl sayesinde öğrenilir, anlaşılır ve uygulanır. Akıl, insanoğluna verilmiş çok büyük bir nimet olsa da dünya nimetidir ve her dünya nimeti gibi aşamayacağı sınırları vardır. Bilimle uğraşan insanların tüm neden ve nasıl sorularının ardında Allah'ın birliğini, yani tevhidi bulması ve bir olan Allah'a (cc) iman etmesi gerekirken onlar, yoldan çıkanlardan olmuşlardır. Bugün ne yazık ki iman, Allah'ın isim ve sıfatları, kader, ölüm ve sonrası, ahiret ve ruh konularında insanlar akıllarıyla çıkarım yapmaya, mantıksal analizler üretmeye çalışmakta; diğer yandan gözüyle gördüğü, dokunduğu, test edebildiği ve doğru neticeye ulaştığı pek çok bilimsel veriyi olması gerekenden daha ileriye taşıyarak mutlak/tek doğru olarak kabul etmektedir. Rabbinin ayetlerini koyması gereken noktaya bilimi koyabilmektedir.

İkincisi, bilim bugün müşriklerin elindedir. Sınırlarını onlar çizmekte, soruları onlar sormakta ve cevapları da onlar bulmaktadır. Hâliyle çizdikleri sınırlarda tevhid ve şirk kavramları yer almadığı gibi helal ve haram kaygıları da yoktur.

Bir örnekle açıklamaya çalışalım; çaba bizden, başarı Allah'tandır (cc):

"Sana içki ve kumardan soruyorlar. De ki: 'O ikisinde hem büyük günah hem de insanlar için faydalar vardır.' (Fakat) ikisinin günahı faydasından daha büyüktür. Sana neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki: '(İhtiyaçlarınızdan)

4. "Göklerin ve yerin yaratılması, dillerinizin ve renklerinizin farklı olması da O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz ki bunda, âlimler için ayetler vardır." (30/Rûm, 22)
5. 23/Mü'minûn, 92
6. 2/Bakara, 164
7. 6/En'âm, 59
8. 10/Yûnus, 20
9. 27/Neml, 65
10. bk. 3/Âl-i İmrân, 179

arta kalanı (infak edin).' Düşünesiniz (ve gerekli öğüdü alasınız) diye Allah, ayetlerini sizin için açıklar."[11]

Rabbimiz Bakara Suresi'nde bize yasak/haram kıldığı içki ve kumardan bahsetmektedir. İçkinin faydası olduğunu bildirmekle birlikte günah olduğuna hükmetmiş ve bizler için yasaklamıştır.

Bugün bilim, içkiye dair yaptığı çalışmalar sonucunda içkinin faydalı olabileceği yönlerini ve insan bedeni için zararlarını keşfediyor. Tıp alanında alkol, alkolün içeriği, vücuttaki etkileri, organlar üzerindeki hasarı, gebeyken alkol alımı, anne karnındaki bebeğe etkisi, alkolün aşırı dozda alımı, kaçak alkolün vücuttaki zehirleyici etkileri ve bunların tedavisi hakkında detaylı bilgi mevcuttur. Bu bilgiler doğrultusunda insanlara tedavi prensipleri belirlenmiş ve Allah'ın yardımıyla bu tedaviler hayat kurtarıcı seviyede etkilidir. Aynı bilim, bugün şarabın kalp hastalıklarına iyi gelebileceğini ve faydalarının olabileceğini de söylüyor. Ayetin bize bildirdiğinden farklı bir neticeye ulaşılmış değil. Tam bu noktada Müslimlerin yolu ile mücrimlerin yolu ayrılıyor.[12] Müslimler, "Faydası da olsa Allah (cc) haram diyorsa haramdır." diyor ve yaşamlarını Allah'ın (cc) buyruğuna göre şekillendiriyor. Müşrik ise "İçkinin faydaları vardır, içilebilir/içilmesi serbesttir." diyerek günaha girdiği gibi yasak ve serbestleri değiştirip şirke düşebiliyor. Hatta bir grup hekim bir adım daha ileri gidebiliyor -şeytanın da dostluğuyla-[13] "Sağlık için günde bir kadeh şarap içilmelidir." diyerek hüküm bina edebiliyor ve daha da yoldan sapıyor.

İçkinin bedensel etkileri ve bunların tedavilerine dair bilgiler Allah'ın yeryüzüne indirdiği ilimle biliniyor, Müslim veya kâfir, bu araştırmaları kim yaparsa yapsın Allah'ın (cc) yardımıyla aynı doğru bilgilere ulaşabilir. Bilim insanının içine düştüğü bu çıkmazları gören İslam coğrafyası -Allah'ın (cc) rahmet ettikleri müstesna- bazen meseleleri değerlendirmekte yanılabiliyor, "doğru terazisi" şaşabiliyor. Bilgiye ulaşan kişinin vardığı hatalı noktayı (helal haram sınırlarının çiğnenmesini ve hükmün değiştirilmesini) eleştirirken doğru bilgiyi de reddedebiliyor. Oysa iman eden insanlar Allah'ın (cc) kevnî ayetlerini daha fazla araştırmalı, daha fazla tefekkür etmelidir.

Bugün bilimle uğraşan insanlar bu araştırmaları tefekkür niyetiyle yapmamaktadır. Bazı insanlar elde edilen bilimsel verileri insanlığın yararına kullanmaya çalışırken bir kısım ise yeryüzünü imar etmek yerine fesada vermektedir.

Allah'a (cc) hakkıyla iman edenlerin, bilimin keşfettiği doğruları reddetmek/görmezden gelmek yerine bilimde ilerlemeleri ve sınırlarını belirleyecek konuma gelmeleri gerekmektedir. Bilimin içerisine düşmüş olduğu bu iki çıkmaz bu sayede giderilebilir ve bütün araştırmalar, incelemeler, tefekkürler amacına ulaşabilir.

Kevnî ayetleri tefekkür ederek Rabbine ibadet eden mümin, teknik imkânları sağlayıp Allah'ın yardımını da umarak en güzel bilimsel veriyi ortaya koyabilecektir. Böylece Allah'ın razı olduğu sınırlar içerisinde bilimsel verileri üretip yeryüzünde bilimde öncü konuma geçebilecek, Allah'ın (cc) razı olduğu şekilde yeryüzünü imar edebilecektir.

"Biz, yeryüzünde zayıf bırakılmış olan (mustazaflara) iyilik yapmak, onları (kendilerine uyulan) imamlar yapmak ve onları (yeryüzüne) vâris kılmak istiyoruz."[14]

Bir olan Allah'a (cc) ibadet etmekte istikamet bulamayan,[15] imanına zulüm/şirk bulaştıran,[16] ibadetlerin hakkını veremeyip gevşekliğe düşen,[17] Allah'ın yardımını ummak yerine Allah'a (cc) karşı gizliden gizliye su-i zan besleyen, El-Kebîr olan Allah'ı unutup falan ülkeleri filan insanları gözünde büyüten, teknik imkânlara sahip olmak için çalışmak yerine fakir edebiyatı yapan ve dahi bu uğurda koşuşturanları eleştiren hangi insan ortaya bilim koyabilir, bilimsel veriye ulaşıp yeryüzünü hayırla imar edebilir?

Bilimin doğruları ve çıkmazları, bu çıkmazlara karşı tutumlar hakkında konuşmaya bir sonraki yazımızda devam etmek ümidiyle...

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun.

11. 2/Bakara, 219
12. "Suçlu günahkârların yolları apaçık belli olsun diye, ayetlerimizi işte böyle tafsilatlandırıyoruz." (6/En'âm, 55)
13. "Böylece her peygambere insanların ve cinlerin şeytan olanlarını düşmanlar kıldık. Bazısı diğer bir kısmını aldatmak için sözün yaldızlısını vahyeder/fısıldar. Şayet Rabbin dileseydi bunu yapamazlardı. (Öyleyse) onları uydurdukları iftiralarıyla baş başa bırak." (6/En'âm, 112)
14. 28/Kasas, 5
15. "Bu, Rabbinin dosdoğru yoludur. Şüphesiz ki ayetleri, düşünüp öğüt alan bir topluluk için detaylıca açıkladık." (6/En'âm, 126)
16. "Hani Lokman, oğluna öğüt verirken demişti ki: 'Oğulcuğum! Allah'a şirk koşma! Şüphesiz ki şirk, en büyük zulümdür.' " (31/Lokmân, 13)
17. "Gevşemeyin, üzülmeyin! Şayet inanıyorsanız üstün olan sizlersiniz." (3/Âl-i İmrân, 139)

Psikotevhid Birimi
Özge UZUNKAYA

ÖFKENİN ALTINDA NE VAR?

Müslim bir kul, öfkesinden çekinildiği için konuşulamayan biri olmamalıdır. Çoğu zaman öfkemizde haklıyızdır. Problem öfkede değil, öfke ânında yapılan kontrolsüz davranışlardadır. Kişi haklı olsa da iyilik yolunu tercih etmeli ve güzel ahlakı hayatına geçirmelidir.

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun...

Dergimizin bu sayısında yedi temel duygudan[1] biri olan "öfke" konusunu ele alacağız. Öfke duygusu, kişilerin hayatında ciddi bir öneme sahiptir. Yaşamın ilk yıllarından itibaren negatif bir duygu olarak kodlanır. Oysaki mutluluk, üzüntü gibi en temel insani duygulardan biridir. Öfkeyi doğru tanımak ve doğru anlamlandırabilmek şarttır. Aksi takdirde kişi anlamlandıramadığı bir durumu kontrol etmekte güçlük çekecek ve bu duygudan rahatsızlık duyacaktır. Ayrıca, El-Hakîm olan Rabbimiz, öfke duygusunu fıtratımıza yerleştirmişse hiç şüphesiz bir hikmeti vardır. Müslim bir kulun öfke duygusuna da bu bakış açısıyla bakması gerekmektedir. Bundan dolayı; konumuza öfkeyi tanımlayarak başlayacağız. Öfkelenme sebebi, öfkemizin altında yer alan duygular, yapıcı ve yıkıcı öfke, öfkeyi kontrol altında tutabilme ve öfke ânında yapılabilecekler nelerdir sorularına değinerek ilerleyeceğiz.

Öfke, son derece doğal, evrensel ve sağlıklı ifade edildiğinde **yapıcı** bir duygudur. Aynı zamanda Allah'ın (cc) kullarına bahşettiği fıtri bir duygudur. Sağlıksız ifade edildiğinde ise **yıkıcı**, insan ilişkilerini bozan, saldırganlaşma ve zarar vermeye kadar varabilen bir duygudur. Öfke ânında vücudumuzda fizyolojik ve psikolojik değişimler meydana gelir.

Ebû Saîd El-Hudrî'nin (ra) rivayet ettiği bir hadiste Allah Resûlü şöyle buyurmuştur:

Allah Resûlü (sav) öfkeyi tanımladığında, "Öfke, âdemoğlunun kalbinde bir kordur; gözlerinin kızardığını, boyun damarlarının şiştiğini gördüğünüz zaman çok dikkat edin."[2] buyurmaktadır.

Gazâlî ise öfkeyi şu şekilde açıklar: "Öfke, maksada erişilemediği ânda kalpte meydana gelen bir hararet olup, kalp atışlarını hızlandırır. Kanın yüze ve beyne hücum etmesine neden olur. Böylece meydana gelen kuvvet, gelecek tehlikeyi önlemeye çalışır."[3] Bireyin öfke duygusu sayesinde ruhsal ve bedensel dengesinin sağlandığını ifade ederek bu duruma şöyle bir örnek verir: "Allah Teâlâ canlı varlıkları yaratırken onları iç ve dış birtakım bozulma ve hayâtî teh-

1. Korku, üzüntü, öfke, tiksinti, utanç, coşku ve şaşkınlık.
2. Tirmizi, 2191
3. İhyâu Ulumi'd Dîn, Gazâlî, Bedir Yayınevi, 1989, 3/376

likelerden koruyabilmek için bazı dengeleri de onların tabiatlarına koymuştur. Mesela canlının iç bünyesinde yer alan harâret ve rutûbet özellikleri arasında kıyasıya bir mücadele vardır. Hararet sürekli olarak rutûbeti kurutmaya ve buharlaştırmaya çalışır. Ama Allah Teâlâ bu rutubetin korunması için canlı fıtratına gıda alma ihtiyacını koymuştur. Böylece canlı organizma, harâretin rutubete olan zararını dengeleyerek çürümekten korur. Tıpkı bunun gibi canlıyı yok etmeye yönelik dış unsurların da dâhili bir güç ve gayretle bertaraf edilmesi için gazap özelliğini ateşten yaratıp fıtratına yerleştirmiş; insanın mayasıyla yoğurmuştur." [4]

Neden Öfkeleniriz?

Öfkeye Sebep Olan Asıl Durum Duygudur: Öfkeye sebep olan durumları anlayabilmemiz için öncelikle öfkenin altında yatan **asıl duyguyu** anlayabilmemiz gerekmektedir. Çünkü duygularımız çıkış noktasına göre ikiye ayrılmaktadır: Birincil duygular ve ikincil duygular. Bu durum psikolojide buz dağına benzetilir. Dışarıdan görünen öfke duygumuza sebep olan olay, altında yatan ve asıl öfkelenmemize sebep olan ise farklı bir duygudur. [5] Üzüntü, yalnızlık, umutsuzluk, korku, sevilmeme değersizlik gibi...

Birincil Duygular: Bir duruma karşı verilen ilk tepkidir. Sık hissettiğimiz birincil duygular; öfke, sevinç, mutluluk, üzüntü, tiksinti, heyecan ve korkudur. Olaya karşı yoğun bir şekilde hissettiğimiz bu duygular kısa sürede kaybolurlar. Mesela eşiyle arasındaki bir sorunu konuşmak isteyen, fakat dinlenilmeyen eş, öfke duygusunu hissetmeye başlayacaktır.

İkincil Duygular: Bir duruma karşı verilen ilk tepkiye verilen tepkidir. Kıskançlık, hayal kırıklığı, değersizlik, utanma gibi duygulardır.

Birincil duyguya eşiyle problemini konuşmak isteyen bir eş örneği vermiştik. Kendini ifade etmesine fırsat tanınmayan ve dinlenilmeyen eş öfke duygusunu hissetmeye başlamıştı. Peki, neden öfkelenmişti? Çünkü "değersizlik ve kırgınlık" hissetmişti. Yani birincil duyguda eşine neden öfkelendiği sorulduğunda, "Dinlemediği için." cevabı verilebiliyor, fakat ikincil duyguya baktığımızda çok farklı bir yanıt bizi beklemektedir: **Dinlemediği için** eşinin kendisine **değer vermediğini** hissediyor.

Hayatımızda birincil duygulara fazla endeksliyiz. Zaten problem de tam olarak burada başlıyor. Duygularımızı neden yaşadığımızı bilemediğimiz için ifade edemiyor ve çözüm üretemiyoruz. Asıl duyguyu anlamlandıramadığımız için de duygularımızı daha yoğun yaşıyor ve kontrol edilemez bir boyuta taşıyabiliyoruz. Öfkemizin altında yer alan duygular:

– Değersizlik	– Korku
– Utanma	– Küçümsenme
– Anlaşılmama	– Engellenme
– İncinme	– Yetersizlik
– Hayal kırıklığı	– Alaya alınma
– Yalnızlık	– Mahcubiyet
– Kin	– Haset

"Musa kavmine **öfkeli ve üzgün** bir hâlde döndüğü zaman: 'Arkamdan ne kötü işler ettiniz. Rabbinizin emrinin bir an önce olmasını istediniz (öyle mi)?' demişti. Levhaları fırlatmış ve kardeşinin başını (saçından) tutup kendisine çekmişti. (Harun:) 'Ey anamın oğlu! (Sandığın gibi değil!) Bu topluluk beni zayıf buldular ve neredeyse beni öldüreceklerdi. Bana, düşmanları sevindirecek bir şey yapma ve beni zalimler topluluğuyla bir tutma.' demişti." [6]

Mûsâ'nın (as) öfkesinin altında yatan; hayal kırıklığı, üzüntü ve kavmi için olan korkusu idi. Bir başka örnek ise Âdem'in (as) iki oğlundan birinin diğerine karşı hissettiği kin ve nefretti. Bu kin ve nefret öfkelenmesine sebep olmuş ve insanlık tarihindeki ilk cinayeti işlemesiyle sonuçlanmıştı.

Öfkeye Sebep Olan Diğer Durumlar: Günahlar, Allah ile bağın zayıf olması, bağımlılık, ebeveyn tutumu, travmatik olaylar, bastırılmışlık, su-i zan, haset vb. duygular.

Öfke, hayatımızda var olması gereken bir duyguysa neden hayatımızı olumsuz etkilemektedir?

Öfkenin kişinin hayatında var olması gereken bir duygu, olmama hâlinin ise problem olduğuna değinmiştik. Öfke, uyarıcı bir duygudur. Kişinin; sınırlarını oluşturabilmesi, oluşturduğu sınırları koruyabilmesi, duygularını ifade edebilmesi, tehlikelere karşı kendisini savunabilir hâle getirebilmesi için **şart olan uyarıcı** bir duygudur. Kişide öfke hâli olmaması söz konusu dahi olamaz. Öfkelenmeme durumu duygularını ifade edememe ve bastırılmışlık olduğundan birey için sağlıksız boyuttadır. **Hayatı ise olumsuz etkileyen öfke değil, öfke ânında sergilenen kontrolsüz davranışlardır** (Öfke kontrol bozukluğu).

❖ **Öfkenin kişiyi değil, kişinin öfkeyi kontrol etmesi gerekmektedir:** Öfke ânında; sakin kalabilme, çözümler üretebilme, duyguyu anlamlandırabilme (ancak duyguyu tanımakla mümkün) gibi davranışlar kişinin öfkesini kontrol edebildiğini gösteren durumlardır. Öfke ânında; bağırma, hakaret, problem odaklı olma, zarar verme isteği, pişman olunacak davranışlarda bulunma kontrolsüz, yani sağlıksız bir öfkedir. Bu durum öfkenin kişiyi yönlendirdiğini göstermektedir. Kişinin hayatını öfkesi yönlendirmeye başlamışsa ortada düzeltilmesi gereken ciddi bir problem var demektir. Allah (cc)

4. age. 3/375
5. Öfke genellikle ikincil bir duygudur. Teorik olarak batığımızda öfke birincil duygu da olabilir.
6. 7/A'râf, 150

muttakilerden bahsederken onların öfkesini kontrol edebildiğini vurgulamaktadır. Ayrıca kişinin öfkesini kontrol etmesi güzel ahlaklardan biridir.

"O (muttakiler) ki; bollukta da darlıkta da infak ederler, **öfkelerini yutar** ve insanları affederler. Allah, Muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları sever." [7]

"Ben **güzel ahlakı** tamamlamak için gönderildim." [8]

Birey olarak bazı durumlarda öfkeyi kontrol etmekte güçlük yaşanabilir. Fakat bazı belirtilerin her öfke ânında ortaya çıkması, yani devamlılık göstermesi bireyin öfkesini kontrol edememesi anlamına gelebilmektedir. Bu belirtiler:

- Aşırı gergin ruh hâli
- Düzensiz nefes alıp vermek
- Karşı tarafı dinlememek
- Vurma isteği (duvar,kapı)
- Çabuk ve sık öfkelenme
- Kalp atışlarında hızlanma
- Birine zarar verme isteği veya zarar vermek
- Tepkisel yaklaşımlar
- Yüksek sesle (bağırarak) konuşma
- Problem odaklı kalma
- Titreme

Öfkenin kişiyi yönlendirdiği durumlarda kişi farkında olmadan pişman olabileceği davranışlarda bulunabilir. Öfke hâli geçtikten sonra ise pişmanlık, üzüntü, ağlama gibi durumlar ortaya çıkabilir.

❖ **Öfkeyi, öfkelenmemiz gereken kişilere yönlendirmek:** "El-Hakîm olan Rabbimizin her işi hikmetlidir." demiştik. Mesela Allah'a karşı haddini aşan birine öfke duyarız. Öfke duyduğumuzda ise onunla aramıza vela bera hukuku [9] girer. Demek ki; tevhidin şartlarından birinin hayatımıza girebilmesi için öfke duymamız gerekmektedir. Kişi öfkelenmediği birine buğzedemez, buğzettiği birine ise sevgi besleyemez. Bir başka detay ise Allah'ın (cc) İslam'a karşı koyanlara sert ve katı olmamızı istemesidir. Sert ve katı olabilmek ise öfkeyle mümkündür. Bu öfke, **övülen/sevilen** bir öfkedir:

"Muhammed, Allah'ın Resûlü'dür. Onunla beraber olanlar, **kâfirlere karşı şiddetli**, kendi aralarında merhametlilerdir." [10]

"Ey iman edenler! Size yakın olan kâfirlerle savaşın ve sizde **sertlik** görsünler. Bilin ki Allah, muttakilerle beraberdir." [11]

Allah (cc), öfke konusunda sınırları bu şekilde belirlemiştir. Allah'ın **övmediği/sevmediği** öfkeyi ise Resûl'ünün (sav) örnekliğinde görebiliriz.

Âişe Annemizden (r.anha) şöyle rivayet edilmiştir:

" 'Allah Resûlü kendi nefsi için intikam almamıştır. Ancak Allah'ın yasaklarının çiğnenmesi durumunda Allah hakkı için intikam almıştır.'

'Resûl (sav), dünya için öfkelenmezdi. Haklı bir meselede kızdığında ise kimse onu tanıyamazdı. Öfkelendiği her konuda başarıya ulaşmıştır.' " [12]

Kontrolsüz öfkenin doğurduğu birtakım kötü sonuçlar kaçınılmazdır. Bu sonuçlardan mühim olanları şöyle sıralayabiliriz:

- Öfke, kişilere hâkim olduğunda kişiye sağlıklı düşünme yetisini kaybettirebilir.
- Öfke, kulun Allah (cc) ile olan bağını olumsuz etkiler.
- Öfke, en büyük sıklıkla, kişisel ilişkileri bozar. Ne yazık ki bu durum -öfkenin sağlıksız olma hâli- kişiye verdiği en büyük zararlardan biridir. Çünkü; bozulan ilişkiler genelde kişinin yakın ilişki bağı kurduğu kimselerdir. Yapılan çalışmalar öfke ânında kişinin en çok yakınlarına zarar verdiğini göstermektedir. Bu kişiler; anne, baba, eş, çocuk, yakın arkadaşlar, iş arkadaşları vs.dir.
- Öfke, kişinin ortak iş yaptığı ilişkileri bozar. Normal olarak ortak yapılan iş ve çalışmalarda mutluluk, heyecan gibi duyguları nasıl yaşıyorsak öfkeyi de yaşarız. Fakat; kontrolsüz öfke hâli çabuk gerilmeye sebep olduğu için ortak çalışmalarda da sorunlar/çatışmalar ortaya çıkabilir.
- Öfke, kişinin ilgisini dağıtabilir ve işine odaklanamamasına sebep olabilir.
- Öfke, kişinin kardeşlerine karşı su-i zan beslemesine sebep olabilir.
- Öfke, kişinin sağlıklı düşünmesine engel olabilir ve adaletsizliğe sebebiyet verebilir.
- Öfke, Allah'ın (cc) hoşuna gitmeyecek söylemlere sebebiyet verebilir. [13]
- Öfke, kişinin pişman olacağı davranışlarda bulunmasına sebebiyet verebilir.
- Öfke, kişinin sağlığını da olumsuz olarak etkilemektedir.
- Öfke, bir müddet sonra öfkeye muhatap olan kişinin de öfkesini kontrol edememesine sebep olabilir.
- Öfke, çocuklarınızın da öfkeli olmasına ve saldırgan davranışlarda bulunmasına sebep olabilir.

7. 3/Âl-i İmrân, 134
8. Ahmed, 8952
9. bk. Akaid Dersleri, Halis Bayancuk, Tevhid Basım Yayın, s. 126
10. 48/Fetih, 29
11. 9/Tevbe, 123
12. Eş-Şemâili'l Muhamediyye, 215
13. "İnsan hayra dua ettiği gibi, (öfkelenip sıkıldığında beddua ederek) şerre de dua eder." (bk. 17/İsrâ, 11)

Kişinin öfkesinin, Allah'ın razı olmayacağı boyuta ulaşmaması için öncesinde atılması gereken bazı adımlar vardır:

– Kişi, öfkeyi tanımalıdır. Öfkeyi anlamlandırmaya başladığında fizyolojik ve psikolojik değişimlerin farkında olacak ve bu değişimleri kontrol altında tutabilecektir, Allah'ın izniyle.

– Öfkenin zıddı olan hilm ve sabır kavramlarını öğrenmeli, hayatına geçirmek için adım atmalıdır.

– Kul, Rabbini tanımalıdır. O'na (cc) isimleriyle dua etmelidir. Bilmelidir ki El-Esmau'l Husna, ahlakı güzelleştirir. Her daim kendisini gören El-Basîr[14] ve her şeyi kayıt altına alan Eş-Şehîd'in[15] kulu olduğunu bilmeli ve ona göre davranmalıdır.

– Öfkesinin kendisi için aynı zamanda bir imtihan olduğunu bilmeli, nefsini arındırmanın yollarını aramalıdır.[16]

– Kimi örnek alacağını çok iyi bilmeli ve örnek almalıdır.[17]

– Hilm ve sabır sahibi kişilerle bir arada olmalıdır.[18]

– Merhametli ve affedici olmalıdır.[19]

– İnanmalıdır. Kişi öfkesini yönetebileceğine inanmalıdır. Horatius, "Öfke geçici bir çılgınlıktır, hükmetmeye bak, yoksa o sana hükmeder." demektedir. Kişi öfkesini kontrolü altına alabileceğine inanırsa adım atabilir.

– Problemleri, kendisini rahatsız eden durumları içinde biriktirmemeli ve konuşmalıdır.

Öfke ânında yapılabilecekler

Öfke için gerekli adımları atan ve hilm sahibi kişilerle oturup kalkmaya başlamış olan kişi, öfkesini kontrol altına alabilmesi için gerekli olan en önemli adımlarından birini atmış olacaktır. Bunuyla beraber;

– Şeytandan, Allah'a sığınmalıdır. (İstiâze)

– Hâl değiştirmelidir.[20]

– Abdest almalıdır.[21]

– Sabırlı olmalıdır.[22]

– Kendisini öfkelendiren konuyla ilgili düşünmeyi durdurmalıdır.

14. El-Esmau'l Husna, Halis Bayancuk, Tevhid Basım Yayın, 1/360-372
15. age. 2/1030-1041
16. "Onu (nefsini) arındıran, kesinlikle kurtuluşa ermiştir." (91/Şems, 9)
17. "Andolsun ki sizin için, Allah'ı ve Ahiret Günü'nü uman ve Allah'ı çokça zikredenler için Allah Resûl'ünde güzel bir örneklik vardır." (33/Ahzâb, 21)
18. "Kişi dostunun dini üzeredir. Bu yüzden her biriniz, kiminle dostluk ettiğine dikkat etsin." (Ebu Davud, 4833; Tirmizi, 2378)
19. "Onlar ki; büyük günahlardan ve fuhşiyattan kaçınır, kızdıkları zaman da bağışlarlar." (42/Şûrâ, 37)
20. **"Biriniz öfkelendiğinde, ayakta ise otursun. Yine sakinleşmezse yanı üzere yatıversin."** (Ebu Davud, 4782; Ahmed, 21348)
21. **"Gazap şeytandandır. Şeytan da ateşten yaratılmıştır. Ateş ancak su ile söndürülür. Biriniz kızdığı zaman abdest alsın."** (Ebu Davud, 4784; Ahmed, 17985)
22. "Bu (ahlaka) sabredenlerden başkası eriştirilmez. Bu (ahlaka) ancak (hayırdan) büyük bir payı olandan başkası eriştirilmez." (41/Fussilet, 35)

– Öfkenin altında yatan duyguya odaklanmalıdır.

– Öfke ânında kişi probleme değil, çözüme odaklı olmalıdır.

– Öfke hâli geçtikten sonra ise olaya yumuşaklıkla yaklaşmalı ve kendisini rahatsız hissettiren durumu izah etmelidir.

Özellikle; eşler arasında, ebeveyn çocuk ilişkisinde, sosyal ilişkilerde ve daha birçok alanda sağlıksız öfkenin yıkıcı ve kırıcı olduğuna şahit oluyoruz. Müslim bir kul, öfkesini kontrol etmeyi öğrenmelidir. Onun öfkesi müstekbirlere olmalıdır. Ailesine olan öfkesi, çocuklarına olan öfkesi, kardeşlerine, komşularına olan öfkesi hilm üzere olmalıdır. "Şüphesiz sende Allah'ın sevdiği iki haslet vardır: Hilm ve tahammül."[23] Öfkesinden çekinildiği için konuşulamayan biri olmamalıdır. Çoğu zaman öfkemizde haklıyızdır. Genel olarak yazıdan da anlaşılacağı üzere problem öfkede değil, öfke ânında yapılan kontrolsüz davranışlardadır. Kişi haklı olsa da iyilik yolunu tercih etmeli ve güzel ahlakı hayatına geçirmelidir. Zira; iyi ve kötü bir arada bulunamaz.

"İyilikle kötülük eşit olmaz. Sen (kötülüğü) en güzel şekilde sav. (Bir de bakarsın ki) seninle arasında düşmanlık olan kimse, sıcak/samimi bir dost oluvermiş."[24]

Bununla beraber yaşanan travmatik olaylar, öfke içerikli bir aile ortamında büyümek kişiyi içsel olarak yorar. İmkânların geniş olduğu bir dönemde ise bir uzman desteği almak kişinin kendisi ve sevdikleri için atabileceği güzel bir adımdır.

Bizler biliyoruz ki kulunun davranışlarından razı olduğu zaman takdir eden (El-Hasîb) ve karşılığını verecek (Eş-Şekûr) olan Rabbimiz vardır. Rabbimiz, öfke ânında yaptıklarından dolayı hesap veremeyen veya vermekte zorlanan değil, öfkesini yuttuğu için sevinç içinde olan kullarının arasına katsın bizleri...

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

23. Müslim, 18
24. 41/Fussilet, 34

ŞİİR

SEVÂD-I VEHN![1]

Yöneldiği gibi tufan, Aksa'ya, mümin ordular da Aksa ya!
Müdafii Gazze'ye boca edilen, sayılası olmayan megaton bomba
"Ümmet"in vehni ile masiyetlerin erken geri dönüşü müdür yoksa?
İbahanın dipsiz yoluna revan şu sevad, vuslata yol bulamadı nedense Aksa'ya

Direnişin puşisinden sökün eden her feryat, bir red, bir isyandır beynelmilel tuğyana
Aydınlanır ufuklarda bin umut ve nice duhâ, dünde saklı yâd, kalpler yönelir mâverâya
Münib iken diller ve gönüller Allah'a, miadı olmaz uhuvvetin, dünyada hem ukbâda
Hasrettir beldelerim özgürlüğe ve âb û sükûna, art arda çığlıklar eşlik ederken mazluma
Vehn ehlinin teraneleridir savrulan, semaya...

Mahlası olmayan mahzun kalplerde, isyan ve hüzün meczolunmuş bir halde
Uykuya dalar gibi gül bebeler balalar, ölümsüzlükler ile muştulandığında
Sevgiyi El-Vedûd'dan örtünen kelebek, sonsuzca doymuş sanki oyuna, uykuya
Kıyamet koparken mazlum yurdumda, mütref gamsız tağutlar sefahat sekaratında

Benzi atmış zemheri, kapı bulamayınca, katrankara gecedir, harabeler ardında
Cennet bir âlem iken mümin gönüllerde, cehennem patlar tuğyanın suratında
Umutla derlenen her sır ve tazarru, ulağıdır arzulanan Naim ve Me'vâ'ya
Asil endam ve hüzünbaz yürekler bekler, dirilsin diye Sevad-ı Vehn ve Ümmet-i Mevta!

Kerem ÇAĞLAR

1. Çöküntü Karartıları!

KARAR ALABİLME İHTİYACI

Psikotevhid Birimi
Melek ŞEREF

Es-Selamu Aleykum Kıymetli Müslimler,

Bu sayımızda Gençlerle Muamele köşemizde ergenlik döneminde gençlerin kendi kararlarını almaya ihtiyaç duymaları konusunu işleyeceğiz.

Konuyu ele alırken öncelikle karar verebilme ihtiyacının insanlardaki yerine bakacak, sonrasında bu ihtiyacın kişi üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerine göz atacağız.

Karar verme eylemi söz konusu olduğunda ortada aralarında karar verilecek seçeneklerden ve karar verecek merciye ait bir iradeden de bahsetmek gerekir. Bu iradeye sahip olmak için insanoğlu çok uğraşmıştır. Zira bebekken bu irade bize verilmemektedir. İnsanoğlu bebekleri Allah'ın müjdesi, emaneti ve hediyesi olarak görmeyi zaman içinde unutmuştur. Bunun yerine bebekleri tamamıyla bizlere muhtaç, ayrı bir birey olmayan varlıklar olarak görmeye başlamış. Bebeklere duyguları, düşünceleri ve tercihleri yokmuş gibi muamele edilmiş. Bu bakış açısı çocukluk döneminde de devam etmiş. Çocuklar bir şeyler yapmak istediğinde kurallar, yasaklar ve kısıtlamalarla kendi kararlarını alabilme, iradelerini ortaya koyabilme yönleri hep baltalanmış. Aileler çocuklarına kendi başlarına asla hiçbir şey yapamayan yetersiz, bilgisiz ve her ân bozulmaya, sapmaya meyilli olan küçük canlılarmış gibi davranmış. Hâliyle yıllarca bu bakış açısıyla muamele edilen çocuklar gençlik dönemine geldiklerinde artık bu muameleye daha fazla tahammül edemez hâle gelmiş. Tam da bu gençlik döneminde gençler kendi kararlarını kendileri alabilmeye ihtiyaç duymaya başlamış, bir birey olarak bağımsız eylemlerde bulunabileceklerini fark etmişler. Fakat senelerce çocuklarına böyle bakan anne babaların bakış açılarını bir ânda değiştirmeleri mümkün değil. Hâliyle çocuklarının ihtiyaçlarının tam tersinde bir muamele sergilemişler. Kendi kararlarını almalarına olanak tanımamışlar, bağımsız eylem yapabilme fırsatı vermemişler. Bu dönemde kimlik karmaşası yaşayan gençlerin kendilerini yetersiz ve bilgisiz hissettiklerine dair birçok yansımalar görmekteyiz. Lakin bununla beraber bu duygulardan kurtulabilmek için bir şeyler yapmaya çırpındıkları da aşikâr. Tam da bu noktada kendi bağımsız eylemlerini ortaya koyabilmek için gençler genelde ya ailelerine karşı çıkmaya başlamışlar ya da ailelerinden gizli olarak kendi bağımsız eylemlerini gerçekleştirmişler. Bu iki

Böylece gençler aşmamaları gereken sınırları görmüş olacaklar ve bu sınırlar içerisinde ailelerinin kendilerine güvendiği, özgür kalabildikleri, kendi deneyimlerini kendileri tasarlayabildikleri ve bağımsızlık ihtiyaçlarını giderebilecekleri bir alan bulabileceklerdir. Bu alan sayesinde gençler ne ailelerinden gizlice bazı şeyleri yapıyor olacaklar ne de ailelerine karşı çıkarak.

yolun sonucunda da öyle ya da böyle kendi kararlarını almaya dair ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmışlar. Ve kendi usullerince bir irade, kendi kararlarını alabilme yetkisi geliştirmişler. Ancak bu iki usul de aileler tarafından çok yoğun tepkilerle karşılanmış ve aile içinde ilişkileri yıpratıcı birçok probleme sebep olmuştur. Bahsettiğim durum size bir hikâye gibi gelebilir. Fakat aslında bu, günümüzde birçok ailenin yaşadığı gerçekliğin kısa bir öyküsü. Ve tüm bu yaşanılan durumların en temelinde önce bebeğe, daha sonrasında çocuğa ve gençliğe bakış açımızdaki büyük hata yatmaktadır. İnsanoğlu evlatlarına doğru bakış açısıyla bakmaya başladığında çocuğuyla ilişkisi baştan sağlıklı bir şekilde İslam'ın gözettiği hak ve sorumluluklar çerçevesinde tesis edilebilir. İslam bize evlatların büyük bir nimet olduğunu ve aynı zamanda yine büyük bir imtihan olduğunu söylemektedir. Her iki durumda da yaşadığımız durumun tüm yönlerini görmeli, evlatlarımıza karşı sorumluluklarımızı yerine getirmeli; gelişimleri için gerekli fırsatları onlara tanımalıyız. Hem nimet hem imtihan olan evlatlarımıza doğru bakış açısıyla baktığımızda onlara yaşlarına uygun olarak karar verme yetkisini vermemiz gerektiğini söyleyebilirim. Zira her biri içlerinde istekler, hayaller, duygu ve düşünceler taşıyan, bizler gibi bireyler. Ve her ân sapmaya, bozulmaya meyilli yaratılmış da değiller. Aksine Allah (cc) insanı tertemiz ve hanif bir fıtrat üzere yaratmıştır. Daha sonrasında onu ailesi Yahudileştirmiş, Hristiyanlaştırmış ve Mecusileştirmiştir. Yani aslında çocukların doğalarında bozulmaya meyil olmadığını, tertemiz bir fıtrat üzere olduklarını görmekteyiz.

Bize düşen, gelişimsel olarak ihtiyaç duydukları alanlarda onlara güvenli sınırlar içerisinde bağımsızlık alanı tanımak ve bu alan içinde kendi kararlarını verebilme yetkisini onlara vermektir...

Gelin şimdi çocuklarımızın bu ihtiyaçlarını dönem dönem nasıl karşılayacağımızı ve karşılamadığımız takdirde neler yaşanabileceğini konuşalım. Bebeklik döneminden sonra iki ila yedi yaş arasındaki çocuklara iki seçenek sunarak tercihte bulunmasını isteyebiliriz. Burada sunduğunuz seçenekler sizin belirlediğiniz güvenlik çerçevesinde olan makul ve sizin yaşamınıza uygun seçeneklerdir. Fakat bu iki seçenek arasında karar verebilme yetkisi çocuğunuza aittir. Böylelikle çocuğunuz hem kendi kararını verdiğini hissedebilecek, kendine olan saygısı ve güveni artacak hem de sizin ona tanıdığınız özgürlük alanı sayesinde size olan bağlılığı artacaktır. Yedi ila on yaş arasındaki çocuklara, var olan durumlarda verilebilecek kararları sorabilirsiniz. Daha sonrasında ortaya sunduğu tüm seçenekler üzerinden bu seçenekleri beraber irdeleyebilirsiniz. Tekrar üzerinden çocuğunuzla kâr zarar analizi yapabilir ve günün sonunda bir karar vermesine yardımcı olabilirsiniz. Aldığı kararın sonucunu üstlenmesi için onları desteklemelisiniz. Böylelikle kendi kararlarını alabildiğini fark eden ilkokul çağındaki çocuğunuz başarı duygusunu tadacak, başarısızlığa maruz kaldığında ise başarısızlığa tahammülü artacaktır. Başarısızlık durumunda yaptığı hatalardan ders çıkarmayı, eksiklerini gidermeyi ve bir sonraki denemesi için planlar yapmayı öğrenecektir. On yaş sonrasındaki çocuklarınız için ise öncelikle aile yaşamınızda öncelediğiniz temel ilkeler için belli başlı ailevi kurallar oluşturmalısınız. Örneğin "21.00'den sonra hiç kimse dışarıda kalmayacak, herkes evde olacak." gibi. Bu prensipleri aile toplantılarında konuşmalısınız. Daha sonrasında genç evladınızla onun kişisel alanlarını tespit etmelisiniz. Örneğin kendi odasının düzeni, uyku saati, ekran saati, dışarı çıkmak istediği günler, kişisel bakım rutinleri vb. **Bu kişisel alanlarda ebeveynlerin yapması gereken en önemli şey, aşılamayacak kırmızı çizgiyi gençlere bildirmek ve o çizginin içinde kaldığı sürece istediği kararı verebileceğini göstermektir.** Örneğin ekran saati konusunda ebeveynler genç evlatlarına maksimum iki veya üç saat sınır koyabilir. Lakin burada saat süresini seçme kararı gence verilmelidir. Üç saati geçmek istediğinde sağlıklı bir sınır koyma müdahalesiyle ebeveyn bunun mümkün olamayacağını ve üç saatin altında istediği bir süreyi seçebileceğini ifade etmelidir. Bu ve benzeri durumlarda önemli olan geçilemeyecek çizgiyi göstermektir. Böylece gençler aşmamaları gereken sınırları görmüş olacaklar ve bu sınırlar içerisinde ailelerinin kendilerine güvendiği, özgür kalabildikleri, kendi deneyimlerini kendileri tasarlayabildikleri ve bağımsızlık ihtiyaçlarını giderebilecekleri bir alan bulabileceklerdir. Bu alan sayesinde gençler ne ailelerinden gizlice bazı şeyleri yapıyor olacaklar ne de ailelerine karşı çıkarak. Bu ihtiyacın karşılanmadığı bir süreç yaşayan gençler yetişkinlikte de karar vermekte bağımsız bir şekilde hareket etmede, kendi fikirlerini ifade etmede ve istekleri doğrultusunda girişimci hareketlerde bulunmakta zorlanabilirler.

Şimdi sizler kendi gençliğinize dönüp baktığınızda yaşadığınız deneyimler aklınıza gelmiş olabilir. Bu deneyimlerinizi ifade edebilmeniz için önceki sayılarımızda yaptığımız gibi aşağıdaki uygulamayı hazırladık. Siz gençlik çağınıza dönüp baktığınızda bu ihtiyacınızla alakalı neler yaşadınız? Gelin bunu yine sorular sorduğumuz ve cevaplarını kaleme alabileceğiniz bir tablo üzerinden inceleyelim. Aşağıya sizin gençlik döneminizde;

1. Hangi konularda kendi kararlarınızı almaya ihtiyaç duyduğunuzu yazın.

2. Bu konularda aileniz size karar alma yetkisi veriyor muydu, yoksa karar alma konusunda sizi kısıtlıyor muydu?

3. Bu konularda ailenizin tutumunun nasıl olmasını isterdiniz?

Kendi kararlarınızı almanıza ihtiyaç duyduğunuz konular	Ailenizin size tutumu	Ailenizin olmasını istediğiniz tutumu

Yaşadığınız onca şeyin ardında bağımsız bir birey olabilme, kendi kararlarınızı kendiniz alabilme isteği yatıyordu. Bu ihtiyacınızı karşılamak için elinizden geleni yapmaya çalıştınız. Ve bu deneyimler sayesinde kendi iradenizi ortaya koydunuz. Yaşadığınız bu süreçten yola çıkarak evlatlarınızın bu dönemde neler yaşadığını ve onlara nasıl muamele edeceğinize dair kendi hayatınızdan yansımaları bulabilirsiniz. Aşağıdaki uygulama tam olarak bunun için. Sizlerden;

1. Evlatlarınızın kendi kararlarını vermeye ihtiyaç duydukları konuları düşünmenizi istiyorum. İlk sütuna bunları yazmalısınız.

2. Ardından ikinci sütuna "Bu konularda siz nasıl davrandınız?" sorusunu düşünerek takındığınız tutumu yazmalısınız.

3. Bu sütuna ise "Düşünmeden otomatik olarak verdiğiniz tepki yerine bilinçli bir ebeveyn olarak çocuğunuzun bu ihtiyacına karşılık şimdi nasıl davranmayı düşünüyorsunuz?" sorusunun cevabını yazmalısınız.

Evladımın kendi kararlarını almaya ihtiyaç duyduğu konular	Ebeveyn olarak bu ihtiyacına takındığım tutum	Bilinçli bir ebeveyn olarak sergileyeceğim tutum

Uygulama sonucunda kendi ailenizin yaşantısına göre genç evladınıza nasıl muamele edeceğiniz, onun kendi kararlarını alma ihtiyacını helal yollarla nasıl karşılayacağınız ortaya çıkmış olmaktadır. Bu süreçte bu isteklerinin bir ihtiyaç olduğunu ve sağlıklı bir gelişim gösterebilmeleri için onlara karşı sorumluluğunuz olduğunu sizlere tekrardan hatırlatmak isterim. Yine kendimizden yola çıkarak dersler çıkardığımız bir yazının daha sonuna geldik. Gelecek sayıda Gençlerde Yoğun ve Hızlı Duygu, Düşünce Değişimleri konusuyla beraber olacağız, Allah'ın izniyle. Görüşmek üzere...

ASTROTEVHİD

Bahri TUNÇBİLEK

ZALİMLERE İNAT DÜNYA YİNE DE DÖNÜYOR

Bismillah,

Kovulmuş şeytandan Allah'a sığınırım.

"Geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratan O'dur. Her biri (belirlenmiş) bir yörüngede akıp gitmektedir."[1]

Göklerin ve yerin ordularının sahibi El-Melîk olan Rabbimize hamd, müminlere karşı rauf (şefkatli) ve rahim (merhametli), kâfirlere karşı ise ğaliz (sert) ve aziz (izzetli) olan Peygamberimize salât ve selam olsun.

El-Alîm olan Rabbimizin lütfu ve kayrasıyla Güneş Sistemi'ndeki gezegenleri tanımaya devam ettiğimiz yazı dizimizin bu bölümünde Dünya'mızın yörünge özelliklerini ele alacağız, inşallah.

Biz insanlar yeryüzünde yaşarken Dünya'mızın hareketlerinden pek haberdar değilizdir. Ama aslında Dünya'mızın uzay boşluğunda bildiğimiz dört farklı hareketi vardır:

1. Kendi ekseni etrafında dönüşü.

2. Güneş'in etrafında dönüşü.

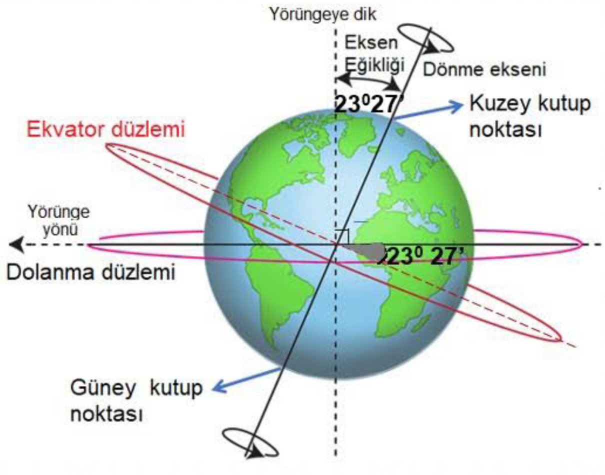
3. Güneş'imizle beraber Samanyolu Galaksisi'nin merkezindeki süper kütleli kara deliğin etrafındaki dönüşü.

4. Galaksimizle beraber yaklaşık 628 km/s (1 saniyede 628 km) hızla 100.000 civarında galaksiden oluşan Laniakea Süper Galaksi Kümesi'ndeki Büyük Çekici'ye (Great Attractor) doğru hareketi.[2]

Şimdi bu hareketlerin ilk ikisini ve sonuçlarını tek tek ayrıntılı bir şekilde incelemeye çalışalım, inşallah.

1. Dünya'nın Eksen (Günlük) Hareketi

Gökyüzünü inceleyen her insan Güneş'in, Ay'ın ve parlak birer yıldız gibi görünen gezegenlerin doğudan batıya doğru, kuzeydeki yıldızların da kutup yıldızının etrafında saat yönünün tersinde döndüğünü gözlemlemektedir. Bu gözlem sonucunda doğal olarak ilk çağlardan günümüze çoğu insan Dünya'nın sabit olduğunu, gökyüzünün ve içindeki gök cisimlerinin de Dünyamızın etrafında döndüğünü düşünmüşlerdir. Yapılan ayrıntılı gözlemler ve teknolojik gelişmeler bunun tam tersi olduğunu ortaya koymuş, bu günlük hareketin Dünya'mızın kuzey ve güney kutup noktalarından geçtiği varsayılan yer ekseni etrafında batıdan doğuya doğru dönmesinden kaynaklandığı anlaşılmıştır. Dünya'nın kendi ekseni etrafındaki bir tam dönüşü yaklaşık 24 saat (23 saat 56 dakika 4 saniye) sürer. Bu süreye bir gün adı verilir. Dünya'nın kendi ekseni etrafındaki dönüşüne bağlı olarak iki türlü hız ortaya çıkar. Dünya'nın günlük hareketi esnasında birim zamanda aldığı yola çizgisel hız denir. Çizgisel hız Ekvator'da en yüksektir (saatte yaklaşık 1670 km) ve bu hız Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe azalır. Çizgisel hızın oluşmasında Dünya'nın günlük hareketi etkilidir. Ancak çizgisel hızın Ekvator'dan kutuplara doğru azalmasında Dünya'nın şekli etkilidir. Dünya'nın günlük hareketi esnasında birim zamanda oluşturduğu açıya da açısal hız denir. Dünya 24 saate kendi ekseni etrafında 360° döndüğünden üzerindeki tüm noktaların açısal hızları eşittir.

Dünya'nın dönme ekseni, Güneş'in etrafında döndüğü yörünge düzlemine tam dik değildir. 23° 27' (23 derece 27 dakika)'lık bir eğikliğe sahiptir. Bu eğiklik mevsimlerin oluşmasına sebep olur.

Dünya'nın günlük hareketinin sonuçları

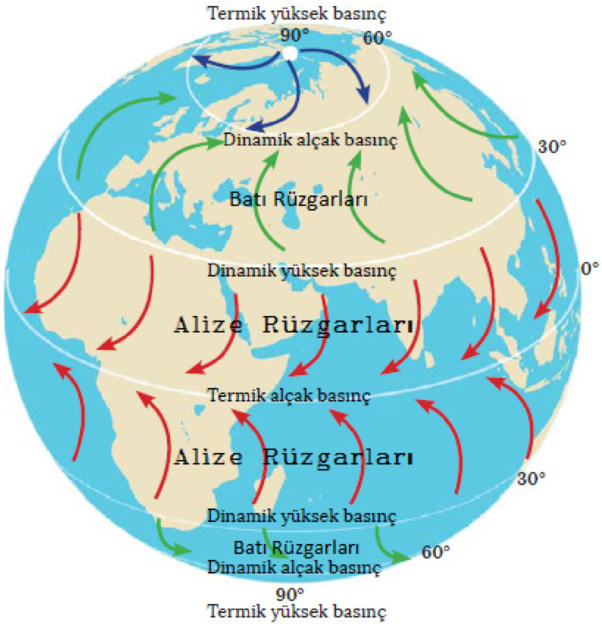
- Gece gündüz birbirini izler.
- Günlük sıcaklık farkları oluşur. Bunun sonucunda kayalarda mekanik çözülme (fiziksel parçalanma) oluşur.

1. 21/Enbiyâ, 33
2. Wikipedia İngilizce – Great Attractor (Büyük Çekici) Maddesi

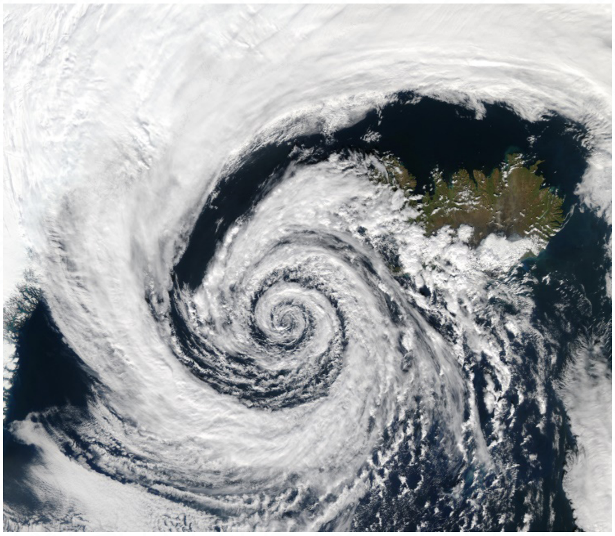
• Sıcaklık değişimine bağlı olarak atmosferde günlük basınç farkları meydana gelir. Bunun sonucunda da meltem rüzgârları oluşur.

• Dünya'nın dönmesinden dolayı Coriolis kuvveti oluşur. Buna bağlı olarak da sürekli rüzgârların (alizelerin ve batı rüzgârlarının) ve okyanus akıntılarının yönünde sapmalar görülür. Ayrıca okyanuslarda ve açık denizlerde vorteks (girdap şeklinde) fırtınalar oluşur.

• Sürekli rüzgârlar (alize ve batı rüzgârları) kuzey yarım kürede esiş yönüne göre sağa güney yarım kürede ise esiş yönüne göre sola sapar.

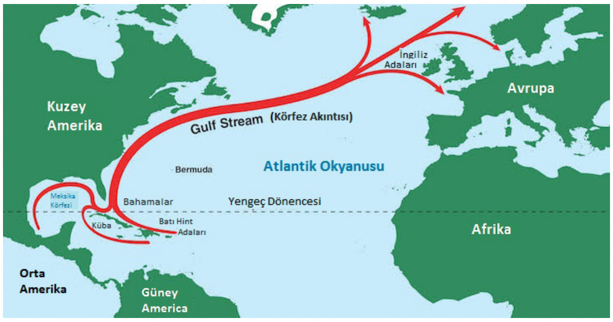
Dönen yerkürenin yüzeyi üzerinde hareket eden hava, kuzey yarım kürede hareket yönünün sağına, güney yarım kürede ise hareket yönünün soluna saptırır. Bu saptırma gücüne Coriolis kuvveti denir. Bu etkiyi ilk keşfedip tanımlayan Fransız fizikçi Gaspard-Gustave Coriolis'e (1792-1843) atfen bu ad verilmiştir.

İzlanda'nın güneybatı açıklarında soğuk ve alçak basınç alanlarındaki hava hareketleri sebebiyle oluşmuş bir fırtına sisteminin meteoroloji uydusundan çekilmiş görüntüsü (4 Eylül 2003). Coriolis kuvvetinin etkisiyle kuzey yarım kürede hava ve rüzgârın, hareket yönünün sağına saptırıldığı görülmektedir.[3]

• Alize rüzgârları sürekli olmaları ve yönlerinin belirli olması nedeniyle tarih boyunca yelkenli gemiler için elverişli bir ortam oluşturmuştur. Yelkenli gemiler devrinde Amerika ile Avrupa arasındaki ticareti sağladığı için alizelere ticaret rüzgârları da denmiştir.

• Batı rüzgârları da alizeler gibi yıl boyu esen sürekli rüzgârlardır. Eserken altlarındaki okyanus sularını da sürüklerler. Gulf Stream sıcak su akıntısı ve Alaska sıcak su akıntısı bu etkiyle oluşur. Batı rüzgârlarının ve sıcak okyanus akıntılarının etkisiyle orta kuşak karalarının batı kıyıları, doğu kıyılarından daha sıcaktır. Batı rüzgârları Alaska ve Batı Avrupa kıyılarında ılıman okyanusal iklimin yaşanmasının temel sebebidir.

Coğrafi Keşifler Dönemi ve sonrasında alizelerle birlikte Avrupa'dan Amerika'ya gelen yelkenli ticaret ve yolcu gemileri, Gulf Stream (Körfez Akıntısı) ve batı rüzgârlarıyla Amerika'dan Avrupa'ya dönebilmişlerdir.

• Batı rüzgârları, dönenceler (Ekvator'a yakın 23° Kuzey ve 23° Güney enlemleri) civarındaki alçalıcı hava kütlelerinden kaynaklandıkları için başlangıçta kuru ve sıcaktırlar. Deniz ve okyanus üzerinden geçerken nem yüklenirler. Özellikle orta kuşak (30° ve 60° enlemleri arası) karalarının batı kıyılarına bol yağış bırakırlar. 90° enleminden esen soğuk ve kuru kutup rüzgârlarıyla 60° enlemi çevresinde karşılaşır ve cephe yağışlarına[4] neden olurlar.

"Şüphesiz ki göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ve gündüzün peşi sıra yer değiştirmesinde, insanlara fayda sağlayarak denizde yüzen gemilerde, Allah'ın gökyüzünden indirdiği ve ölümünden sonra yeryüzünü kendisiyle canlandırdığı suda, orada yaydığı farklı türdeki her bir canlıda, rüzgârların çevrilip yönlendirilmesinde, gök ve yer arasında emre amade kılınmış bulutlarda akledenler için (üzerinde düşünülüp, bunları yapanın tek ilah olduğu ve kulluğun yalnızca O'na yapılması gerektiğine dair) ayetler/deliller vardır."[5]

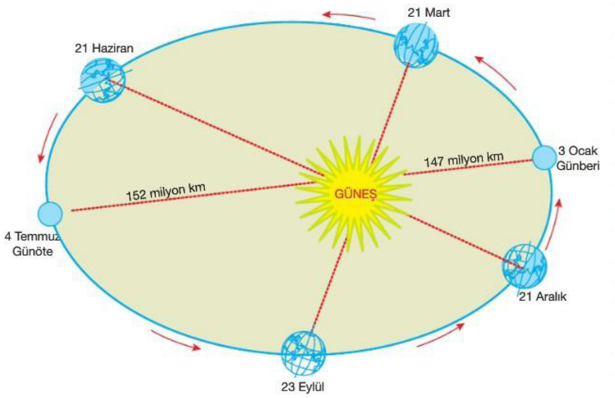
3. Wikipedia – Coriolis Etkisi Maddesi
4. Cephe yağışları veya frontal yağış, yoğunluk ve sıcaklığı farklı olan iki hava kütlesinin karşılaşmasıyla oluşur. Özellikleri farklı hava kütlelerinin karşılaşma alanlarına meteorolojide cephe denir. Geniş alanlarda düşük şiddette ve uzun süreli yağış, dar alanlarda ise kısa süreli ve şiddetli yağış görülür.
5. 2/Bakara, 164

• Dünya'nın eksen etrafında dönüş hareketinin bir diğer sonucu da gün içinde Güneş ışınlarının geliş açısına göre cisimlerin gölge boyunun ve yönünün değişmesidir:

"Görmedin mi Rabbin gölgeyi nasıl da uzattı? Şayet dileseydi onu hareketsiz kılardı. Sonra Güneş'i ona delil kıldık. Sonra onu ağır ağır kendimize çektik."[6]

2. Dünya'nın Güneş Etrafında Dönüş (Yörünge) Hareketi

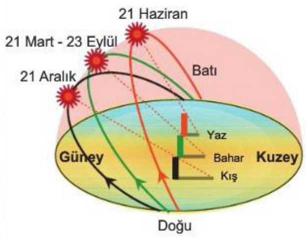
Dünya'mız kendi ekseni etrafında dönerken aynı zamanda elips bir yörüngede Güneş etrafında dolanmaktadır. Bu dönüş hareketini yaklaşık 365 gün 6 saatte[7] tamamlamaktadır. Buna bir Güneş yılı denir. Dünya Güneş'ten ortalama 149.600.000 km uzaklıktaki yörüngesini kuzey yarım küreden bakıldığında saat yönünün tersine doğru dönerek bir yılda tamamlarken Güneş'in etrafında toplamda yaklaşık 940.000.000 km yol kat etmiş olur. Dünya'nın yörünge hızı ortalama 30 km/s (saniyede 30 km) olup bu da saatte yaklaşık 108.000 km eder. Şöyle düşünebilirsiniz; siz iş çıkışı saatinde akşam trafiğine yakalanmışsanız evinize dönüşte 15-20 km'lik mesafeyi 1 saatte giderken Dünya'mız bu süre zarfında Güneş'in etrafında, Ay ile aramızdaki mesafenin yaklaşık 1/3'ünü katedecek kadar mesafe almış oluyor. Subhanallah…

Dünya'nın elips şeklindeki yörüngesinin abartılı çizimi, yörüngedeki uç noktaların (günberi ve günöte) dört mevsimsel uç noktayla (ekinoks ve gün dönümleriyle) aynı olmadığını göstermektedir.

Dünya'nın yörüngesi tam bir çember olmayıp elips biçiminde olduğundan Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığı yıl içerisinde değişir. En yakın olduğu mesafede Güneş'e uzaklığı yaklaşık 147.100.000 km olur. 3 Ocak'ta ulaştığı bu en yakın konumuna günberi (perihelyon) denir. En uzak olduğu mesafede ise Güneş'e yaklaşık 152.210.000 km uzaklıkta bulunur. Günöte (afelyon) olarak adlandırılan en uzak noktaya 4 Temmuz'da ulaşır. Güneş'e yaklaştıkça çekim kuvveti arttığından bu dönemde Güneş etrafındaki dönüş hızı artar. Uzaklaştığında ise tersi olur. Bu durum mevsim sürelerinin kuzey ve güney yarım kürelerde farklı olmasına neden olur. Şubat ayının diğer aylara göre kısa (28 gün), güz ekinoksunun (gece gündüz eşitliğinin) 23 Eylül'e uzamasının nedeni yörüngenin elips olmasıdır.

Gökte ve yerde bulunun pek çok şeyi biz insanlara musahhar kılan Yüce Rabbimiz, üzerinde yaşadığımız Dünya'nın Güneş etrafındaki yörüngesini de yaşamın devam edebilmesi için çok hassas bir şekilde ayarlamıştır. Dünya, Güneş etrafındaki yörüngesinde -vahyin diliyle- yüzerken aynı zamanda kendi ekseni etrafında da dönmektedir ve yazının başında belirttiğimiz gibi bu dönme ekseni yörünge düzlemine dik değil, 23° 27'' eğiktir. Bu nedenle Dünya'mız Güneş etrafında dönerken Güneş ışınlarının Dünya üzerindeki bir yere düşme açısı yıl içerisinde değişir. Güneş ışınlarının yıl içerisindeki geliş açılarının artması ve azalması sıcaklıkların değişmesine ve mevsimlerin oluşmasına neden olur.

Dünya'nın şeklinin yuvarlak ve ekseninin eğik olması sonucunda;

– Aynı ânda kuzey ve güney yarım kürelerde farklı mevsimler yaşanır. Örneğin, kuzey yarım kürede kış yaşanırken güney yarım kürede yaz, güney yarım kürede ilkbahar yaşanırken kuzey yarım kürede sonbahar yaşanır.

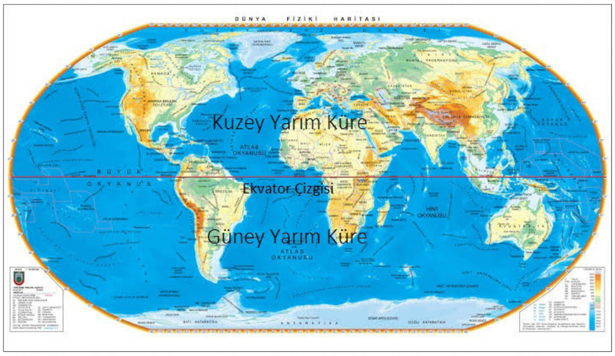
– Ekvator bölgesi yıl boyu Güneş ışınlarını dik bir şekilde aldığından bu kuşakta yer alan bölgelerde sıcaklık yıl boyu yüksektir ve sıcak tropikal iklim görülür.

– Kutup bölgeleri yıl boyu Güneş ışınlarını eğik bir şekilde aldığı için kutba yakın bölgelerde ise sıcaklıklar yıl boyu düşüktür. Bu coğrafyalarda soğuk kutup iklimi hâkimdir.

– Ekvator ve Kutup kuşakları arasında kalan bölgelerde[8] ise Güneş ışınlarının geliş açısı değişkenlik gösterdiği için bu ılıman kuşakta yer alan yerlerde dört mevsim belirgin bir şekilde yaşanır.

6. 25/Furkân, 45-46
7. Bu fazladan 6 saatlik süre dört yılda bir birleştirilerek şubat ayına eklenir ve o sene şubat ayı 29 gün ve yıllık zaman dilimi de 366 gün olur. Buna artık yıl denir.

8. 36° – 42° Kuzey enlemleri arasında kalan ülkemiz de orta kuşakta kalan bölgeler arasındadır ve dört mevsim belirgin bir şekilde yaşanır. Mevsimler genel olarak Karadeniz ve Marmara gibi kuzeydeki bölgelerde, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu gibi güneyde kalan bölgelere göre daha soğuk geçer. Hava sıcaklıklarında, yükseklik ve karasallık (denizden uzak olma) gibi faktörler de etkilidir. Örneğin, rakımın yüksek olduğu Doğu Anadolu Bölgesi'nde kışlar diğer bölgelere göre daha soğuk ve şiddetli geçer.

Dünya haritasına baktığınızda kuzey yarım kürede kalan karasal alanların (kıtaların), güney yarım küredeki karasal alanlardan daha fazla yer kapladığını görürüsünüz. Kıtaların okyanus ve deniz kıyılarından uzak olan iç bölgelerinde kışlar daha soğuk ve sert, yazlar ise daha sıcak ve kurak geçer. Bunun nedeni, iç bölgelerin denizlerin ılımanlaştırıcı etkilerinden uzak kalmasıdır. Dünyamız elips yörüngesinde hareket ederken 3 Ocak'ta Güneş'e en yakın konuma ulaşır ve Güneş'e, ortalama uzaklığından yaklaşık 2.000.000 kilometre kadar daha yakın hâle gelir. Bu dönemde Güneş ışınların eğik gelmesi sebebiyle kuzey yarım kürede (özellikle 30° Kuzey paralelinin üzerindeki bölgelerde) kış mevsimi yaşanır. Eğer Rabbimiz Dünya'nın yörüngesini elips değil de tam bir daire şeklinde takdir etseydi bu dönemde (aralık, ocak ve şubat aylarında) Dünya Güneş'e yakınlaşmayacak ve insan nüfusunun büyük bir bölümünün yaşadığı kuzey yarım kürede sıcaklıklar daha da düşecek ve kış ayları daha soğuk ve sert bir şekilde (belki de insan hayatını idame ettiremeyecek bir düzeyde) geçecekti. Ve tam zıddı olarak da Dünya'mız 4 Temmuz'da Güneş'ten en uzak konumunda Güneş'ten ortalama konumuna göre 2.000.000 kilometre uzakta bulunmaktadır. Bu dönemde ise kuzey yarım kürede güneş ışınları dik bir açıyla geldiği için sıcaklıklar artar ve yaz mevsimi yaşanır. Eğer Dünya'mız kuzey yarım kürede yaz mevsiminin yaşandığı bu dönemde Rabbimizin takdir ettiği elips yörüngesindeki gibi Güneş'ten uzaklaşmamış olsaydı yaz ayları daha sıcak ve dayanılmaz geçebilirdi. Yarattığı her şeyi sonsuz bir hikmet ve ilimle yaratan Yüce Allah, Dünya'nın yörüngesini biz insanların ve diğer canlıların zorlanmadan yaşayabilmesi için Güneş'ten optimum bir uzaklıkta, hassas ve değişken parametrelerle en ideal şekilde ayarlamış. El-Vehhâb olan Rabbimiz biz insanlara karşı çokça lütuf sahibi olmasına rağmen pek çoğumuz Allah'a yeterince şükretmiyoruz:

"Allah ki; kendisinde sükûnet bulmanız için geceyi (karanlık), (çalışıp, rızkınızı aramanız için de) gündüzü aydınlık kıldı. Gerçek şu ki Allah, insanlar üzerinde lütuf ve ihsan sahibidir, lakin insanların çoğu şükretmez." [9]

9. 40/Mu'min, 61

İnsanların çoğu Rahmân'ın gizli ve açık nimetlerine şükretmediği gibi daha da bedbaht olanlar, insanlara hidayet olsun diye El-Hak olan Allah'ın gönderdiği hakikatleri yalanlıyor ve kendileri doğru yoldan saptıkları gibi başkalarını da Allah'ın yolundan saptırmak için Yüce Allah'ın ayetleri hakkında tartışıp duruyor:

"Allah'ın göklerde ve yerde olan her şeyi size hizmetkâr kıldığını, açık ve gizli olan nimetlerini size geniş geniş verdiğini görmediniz mi? (Buna rağmen) insanlardan öylesi vardır ki; Allah hakkında ilimsizce, bir rehbere ve aydınlatıcı bir kitaba dayanmaksızın tartışır." [10]

Ve bunlardan daha da bedbaht ve nankör olanlar, El-Vehhâb'ın nimetlerine şükretmek bir yana ellerindeki imkânlarla kendi nefislerine ve diğer insanlara zulmediyorlar:

"Allah, gökleri ve yeri yaratan, gökyüzünden su indirip onunla size rızık olarak çeşitli meyveler çıkaran, denizde O'nun emriyle yüzsün diye gemileri size hizmetkâr kılan ve nehirleri hizmetinize sunandır. Güneş'i ve Ay'ı alışılagelmiş hâlleriyle (kesintisiz, sürekli bir şekilde) emrinize amade kılan, geceyi ve gündüzü hizmetinize sunan da (Allah'tır). O'ndan istediğiniz her şeyi size vermiştir. Şayet Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız, O'nun nimetlerini saymakla bitiremezsiniz. Şüphesiz ki insan, çokça zulmeden ve pek nankör bir varlıktır." [11]

Kâinatın yaratıcısı Yüce Allah'a (cc) kulluktan, O'nun gönderdiği Son Nebi Muhammed'e (sav) tabi olmaktan ve tek hak din olan İslam'dan yüz çeviren zalimler asırlardır güç yetirebildikleri her insana her türlü zulmü reva görüyorlar. Yeryüzündeki ve özellikle Ortadoğu'daki zulmün, kanın, gözyaşının, ahlaksızlığın en büyük mimarı olan Siyonistler, masonlar, evanjelistler, Yehova şahitleri ve diğer işbirlikçileri kendi tahrif olunmuş kitaplarındaki hakla karışık batıl bilgilere [12] dayanarak şeytanın vahyiyle

10. 31/Lokmân, 20
11. 14/İbrâhîm, 32-34
12. **Eski Ahit Yeşaya Kitabı 13. Bölüm**

13. Ben her şeye Egemen Rab, gazaba geldiğim, öfkemin alevlendiği gün gökleri titreteceğim, yer yerinden oynayacak.

14. Herkes kovalanan ceylan gibi, çobansız koyunlar gibi halkına dönecek, ülkesine kaçacak.

15. Yakalananın bedeni delik deşik edilecek, ele geçirilen kılıçtan geçirilecek.

16. Yavruları gözleri önünde parçalanacak, evleri yağmalanacak, kadınlarının ırzına geçilecek.

17. Gümüşe değer vermeyeni, altını sevmeyen Medler'i onlara karşı harekete geçireceğim.

18. Oklarıyla gençleri parçalayacak, bebeklere acımayacak, çocukları esirgemeyecekler.

Eski Ahit Yeşaya Kitabı 14. Bölüm

29. Ey Filistinliler, sizi döven değnek kırıldı diye sevinmeyin. Çünkü yılanın kökünden engerek türeyecek, onun ürünü uçan yılan olacak.

30. (Yahudi) yoksulların en yoksulu doyacak, düşkünler güvenlikte yatacak. Ama sizin kökünüzü kıtlıkla kurutacağım, sağ kalanlarınız da ölecek.

31. Ulumaya başla ey kapı! Ey kent, feryat et! Ey Filistinliler, baştan başa eridiniz. Kuzeyden toz duman yükseliyor, Düşman askerleri sıra sıra geliyor.

32. O ulusun elçilerine ne yanıt verilecek? "RAB Siyon'un temelini attı, (yahudi) halkının düşkünleri oraya sığınacak." denilecek.

Eski Ahit Samuel Kitabı 15. Bölüm

2. Herşeye egemen RAB diyor ki: "İsrail'e yaptıkları kötülüklerden ötürü Amalekliler'i cezalandıracağım. Çünkü Mısır'dan çıkan İsraillilere karşı koydular.

3. Şimdi git, Amaleklilere saldır. Onlara ait her şeyi tümüyle yok et, hiçbir şeyi esirgeme. Kadın, erkek, çoluk çocuk, öküz, koyun, deve, eşek, hepsini öldür."

Son zamanlarda, İsrail Başbakanı Netenyahu'nun bazı konuşmalarında Samuel Kitabından ve Yeşeya (İşaya) kehanetlerinden bahsettiği bilinmektedir. Bunlar arasında özellikle Kudüs'ün İsrail'in başkenti olarak tanınmasıyla ilgili kehanetler vurgulanmaktadır. Netenyahu'nun bahsettiği Yeşaya kehanetleri, İsrail devletinin kuruluşundan bu yana gerçekleştirilen politikaları desteklemek amacıyla kullanılmaktadır.

İsrail'in Aksa Tufanı'na misilleme olarak Gazze'ye başlattığı saldırıların üçüncü haftasında Netenyahu İsrail halkına seslendiği bir konuşmada şunları söyledi: "İsrail vatandaşlarını silahlanmaya çağırıyoruz. Biz Işığın insanlarıyız. Onlar da (Filistinliler, Müslümanlar) karanlığın insanları… Artık tek bir amaç için bir araya gelmenin zamanıdır: Zafere ulaşmak için hızla ilerlemek. Ortak gücümüz ile haklılığımıza ve Yahudi halkının ebediliğine olan derin inancımızla Hamas'a karşı İşaya'nın kehanetini göreceğiz."

Bu kehanetlerin çeşitli yorumları bulunmakla birlikte İsrail halkının tarih boyunca yaşadığı olaylar ve gelecekteki projeleri hakkında derin -ama batıl- bir anlayış sunmaktadır.

Yahuda Krallığı Dönemi'nde (MÖ 8.-7. yy) yaşayan bir peygamber olduğu düşünülen İşaya (İbranice Yeşaya), Hem Yahudi hem Hristiyan inancında önemli bir isimdir. 66 bölümden oluşan Yeşaya Kitabı Yahudi geleneğinin kutsal kitapları arasında yer alan Tanah'ta Eski Ahit'in bir kitabı ve günümüzde bazı Hristiyanlar tarafından İncil'in bir bölümü olarak kabul ediliyor. Tarihte Yahudilerin yaşadığı olaylar hakkında bahisler barındıran bu kitap bir kısmında da Yahudi halkının geleceğine dair kehanetlerde bulunuyor. Lanetlenmiş Yahudiler tarih boyunca sürülmüş, belli bir toprağa bağlı kalamamışlardı. İşaya kitabı, Yahudilerin bu lanetten kurtulacaklarını ve devletleşeceklerini haber veriyor. Tarihteki Yahudi krallıkları yıkılsa da daha sonra büyük bir İsrail devletinin kurulacağı kehanetinde bulunuyor. Siyonizmin büyük İsrail idealini kapsayan bu coğrafya, Tevrat metinlerinde Mısır Irmağı'ndan (Nil Nehri'nden) Fırat Irmağı'na kadar uzanan topraklar olarak tasvir ediliyor. Netanyahu'nun vurguladığı kısım özetle İsrailoğullarının Tanrı tarfından "seçilmiş halk" olduğu, doğuda ve batıda dağılmış olan tüm İsrailoğullarının Siyon'da (Kudüs'te) yeniden bir araya geleceği, Tanrı'nın Krallığı'nın Siyon'da yeniden kurulacağı, Süleyman Mabedi'nin üçüncü kez yeniden inşa edileceği, İsrailoğullarının gücünü yeniden kazanacağı, uluslara ışık olup adalet sağlayacağı gibi konuları ele almaktadır. Ve günümüz Yahudilerinin ve işbirlikçilerinin pek çoğu böyle inanıyorlar. Açıktır ki İsrail'in dış politikada teo-politik argümanlara sığınması, işgale ve soykırıma meşruiyet kazandırmak ve aynı zamanda dış destek sağlama ihtiyacı nedeniyledir. Yoksa bir gün önce Yeşeya Kitabına sırtını dayayan Netenyahu'nun, bir gün sonra Tanrısının emirlerini unutup -öldürmenin yasak olduğu- Şabat'ta (Sebt günü olan Cumartesi) soykırım yapması nasıl izah edilebilir? İsrail'in kara harekâtına başladığı ve en ağır saldırılardan birinin gerçekleştirildiği 27 Ekim 2023 tarihi bir Şabat (Cumartesi) günüdür. Şabat'ta, inandıklarını iddia ettikleri Tevrat'taki emirler İsrâil Hükûmeti ve askerleri tarafından çiğnenmiştir.

(Peygamberimiz (sav) tahrif edilmiş olan Tevrat ve İncil'i okuma konusunda ümmetini uyarmıştır: Bir rivayete göre Ömer (ra) Ehl-i Kitap'tan aldığı bir kitabı (başka bir rivayete göre Arapça bir Tevrat sayfasını) getirip Resûlullah'a (sav) okuyunca çok kızdı ve şöyle dedi: "Ey Hattab'ın oğlu! Bu ne şaşkınlık? Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki ben size bembeyaz, dupduru, tertemiz (tahrif olunmamış) bir hakikatle geldim. Ehl-i Kitap'tan bir şey sormayın. Çünkü size söyleyecekleri bir gerçeği yalanlayabilir veya yanlış bir şeyi tasdik edebilirsiniz. Nefsim elinde olan Allah' a yemin ederim ki eğer Mûsâ şimdi aranızda yaşıyor olsaydı bana tabi olmaktan başka bir şey yapmazdı." (bk. Mecmau'z Zevaid, 1/173;8/262)

Bu konu hakkında Yüce Rabbimiz ayetlerinde şöyle buyurmaktadır:

"Ey İsrailoğulları! Sizlere bahşettiğim nimetlerimi hatırlayın. Ve Bana olan sözünüze bağlı kalın ki Ben de size olan sözüme bağlı kalayım. Ve yalnızca Benden korkun. Sizin yanınızda olan (Tevrat'ı) doğrulayıcı olarak indirdiğim (Kur'an'a) inanın ve onu ilk inkâr edenlerden olmayın. Ayetlerimi az bir paha karşılığında satmayın. Ve yalnızca Benden sakının. Gerçeği bildiğiniz hâlde hakkı batılla karıştırıp (bu suretle) hakkı gizlemeyin." (2/Bakara, 40-42)

"İçlerinden bir grubun, Allah'ın kelamını dinleyip iyice anladıktan sonra, bile bile tahrif ediyor olmalarına rağmen, hemen size inanacaklarını mı umuyorsunuz?" (2/Bakara, 75)

"Ehl-i Kitap'tan bir grup sizi saptırmak istedi. Oysa onlar yalnızca kendilerini saptırıyorlar. Farkında da değillerdir. Ey Ehl-i Kitap! (Bu Kur'an'ın Allah'tan olduğuna) şahit olduğunuz hâlde niçin Allah'ın ayetlerini inkâr ediyorsunuz? Ey Ehl-i Kitap! Bilip durduğunuz hâlde neden hakla batılı birbirine karıştırıp hakkı gizliyorsunuz?" (3/Âl-i İmrân, 69-71)

"Ey Ehl-i Kitap! Şüphesiz ki Kitap'tan (Tevrat ve İncil'den) gizlemekte olduğunuz şeylerin çoğunu açıklayan ve bir bölümünü de görmezden gelen/üzerinde durmayan Rasûlümüz size geldi. Şüphesiz ki size, Allah'tan bir nur ve apaçık/açıklayıcı bir Kitap (Kur'an) geldi. Allah onunla (Kitap ve Rasûl'le), rızasına uyanları yolun en doğru olanına iletir, onları izniyle karanlıklardan aydınlığa çıkarır ve dosdoğru yola hidayet eder." (5/Mâide, 15-16)

oluşturdukları ideolojilerini, hain planlarını ve projelerini hayata geçirmek için bebek, çocuk, kadın, ihtiyar, hasta, yaralı, sivil demeden insanları katlediyorlar. Hastaneleri, okulları, camileri, kiliseleri, pazar yerlerini bombalıyorlar, milyonlarca insanı yerinden yurdundan çıkarıyorlar.

Zulüm coğrafyalarında yaşayan mazlum insanlara ve biz muvahhidlere düşen görev Allah katında tek geçerli din olan İslam çatısı altında birleşmek; tek dünya, tek millet, tek din söylemleri altında bütün insanlığı kendilerine köleleştirmek ve insanları kendilerini yaratan Yüce Allah'a kulluktan, El-Azîz ve El-Hamîd olan Allah'a hamdetmekten ve O'nun dosdoğru yolunda gitmekten alıkoyan bu küresel tuğyana karşı gücümüzün yettiği her alanda bilinçili ve izzetli bir mücadeleye girişmektir. El-Hafîz olan Rabbimizden bizleri, nesillerimizi ve tüm insanlığı, deccalin hizmetkârlığını[13] yapan bu hibritleşmiş yapıdan, onların ifsatlarından, şeytani zihniyetlerinden ve hain emellerinden korumasını dileriz. Duamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

Selam ve dua ile, emanetleri asla zayi olmayan El-Muheymîn olan Allah'a emanet olunuz…[14]

13. "(Allah der ki): 'Ey mücrimler/suçlu günahkaralar! Bugün siz şöyle ayrılın.' Ey Ademoğulları! 'Şeytana ibadet etmeyin, o sizin apaçık düşmanınızdır.' Diye size emretmedim mi? Yalnızca Bana ibadet edin. Dosdoğru yol işte budur. (demedim mi?) Andolsun ki, (şeytan) sizden birçok topluluğu saptırdı. Hiç akletmiyor muydunuz? İşte bu size vaadedilen cehennemdir. Küfrünüze karşılık bugün o (cehenneme) girin." (36/Yâsîn, 59-64)
14. Kaynaklar: Bu yazıdaki teknik ve sayısal bilgiler ve görseller, Wikipedia İnternet Ansiklopedisi - Dünya'nın Yörüngesi maddesinden, coğrafyabilim.net internet sitesi - Dünya'nın Günlük (Eksen) Hareketi başlıklı yazısından, eokultv.com internet sitesi "Dünyanın Yıllık Yörünge Hareketi ve Sonuçları" başlıklı ders içeriğinden faydalanılarak oluşturulmuştur.

TARÎF Û BERGEHA BÎD'ETÊ

Osman SADIKOĞLU

Bîd'et çi ye? Der heqê Bîd'etê de nêrin û nirxandina Qûr'ana Pîroz û sûnneta Nebewî çi ye? Di ronahîya Qûr'an û sûnnetê de eshabîyan û tabiîn û ulemayên berê çi gotinê?

Em ê binêrin ka bîd'etê hesene û bîd'etê seyyîe heye gelo? Em ê di vê beşê de ji wan kesên ku dibêjin bîd'etê hesene heye re hin delîlan bidin pêş ku vê îdîaya wan pûç û betal dike.

Dema ku mirovek bîd'etekî derdixe an jî dibe tabiê bîd'etî din ew kes êdî nikare îdîa bike ku îteata Rasûlullah (ass) dike. Berevajî ew bi vê tevgera xwe dijberîya Pêxember (ass) dike. Mixabin wekî ku em bitevahî dibînin îro di nav vê ûmmeta ku xwe nisbetê îslamê dikin de Bîd'etên bêjimar derketine û bi cih bûne.

Eger em bixwazin tiştekî bi însanan re binasînin divê serê pêşî em bixwe wê tiştê baş nas bikin. Bîd'et; ji koka "be-de-'a" mûştaq e û li ser zimanê Erebî tê maneya "îcat kirin, înşa kirin, çêkirin û derxistina holê ya bê mînak." Ji çêkirina bîd'etê re îbtîda' û ji kesê ku bîd'et derdixe an pê amel dike re jî mûbtedî' tê gotin.

Peyva bîd'et bi maneya ferhengî ji tiştê qenc an xirab yên ku piştre hatine derxistin re jî tê bikaranîn. Bi maneya istilahî/şer'î de bitenê ji karên di qada dîn/ol de piştre derketine holê re tê bikaranîn. Ûlemayê îslamê bîd'et wek dijberê sunneta Rasûlullah (ass) binav kirine û nasandine.

Ûlemayê îslamê bi gelemperî vê tarîfê dikin: "Di qada dîn/ol de tiştên piştî Rasûlullah (ass) hatine derxistin bîd'et in. Di vê warê de tarîfa herî xweşik û berfireh tarîfa îmam Şatibî ye.

"Bîd'et rêyeke wisan e; ji bo îbadetkirina ji Allah (ac) re ya herî zêde bê kirin beralîbûna rêyekî ye ku ew rê bi awayekî dînî xûya dibe. Bîd'et ew tişt e ku di dîn de eslê wê tûne û piştre hatîye îcat kirin û ji hêla xwedîyê wê ve tevî dîn bûye."[1]

Bi awayekî fêmbartir em dikarin wisan bibêjin: Bîd'et; piştî wefata Rasûlullah (ass) ew tiştên bi qesta îbadetê hatîne derxistin in. Wisan ku ne Rasûlullah (ass) û ne jî eshabîyan bi wan tiştan amel kirine.

Belê ji van tarîfan çi fêm dibe. Dema ku behsa bîd'etê bê kirin em li vêya dinêrin. Ew tiştê wek bîd'et hatîye navandin divê di warê dîn de be. Ligel vê nûjenîyên/nûyîtîyên di qada karûbarên dinyewî de dibin wesîleya hêsanîyê nakevin bergeha bîd'etê. Wekî çi mesela? Em dikarin çend mînakan bidin. Teşî, Çakûç, Tevşo, Bivir, Telefon, Seyare, Kompîtûr, Balafir, Keştî û hwd.

Bîd'et; di warê dîn de pêk tê... Nûjenîyên di mijarên jiyana dinyayê de bi maneya istilehî/şer'î de nabe bîd'et. Hin kes jî hene ku di vê mijarê de aqlê wan tevlîhev e. Lewre li gorî wan kesan rêwîtîya bi balafirê an bi seyare û otobosan jî bîd'et e! Ev kesên hanê bi tarîfa bîd'etê hêj bitemamî ne serwext in. Eger carekî tenê li ser vê mijarê li kitêbên aliman mêze kiribana nediketin vê nakokîyê û cûdatîya di nûjenîya dînî û dinyewî de wê ji hevdu ferq bikirana.

Em ê li ser vê tarîfê mijara bîd'etê li ser du beşan binirxînin da ku bi hêsanî fêm bibe.

1. Bîd'eta Heqîqî
2. Bîd'eta Îzafî

Bîd'eta Heqîqî tê ser vê maneyê ku eslê wê tiştê bi tu awayê di dîn de tune. Mesela nimêja şeva rexaîbê de tê kirin û rojîya di wê rojê de tê girtin... Ev cûreya rojî û nimêjê li gorî navandina alimên muheqîq bîd'eta heqîqî ye. Lewre eslê vê tiştê di sûnneta Rasûlullah (ass) de tune.

Bîd'eta Îzafî jî tê ser vê maneyê ku di dîn de eslê wê heye lê bi awayê pêkanîn û eda kirinê de eslê wê di dîn de tune. Li ser vê mijarê em dikarin mînakekî wisan bidin. Wek mînak zikir di eslê dîn de heye û Qûr'an û sûnnet me teşwîqê zikre dike. Belê zikir kirina bi dengekî bilind û di nav xeleqê de bi reqs û govendê di eslê îslamê de tune. Li ber mûzîkê û bi ketina cezbeyê qethîyen di dîn de tune. Ha ev bîd'eta îzafî ye.

Birastî ji bo ûmmetê musîbeta herî mezin ev cûreya bîd'etê ye. Cûreya bîd'eta yekem bi rehetî tê pûçkirin. Bi ayet û hedîsan û bi îrşada ûlemayê îslamê em dikarin bibêjin ev tiştên hanê qethîyen di dîn de tune û bi vê awayê em dikarin vê meseleyê ji însanan re rave bikin.

1. Îmam Şatibî, El-Î'tîsam; 1/48-49

Dema hûn ji xwedîyên bîd’eta îzafî re şîretan bikin dê ji we re wiha bibêjin: “Ma qey zikirkirina Allah (ac) heram e? Zikirkirina Allah (ac) rêşaşîtî ye? Zikirkirina Allah (ac) bîd’et e an tiştekî piştre hatîye derxistin e.”

Hemû Bîd’et Rêşaşîtî Ne...

Em jî wiha dibêjin; zikirkirina Allah îbadet e. Allah (ac) me gazî zîkrê kiriye. Pêxember (ass) kesê zikir dike û nake dişibîne zindî û mirî. Lê bi şiklê ku hûn dikin zikirek tune. Delîla me ya herî baş mînaka nimêjê ye. Allah (ac) nimêj kirinê li me emir kiriye. Çawa ku nimêj emir kiriye di heman demê de ka em ê çawa nimêja xwe bikin bi wesîleya Rasûlullah (ass) bi me hîn kiriye. Bi heman awayê Allah (ac) rojî girtinê jî li ser me ferman kiriye. Tefsîleta wê jî Pêxember (ass) ji me re rave kiriye. Eger Allah (ac) ji me re îbadetekê ferman kiribe divê pêkanîna wê jî lêhatîyê sunnetê be.

Rojîya meha remezanê îbadetek e û li ser hemû mûslîman ferz e. Wek mînak ez ê rojî bigirim. Lê ji dema îmsakê hetanî îftarê Pêxember (ass) çawa rojî digirt, divê ez jî wisan bigirim. Weke vê zikir jî di dîn de heye. Pexember (ass) bêdeng û bê xeleqe girtin û bê qîrîn zikir dikir. Ew mirovê bibêje ez ê bi qîr û gazî zikir bikim gotina wî kesî betal e. Ji xwe Allah (ac) dema zikir li ser Rasûlullah (ass) emir dikir, ûsûla wê jîhîn kiriye. Allah (ac) wiha ferman dike:

وَاذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ

“Bi lavelaveke ji dil û bi tirs û bi dengekî nizim/navincî sibeh û êvar Rabbê xwe zikir bike. Nebe tu bibî ji xafilan!”[2]

Ev ayet giringî û edeba zikrê diyar kiriye. Rasûlullah (ass) û eshabê kîram (ra) di çarçova vê edebê de Allah (ac) zikir kirine. Ew ayînên ku navê wan ‘Xeleqeyên zikrê’ ne û ne li gorî vê edebê ne ji hin dînên din hatine sitendin û ew tişt ne ji îslâmê ye.

Îmam Kurtûbî (rh) di tefsîra vê ayetê de wiha dibêje:

“Dema te dûa kir bi dengekî ne bilind û ne jî bi dizî, rêyeke di navbera herduyan de bigire. Ev jî bi me dide zanîn wekî ku di gelek cihan de dibore zikirkirina bi dengê bilind hatîye qedexekirin.”[3]

Bi vê mînakê me xwest ku em mijar rave bikin. Ev bîd’eta îzafî ye. Bîd’eta xwedîyê wê bi tu awayî îqna nabin ku ew xwedî bîd’et in. Ji ber di dîn de eslê wê dibîne, zen dike ku ev amela wî meşrû ye.

Me di destpêkê de vê pirsê kiribû: Bawerîya bi Rasûlullah (ass) çi ye? Ji şertê hezkirin û Îttîbaya Rasûlullah (ass) yek jî bi awayê ku Pêxember (ass) nîşan daye û hîn kiriye ji Allah re (ac) îbadet kirin e. Eger em baş bifikirin em ê bizanibin ku di nav însanan de ew kesê ku Allah (ac) herî baş nas dike Rasûlullah (ass) e. Herwiha di van meseleyan de ew ê pirs jê bê kirin serî lê bê dayîn Rasûlullah (ass) e.

Niha em ê pêşî serî li Qur’an’ê bidin û paşê jî gûhdarîya Pexember (ass) bikin. Em dibînin ku wan bîd’etê wek bîd’eta hesene û bîd’eta seyyîe ne sinifandine. Hemû bîd’et di dîn de wek rêşaşîtî hatine tarîf kirin.

Allah(ac) di Qûr’ana Pîroz de wiha ferman dike:

اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دٖينَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتٖى وَرَضٖيتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ دٖينًاۜ

“...Min îro dînê we kâmil kir û nîmeta xwe ya li ser we temam kir û min îslâm ji we re wek dîn hilbijart...”[4]

Rojek zilamekî Cihû tê cem Ûmer b. Xattab (ra) û wiha dibêje: “Ya Emîrû’l Mûmînîn! Di Kitêba we (Qûr’anê) de ayetek heye ku ew ayet li ser me bihata daxistin me yê wê rojê wek îd/cejn îlan bikirana.” Ûmer b. Xattab (ra) wiha dibêje: “Ew ayeta ku tu behsa wê dikî kîjane?” Zilamê Cihû wiha got: “Ew ayeta ‘Min îro dînê we kâmil kir û nîmeta xwe ya li ser we temam kir û min îslâm ji we re wek dîn hilbijart...’ ” Ûmer b. Xattab (ra) wiha bersiv da wî: “Em dizanin ku ev ayet kîjan roj û li ku derê nazil bûye. Ev ayet roja înê dema ku Rasûlullah (ass) li Arafatê bû hatîye daxistin. (Yanê ji xwe ew cihê ku ev ayet nazil bûye ji bo me cihê îdê/cejnê ye û ew roja ku ev ayet nazil bûye ji me mûslîman re îd/cejn e.)”[5]

Wekî ku di ayetê de dibore tiştekî hatibe temam kirin, kamil û bêkêmasî ye. Eger tiştekî din li ser bê zêdekirin êdî ew tişt dibe zêde pê de çûn û ji hedê xwe borandin. Eger di vê mijarê de israr bê kirin êdî ev mesele dikeve bergeha tûxyanê. Çima?

Lewre Allah (ac) dibêje û bi me dide zanîn ku wî ev dîn wek kamîl ji me re hiştîye. Lê hin kes radibin dibêjin “Nexêr! Helbet çend kêmasî hene ku em dixwazin temam bikin!” Tiştên ku bi vê meqsedê dixwaze têxe dîn jî bîd’et in.

Ha ev bixwe hed borandin û tûxyan e...

Dawîya beşa (9.) Nehemîn, dê bidome înşaAllah.

2. Meala Tewhîd A Qûr’ana Mecîd 7/A’raf, 205
3. Îmam Kurtûbî, el-Camiû li Ahkami’l Qûr’an, C.7, Rp. 564
4. Meala Tewhîd A Qûr’ana Mecîd, 5/Maîde, 3
5. Bûxarî-Mûslîm, Mûttefekûn Aleyh, 1974

GELİN BU DÜNYAYI DEĞİŞTİRELİM

Kitabın Yazarı: Mevdûdî

Yayınevi: İnkılâb Yayınları

Basım Tarihi: Nisan 2019

Sayfa Sayısı: 128

Ebat: 135x210 mm

Kitap Hakkında

Başarılı değişim, diğer adıyla dönüşüm; sudaki halkalar gibidir.

Önce kişinin öz nefsinde başlar:

"Ey iman edenler! Siz kendinizden sorumlusunuz."[1]

Sonra kişinin çekirdek ailesini etkiler:

"Ey iman edenler! Nefislerinizi/Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taş olan ateşten koruyun."[2]

Bir sonraki halka olan akrabalara sıçrar:

"Yakın akrabaların olan aşiretini uyararak (işe başla)."[3]

Son olarak da kitleselleşerek ve küreselleşerek tamamlanır:

"Siz insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten alıkoyar ve Allah'a iman edersiniz."[4]

Bu davet merhalelerinde bazı sorunlarla karşılaşıldı ve bunlar göğün belirlediği bazı çözümlerle aşıldı. İşte bu kitap davette bazı evrensel sorunları hatırlatmış, çözüm için ana kaynaklar doğrultusunda rehberlik etmiştir. Kitap, Mevdûdî'nin (rh) yaklaşık altmış eserinden oluşan külliyatından özenle seçilen bölümlerden oluşuyor. Kitap böylece İmam Nevevî'nin Kırk Hadis seçmesi gibi tüm küllliyatı okuyamayacak olanlar için bir veciz eser sunuyor.

Kitabın tanıtımını yaparken biz de sözü Mevdûdî'ye bırakacağız ve birkaç bölüm aktarmakla yetineceğiz:

"İnsanların dine tavır alma sürecinde kırılma noktası, Yunan Felsefesi ile Hristiyanlığı harmanlayan skolastik

1. 5/Mâide, 105
2. 66/Tahrîm, 6
3. 26/Şuarâ, 214
4. bk. 3/Âl-i İmrân, 110

Bu bir süreçti. Allah'ın yardımıyla şu ân kalbine hayat verilmiş, kalbi Kur'ân'ın barınağı, hidayet kandili olmuş davetçiler karanlık topluluklara dağılacak ve gittikleri yerleri aydınlığa çıkaracaktı.

düşüncenin yoğunlaştığı döneme rastlar. Yunan Felsefesi'nin çarpık düşünce yapısı ile tahrif edilmiş Hristiyanlığın homojenize olduğu tutarsız inanç sistemi dışarıya eleştirilecek çok koz vermişti. Yıllarca sindirilen fikirler, aydın kişilikler artık tarih sahnesine çıkmıştı. Bu skolastik düşünceye olan tavır kontrolsüzce büyüdü ve tüm dinleri karşısına aldı. Hristiyanlık ile birlikte Allah (cc) ve ahiret inancı, İslam gibi şiarlar da bu kesimin hedef tahtasındaydı artık. Rahipleri ve kiliseyi eleştirdikçe çarpılmamak, kazandığının tamamını dilediği gibi harcamanın huzuru, kazanılan emeğin kalitelisinin kiliseye akmaması, kadın olarak bir birey olmak... insanları daha motive ediyordu. Elbetteki bu kimselerden hiç bilmedikleri, kendilerine örneklik olacak topluluğa şahit olmadıkları, içinde bulundukları hayattan daha müreffeh bir nizam öneren davetçilerle karşılaşmamış kişiler İslam'ı benimsemeyecekti. Bu bir süreçti. Allah'ın (cc) yardımıyla şu ân kalbine hayat verilmiş, kalbi Kur'ân'ın barınağı, hidayet kandili olmuş davetçiler karanlık topluluklara dağılacak ve gittikleri yerleri aydınlığa çıkaracaktı."[5]

Yazarın kitabı yazdığı günlerde coğrafyasındaki sorunlar bizim vakıamıza da oldukça benzediğinden âdeta geçmişten geleceğe bir mektup okuyormuş gibi hissedebilirsiniz:

"Sistem halk arasında öyle bir ortam ve öyle bir ahlak anlayışı doğurdu ki, hiç kimse düşmüş veya düşmekte olan bir insana yardım etmeyi görev olarak düşünmemeye başladı. Bu sistemin kaza, hastalık, ölüm ve diğer anormal durumlar için aldığı tedbirlerin hepsi kazanan ve ihtiyacından fazla kazanıp, biraz da biriktiren kişiler içindi. Peki bir kişi hiçbir şey kazanmıyor veya sadece kendisine yetecek kadar kazanabiliyorsa, bir afet durumunda yardım için nereye gidecek?"[6]

"Çok büyük miktarda mal, yiyecek, meyve ve diğer mahsul pazarlara getirileceği yerde, milyonlarca insanın bu mahsule ihtiyacı olduğu gerçeğine rağmen, kasten imha edilmektedir. Pazarlara götürmek ve böylece fiyatları düşürerek malı kafir halka ucuz fiyatlarla sunmak dururken, kapitalist zihniyet onu imha etmeyi ve imha için de milyonlarca lirayı harcamayı tercih etmektedir."[7]

Mevdûdî'nin imanlarımızı tazeleyip şöyle bir silkelenmemizi sağlayacak şu satırlarını sizlerle paylaşarak yazımızı tamamlayalım:

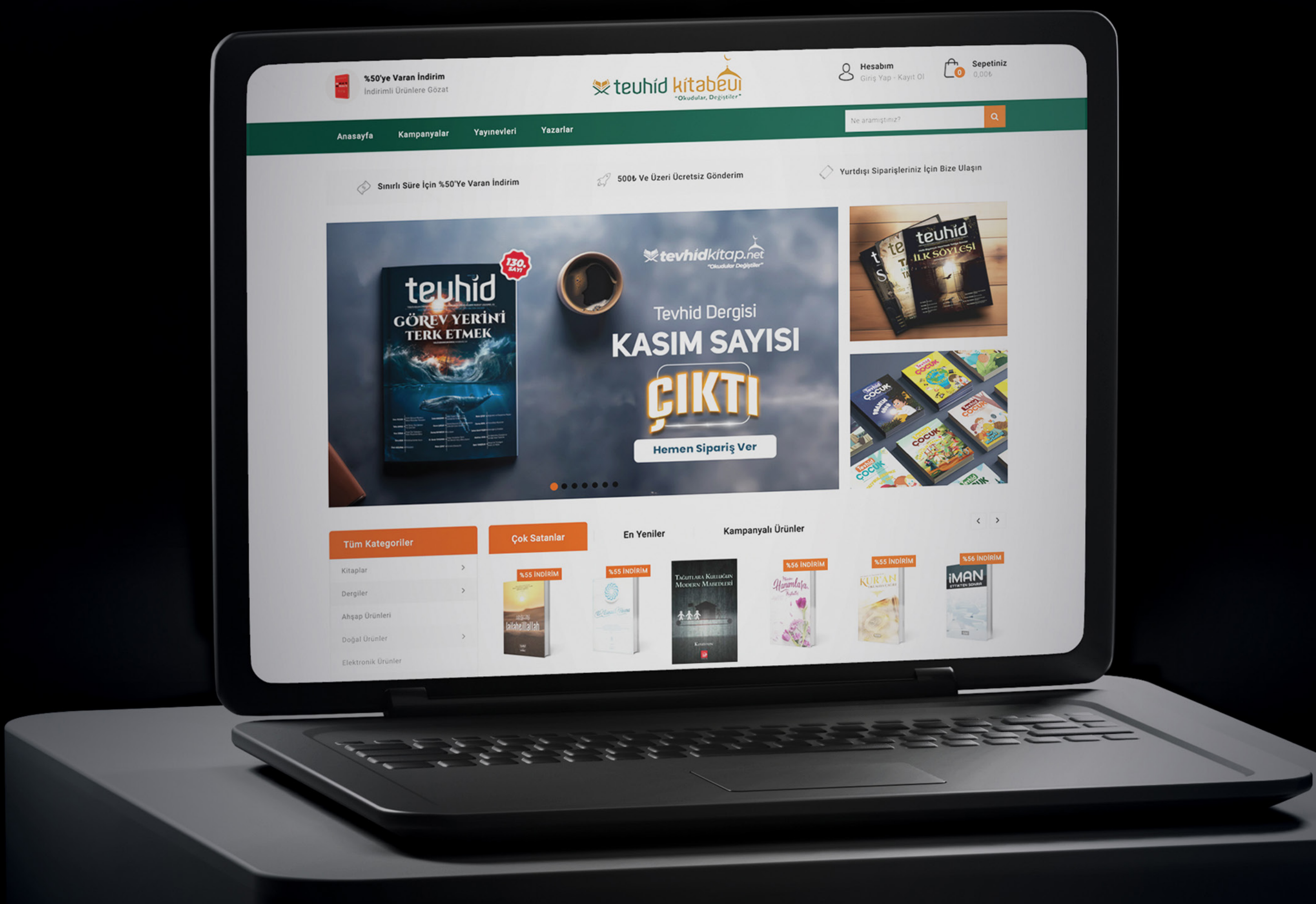
"İslâmî Hareket hayatımın en büyük gayesidir. Hayatımı ona adadım. Ölümüm de bu amaç uğruna olmalıdır. Başkaları bunu takip etsin veya etmesin her hâlükârda bu benim istikametim olmalı ve ömrümü bunun için harcamalıyım. Bir tek kişi bile ileriye doğru çıkmasa, ben yine çıkacağım. Hiç kimse bana katılmasa ben tek başıma yürüyeceğim. Bütün dünya bana karşı birleşse de ben onunla tek başıma ve yılmadan mücadele edeceğim."[8]

5. bk. Gelin Bu Dünyayı Değiştirelim, Mevdûdî, İnkılâb Yayınları, özetle
6. age. s. 35
7. age. s. 36
8. age. s. 67

İlme açılan kapımız

tevhidkitap.net

yenilendi. Siz de sitemizi ziyaret ederek ihtiyaç duyduğunuz eserlere zahmetsizce ulaşabilir, güvenle alışverişin tadını çıkarabilirsiniz.

0532 872 8384

www.tevhidkitap.net

tevhid

"TAĞUTA KULLUK ETMEKTEN KAÇINIP ALLAH'A YÖNELENLERE MÜJDE VARDIR. KULLARIMI MÜJDELE!"
(39/ZUMER, 17)

TEVHİD DERGİSİ

TEVHİD DERSLERİ

TEVHİD MEALİ

KIBLEGÂH

ISSN 2148-4635
9 772148 463504

ABONELİK İÇİN

tevhiddergisi@gmail.com
www.tevhiddergisi.org

+90 545 762 15 15